

CLIFFORD D. SIMAK

HALTA

PREMIUL
HUGO
1963

TITLUL
**GRAND
MASTER**

PENTRU AUTOR **SF**
1976

EDITURA PYGMALION

Clifford D. Simak

HALTA

Way Station, 1963

Traducere din limba engleză
de Mihai Samoilă

PREMIUL HUGO - 1963

PREFAȚĂ

Spre surprinderea generală, în anul 1968, numărul 333 al Colecției Povestirilor Științifico-fantastice publica două texte de un autor american contemporan: Clifford D. Simak. (Spun „surprinderea generală”, întrucât revista ocolea din cauze binecunoscute filonul anglo-saxon de dată recentă, limitându-se la Poe, Bierce și Stevenson. Singurele excepții fuseseră două texte de Dick și Heinlein, apărute doar datorită angajării lor tematice împotriva războiului rece! Alte vremuri...).

Oricum, țin minte că am fost vrăjit de „Poarta care duce dincolo”. Farmecul ei aparte consta în faptul că avea drept erou un om absolut obișnuit, care era pus în contact cu o civilizație extraterestră extrem de diferită față de a noastră. (Deschid iarăși o paranteză și psihanalizându-mă, recunosc că nu se poate nega paralela cu șocul meu la contactul cu bogăția și fantezia SF-ului american). Nuvela a fost serializată în trei numere consecutive ale CPSF și a fost printre cele mai populare care au apărut vreodată în colecție. Cam așa a debutat relația autorului cu cititorul român...

Cine era însă Clifford D(onald). Simak? Se născuse la 3 august 1904 în așezarea Millville din statul Wisconsin; tatăl său, John Lewis Simak, era emigrant cehoslovac, iar pe mama sa o chema Margaret Wiseman. Copilărise la ferma bunicului, situată chiar lângă confluența râurilor Mississippi și Wisconsin, și locurile de acolo aveau să-i rămână întipărite de-a pururi în suflet. De altfel, el a recunoscut întotdeauna că a transformat regiunea aceea geografică într-un peisaj idealizat, mitic pe care l-a încorporat în majoritatea scrierilor sale. „Din punct de vedere estetic”, spunea el, „utilizarea acestui cadru îmi înglobează lucrările în literatura generală și-l ajută pe cititor în tranziția de la lumea sa de zi cu zi, la lumea fascinantă a science fictionului. Tematic, el oferă o evadare din excesele megalopolisului tehnologic al secolului douăzeci”.

După absolvirea liceului, studiază ziaristica la Universitatea Wisconsin, fără însă a obține vreo diplomă, și apoi începe un lung șir de slujbe ca reporter sau editor de gazete prin diferite orașele provinciale...

Pe data de 13 aprilie 1929 se căsătorește cu Agnes Kuchenbrg, cu care va avea doi copii: Sheley Ellen (actualmente editoare) și Richard Scott (inginer chimist).

În 1939, se stabilește definitiv în Minneapolis și intră în redacția ziarului Minneapolis Star and Tribune. În 1949 devine șeful secției de știri al ziarului, iar din 1961 coordonatorul suplimentului de știință al acestuia. A activat ca ziarist până în 1976, când s-a pensionat, dedicându-se în exclusivitate scrierii de science fiction.

La 25 aprilie 1988, moare în Minneapolis.

Cam așa ar suna, sec, biografia lui Clifford D. Simak. De pe urma lui însă au rămas în literatura SF: 30 de romane, peste 200 de povestiri (unele adunate în cele 9 antologii apărute în timpul vieții) și patru cărți de non-ficțiune. O moștenire absolut impresionantă, și nu doar cantitativ. Recunoașterea meritelor sale deosebite în tărâmul SF-ului avea să fie făcută de prestigioasa SFWA - Science Fiction Writers of America - prin atribuirea premiului de Grand Master în 1977 (premiul mai fusese decernat doar altor doi scriitori: Robert A. Heinlein și Jack Williamson).

Voi încerca să creionez numai câteva repere dintr-o creație atât de bogată; spațiul restrâns nu-mi permite mai mult și, oricum, bănuiesc că, treptat, ele vor fi tipărite și în România.

Debutul l-a constituit „The World of Red” („Planeta soarelui roșu”), în numărul din decembrie 1931 al revistei Wonder Stories. A fost un start fals, deoarece va urma o pauză de șapte ani până când va mai scrie SF; mai exact în 1938, când devine unul din colaboratorii permanenți ai revistei Astounding Science Fiction, aflată atunci sub conducerea faimosului editor John Campbell.

Poate că primele povestiri n-au fost deosebite, însă treptat scrierile lui au devenit identificabile prin tonul reținut și atmosfera nostalgică, totuși străbătute de

sentimente extrem de puternice.

În anii 40 a început să publice în ASF o serie de povestiri grupate sub termenul generic *City (Orașul)*, titlu sub care au apărut ca volum în 1952 (ediția definitivă, completată cu un epilog, a fost editată în 1973). Acestea tratau exodul orașenilor într-un viitor relativ apropiat; omenirea revenea la o existență pastorală, fiind ajutată de o tehnologie pusă în slujba binelui. Treptat, de-a lungul serialului, planeta este abandonată de toți oamenii, cu excepția încăpățânatei familii Webster. Împreună cu aceștia rămâne și Jenkins – unul dintre cei mai bine realizați roboți din SF – care va controla evoluția câinilor inteligenți ce vor stăpâni Pământul. Romanul a obținut *International Fantasy Award* și, pentru mulți, rămâne opera cea mai cunoscută a lui Simak.

În 1951, el serializează în *Galaxy Science Fiction*, romanul *Time and Again (Timpul, din nou...)*.

Eroul, mort în urma unui accident pe o planetă din sistemul Cygni, este readus la viață de cygnieni și află că aceștia sunt o formă de viață parazită, care face posibilă evoluția inteligenței în univers. Revenind pe Pământ, el scrie o carte ce le rezumă mesajul: omul nu este singur și toate ființele sunt egale. Cartea devine documentul central al unei noi religii, iar eroul, o figură-cheie în lupta dintre oameni și androizii care aspiră la egalitate. Conflictul este complicat de o serie de călători temporali ce se întorc în trecut, căutând să influențeze scrierea cărții. Obligat să fugă de aceștia pentru a o scrie, eroul pleacă spre Cygni și cercul se va închide temporal.

Interesant este și *Ring Around the Sun (Inelul din jurul soarelui)*, apărut în 1953, care se referă la descoperirea unui șir de lumi paralele și intrigile unei societăți secrete de mutanți, ce intenționează să răstoarne economia mondială, producând bunuri de existență veșnică. De altfel, conținutul ei antiurban și pro-agrarian reprezentau de acum o parte binecunoscută a operei lui Simak.

Practic, el era purtătorul de cuvânt al valorilor rurale proprii vestului mijlociu american. Violența nu constituia o

trăsătură necesară supraviețuirii, ci, o eroare cu potențial fatal a omenirii. Lucrul acesta este vizibil începând cu City, scris după ce asistase la ororile cauzate de al Doilea Război Mondial.

Time Is the Simplest Thing (Timpul este lucrul cel mai simplu) a însemnat revenirea la roman după o absență de opt ani, în 1963; a urmat apoi They Walked Like Men (Cei ce umblau ca oamenii), în 1962, dar abia prin serialul din Galaxy – „Here Gather the Stars” („Unde se-adună stelele”) – Simak a produs ceva de importanța celor mai bune romane ale sale.

Serialul respectiv a fost publicat în volum sub numele de Way Station (Halta) și a obținut premiul Hugo în 1963. (Pentru unii cititori, poate este interesant să afle care au fost celelalte romane „învinse” de Halta. Este vorba de Cat’s Cradle (Leagănul pisicii) de Kurt Vonnegut, Jr., de Glory Road (Drumul gloriei) de Robert A. Heinlein și... marea surpriză: Dune’s World (Lumea Dunei) de Frank Herbert sub forma serializată din revistă).

Între timp, Simak obținuse un alt premiu Hugo, în 1959 pentru nuveleta ...The Big Front Yard (vechea noastră cunoștință: „...Poarta care duce dincolo”). Am amintit acest lucru, deoarece și în Halta se deschid uși către peisaje extraterestre, străine. Procedeu acesta este folosit de-a dreptul literal, având probabile rădăcini în Wells (vezi „Ușa din zid”), însă romanul rămâne lucrarea-arhetip a lui Simak, ocupându-se tocmai de paznicul și îngrijitorul unei asemenea uși – o poartă care duce dincolo – o haltă în drumul spre galaxie. Enoch Wallace, paznicul, este un nemuritor care întâlnește călători stranii de pe alte planete. Evident, procedeul reprezintă și o metaforă minunată a SF-ului în sine, a lumilor pe care acesta le poate deschide cititorilor.

Căldura ce se degajă din ea, detaliile și scenele bucolice extrem de sensibile o fac probabil cea mai bună carte a lui. În esență, este un moralist, care acuză societatea pentru devotamentul ei orbesc față de tehnologie și cere omenirii să renunțe la egoismul care o izolează, devenind parte a

comunității, pentru a reuși să intre în marea familie galactică.

Halta, și nu numai ea, abundă în idei interesante și invenții tehnice, dar Simak rămâne în primul rând poetul pastoral al SF-ului, faimos pentru căldura cu care-și privește personajele, pentru interesul său față de indivizii obișnuiți și valorile lor morale tradiționale, ca și pentru abilitatea de a transpune straniul în familiar. Chiar dacă conflictul nu atinge permanent cote de interes, atmosfera și detaliile sunt excelente, lucru cu atât mai valabil pentru această carte a cărei acțiune se petrece aproape exclusiv într-o cameră.

După aceea, au urmat alte romane bune, dar care n-au ieșit din comun. *All Flesh Is Grass* (Carnea este iarbă) - 1965 și *Why Call Them Back From Heaven* (De ce să-i readucem din ceruri?) - 1967. Însă după *The Goblin Reservation* (Rezervația goblinilor) - 1968, cărțile lui au devenit mai puțin impresionante.

Simak a încercat să atace teritorii noi, dar s-a reîntors inevitabil în Wisconsin, locul copilăriei sale. Lumea însă trecuse irevocabil peste realitățile rurale dragi lui, chiar și lucrurile care-l emoționau dispăruseră de 40 de ani, așa încât s-a îndepărtat treptat de public, deși a rămas la fel de prolific, publicând aproape în fiecare an câte o carte. Cu toate acestea, la peste 70 de ani, a mai putut produce o povestire încântătoare și memorabilă: „Grotto of the Dancing” („Grota Cerbului Dansator”), apărută în 1980 în revista *ANALOG*, care a obținut premiile Hugo, Nebula și Locus.

Voi aminti că a mai câpătat premiile Jupiter Award (1977) și Jupiter Award (1978) pentru romanul *A Heritage of Stars* (Moștenirea stelelor), premiul First Fandom Hall of Fame Award (1973), precum și premiul Academiei Științifice Minnesota, pentru servicii deosebite aduse științei, în 1967.

Deși versat în știință (a scris ani de zile, articole săptămânale pe diverse teme și a promovat un program de predare în școli), Simak a evitat în ficțiunile lui hard-ul în favoarea unor calități mai greu tangibile: sufletul,

comunitatea ființelor, potențialul înțelegerii și contactul cu forțele fundamentale ale vieții. Considerat de critică drept pastoral și regionalist (alături de alți contemporani precum Edgar Pangborn și Zenna Henderson), mi se pare mai degrabă un urmaș al marilor romantici din secolul nouăsprezece, preferând să nu abordeze omenirea privită ca o masă, ci visând la lumi paralele nepopulate, la trecuturi lipsite de oameni și la viitoruri aproape pustii. Probabil că Thoreau s-ar fi simțit ca la el acasă în locuințele pe care Simak le-a izolat în mijlocul naturii din prozele sale.

Ca și eroul lui, Enoch Wallace, el își are rădăcinile într-o perioadă anterioară, într-un loc de-a pururi neschimbat, privind spre un viitor vast, complex și de o uluitoare varietate. Simak apreciază flexibilitatea mintală, toleranța, decența și inteligența ca trăsături fundamentale ale supraviețuirii într-o comuniune a lumilor, iar o asemenea viziune nu poate fi considerată idealismul nostalgic al unui conservator pastoral.

Închei, citându-l pe criticul american Thomas D. Clareson: „Simak a făcut, poate, mai mult decât toți contemporanii lui, întrucât a eliberat SF-ul de tiparele prestabilite și a creat lumi imaginare, dar credibile, mult mai capabile de a susține metafore asupra condiției omului. Ca puțini autori dinaintea lui, el a conferit genului un statut moral.”

MIHAI-DAN PAVELESCU

9 februarie 1995

1

Vacarmul încetase. Fumul se răspândea în vălătuci cenușii subțiri peste pământul torturat, peste gardurile dărâmate și piersicii sfârtecați de explozii. Acum, liniștea stăpânea locul unde, cu puțină vreme în urmă, oamenii strigaseră, se sfâșiaseră între ei cu ură, se înfruntaseră în numele unui ideal demult uitat și se prăbușiseră.

Preț de nesfârșite clipe, de la o zare la alta, se rostogoliseră tunete asurzitoare, pământul se repezise în țândări către cer, se auziseră țipetele cailor și răcnetele răgușite ale oamenilor, şuieratul plumbului și zgomotul înfundat când acesta atingea ținta; sclipiseră focurile de armă și oțelul, fâlfâiseră curajos culorile stindardelor.

Apoi totul se sfârșise și liniștea cotropise pământul.

Dar liniștea nu avea ce căuta aici, nu avea niciun drept asupra locului și zilei, și fugi din calea gemetelor de durere, strigătelor după apă și rugilor de moarte care se auziseră ore întregi sub soarele de vară. Mai târziu, formele chircite se potoliseră și o duhoare bolnăvicioasă se lăsase peste mormintele de suprafață.

Fuseseră nume mândre – Brigada de Fier, A 5-a New Hampshire, A 2-a Minnesota, A 16-a Maine – acum, însă zăceau toate în țărână.

Mai puțin Enoch Wallace.

El încă mai ținea muscheta sfărâmată în mâinile bășicate. Fața îi era mânjită cu praf de pușcă și încălțările spoite cu noroi și sânge.

Era încă în viață.

Doctorul Erwin Hardwicke își răsucea enervant creionul între palme, privind cu oarecare calcul la bărbatul din partea cealaltă a biroului.

— Nu înțeleg, spuse Hardwicke, de ce a trebuit să vii la mine.

— Păi, dumneata reprezinți Academia Națională...

— Iar dumneata – Securitatea Națională.

— Uite ce-i, doctore, hai să spunem că vizita asta e neoficială. Să spunem că sunt un cetățean nedumerit care a venit aici să caute îndrumare.

— Vreau să te ajut, dar nu văd cum. Toată afacerea e atât de neclară și de prezumtivă...

— La naiba, omule, făcu Claude Lewis, nu poți nega dovezile, atâtea câte sunt.

— Bine, atunci hai s-o luăm încet de la capăt. Ziceai de omul ăsta...

— Îl cheamă Enoch Wallace, începu Lewis. E în vârstă de o sută douăzeci și patru de ani. S-a născut la o fermă la câteva mile de orașul Millville în Wisconsin, pe 22 aprilie 1840, singurul copil al lui Jedediah și Amanda Wallace. La chemarea lui Abe Lincoln s-a înrolat voluntar printre primii. A luptat în Brigada de Fier, ștearsă de pe fața pământului la Gettysburg în 1863. Dar Wallace a reușit cumva să ajungă într-o altă unitate combatantă și a continuat să lupte în Virginia sub comanda lui Grant. Făcea parte din compania lui când a fost nimicită la Appomattox...

— Bănuiesc că ai verificat toate datele de care vorbești.

— I-am văzut dosarul. Actul de înrolare este la State Capitol în Madison. Restul, inclusiv actul de lăsare la vatră, este aici, la Washington.

— Spuneai că arată de treizeci de ani.

— Nicio zi mai mult. Poate chiar mai puțin.

— Dar n-ai vorbit cu el.

Lewis clătină din cap.

— S-ar putea să te înșeli asupra persoanei. Dacă am fi

avut amprentele lui...

— Pe vremea Războiului Civil, replică Lewis, nu se gândeau la amprente.

— Ultimul veteran din Războiul Civil a murit acum câțiva ani, insistă Hardwicke. Cred că fusese un toboșar al Confederației. Trebuie să fie o greșeală pe undeva.

— Așa am crezut și eu când am primit misiunea, făcu Lewis clătinând din cap.

— Și cum de-ai primit-o? Cum de s-a implicat Securitatea într-o asemenea afacere?

— Recunosc, se apără Lewis, este puțin neobișnuit. Dar sunt atâtea implicații...

— De pildă nemurirea, nu?

— Ne-a trecut și asta prin minte. Ne-am gândit că ar fi posibil, dar asta numai în treacăt. Există și alte considerente. E o afacere ciudată, în care merită să arunci o privire.

— Dar Securitatea...

Lewis făcu o grimasă.

— Vrei să mă întrebi de ce nu s-au ocupat de asta savanții? Logic, cred că ar fi trebuit. Dar unul din oamenii noștri s-a băgat, ca un idiot, în afacere. Era în concediu. Are rude în Wisconsin, nu chiar în zonă, la vreo treizeci de mile depărtare. A auzit un zvon, abia o părere, o vorbă în treacăt și, imediat, și-a vârât nasul. N-a descoperit mare lucru, dar destul cât să bănuiască o afacere.

— E ceva care mă nedumerește, se miră Hardwicke. Cum poate trăi cineva o sută douăzeci și patru de ani într-un singur loc fără să devină o celebritate pentru întreaga lume? Ți dai seama ce-ar scoate ziarurile din asta?

— Mă cutremur la așa gând, spuse Lewis.

— Tot nu mi-ai explicat.

— E ceva mai complicat, oftă Lewis. Ar trebui să cunoști ținutul și lumea de acolo. Partea de sud-vest a statului Wisconsin este cuprinsă între două râuri, Mississippi către apus și Wisconsin către nord. Departe de râuri se întinde o prerie largă, netedă, cu pământ bogat, ferme prospere și orașe. Dar terenul de lângă râu este accidentat și

bolovănos, cu dealuri abrupte și faleze, cu stânci și prăpăstii. Unele locuri sunt izolate într-un soi de golfuri, de buzunare. La ele se ajunge pe drumuri proaste, iar fermele – mici și sărace – sunt locuite de oameni mai aproape, poate, de zilele de pionierat de acum o sută de ani decât de secolul douăzeci. Firește, au mașini, aparate de radio și poate, într-o zi, au să aibă chiar și televizoare. Dar au rămas de modă veche și cu spirit de clan, dacă nu toți, măcar cei izolați. Au existat multe ferme odată, dar azi cu greu se mai poate trăi acolo. Cu timpul, oamenii s-au văzut nevoiți să părăsească zona. Și-au vândut fermele pe nimica toată și s-au mutat în altă parte, cei mai mulți în oraș, unde puteau, să-și facă un rost.

Hardwicke clătină din cap.

— Și cei care au rămas, firește, sunt cei mai conservatori.

— Exact. Mai tot pământul aparține unora care nu trec pe-acolo și nici nu au pretenția să-l îngrijească. Poate că-ți tin câteva cirezi, dar nimic mai mult. Nu-i rău să fii scutit de taxe. În zilele astea, o mulțime de pământ e „depus” în bănci.

— Încerci să-mi spui că sălbaticii ăștia – parcă așa le spuneai, nu? – sunt angajați într-o conspirație a tăcerii?

— Nu cred că și-au impus-o, replică Lewis. Țasta-i felul lor de a fi, bine înfipti în trecut și cu filozofia pionieratului. Își văd de ale lor. Nu au chef să vadă pe cineva vârandu-și nasul în treburile lor și nici ei nu se amestecă în ale altora. Dacă cineva vrea să trăiască o sută de ani, mă rog, e o minune, dar e treaba lui. Iar dacă vrea să trăiască singur și să fie lăsat în pace, și asta e tot treaba lui. Poate că vorbesc despre asta între ei, dar nu-și dau drumul la gură printre străini. Dacă altcineva ar încerca să-i provoace, s-ar preface că n-au habar de nimic. După un timp, cred că și-au dat seama că Wallace continuă să fie tânăr în vreme ce ei îmbătrânesc. S-au obișnuit cu minunea și probabil că n-o mai discută nici măcar între ei. De vreme ce bătrânii nu mai văd nimic neobișnuit în asta, tinerii au luat lucrurile așa cum sunt. Oricum, nimeni nu-l vede prea des pe Wallace,

pentru că e foarte retras. Prin împrejurimi, fenomenul s-a preschimbat în legendă, o poveste din aceea trăsnetă cu care nu merită să-ți pierzi vremea. O istorie fără pic de adevăr, pe care ar fi ridicol să te apuci s-o cercetezi.

— Dar omul tău a făcut-o.

— Da, și nu mă întreba de ce.

— Cu toate astea, nu a primit el misiunea.

— Au avut nevoie de el în altă parte. Pe deasupra, mai era și cunoscut prin partea locului.

— Și tu?

— Mi-au trebuit doi ani de muncă.

— Dar acum știi povestea în amănunt.

— Nici pe departe. Acum am mai multe întrebări ca la început.

— L-ai văzut pe omul ăsta?

— De multe ori, răspunse Lewis. Dar nu i-am vorbit niciodată. Nu cred să mă fi observat. În fiecare zi merge să se plimbe și să-și ridice poșta. Nu-și părăsește niciodată pământul. Toate lucrurile de care are nevoie i le aduce poștașul: un sac de făină, o livră de șuncă, o duzină de ouă, țigări și ceva băutură.

— Bine, dar o asemenea cantitate e împotriva regulamentelor poștale.

— Firește, dar poștașul face asta de ani de zile. Nu se întâmplă nimic până ce nu reclamă cineva. Și n-o s-o facă nimeni. Poștașii sunt, probabil, singurii prieteni pe care i-a avut vreodată.

— Înțeleg că Wallace ăsta nu se prea ocupă de fermă.

— De loc. Are o grădină de legume, și-atât. Locul e sălbătic cu totul.

— Dar trebuie să trăiască din ceva. Trebuie să capete bani de undeva.

— Se descurcă, spuse Lewis. La fiecare cinci sau zece ani, trimite câte un pumn de pietre prețioase la un negustor din New York.

— Legal?

— Nu cred să fie marfă furată, dar dacă cineva s-ar apuca să facă un caz din asta, cred că ar descoperi ceva

nereguli. Face asta de multă vreme și, la început, totul a fost cinstit. Dar legile se mai schimbă și se pare că nici el, nici cumpărătorul, nu se sinchisesc prea mult.

— Și ai făcut ceva?

— Când i-am verificat pe cei din oraș, i-am găsit cam agitați, răspunse Lewis. Îl fură pe Wallace ca-n codru. Le-am spus să continue să cumpere și să mă anunțe imediat dacă le pică cineva în control. Le-am mai spus să-și țină gura și să lase lucrurile așa cum sunt.

— Nu vrei să-l bagi la bănuiele pe Wallace, spuse Hardwicke.

— Nici nu știi câtă dreptate ai. Vreau ca poștașul să continue s-o facă pe comisionarul, iar firma din New York să cumpere pietrele. Vreau ca totul să rămână așa cum a fost. Și înainte să mă întrebi de unde vin pietrele, am să-ți spun că nu știu.

— Poate are vreo mină.

— Ar fi o mină a dracului de grozavă. Diamante, rubine și smaralde, toate dintr-un singur loc.

— Bănuiesc că, fie și la prețul pe care îl capătă pe ele, pune de un venit bunice.

Lewis aprobă din cap.

— Vinde numai când rămâne fără bani. N-are nevoie de prea mulți. Duce o viață simplă, dacă mă gândesc la sărăciile pe care le cumpără. În schimb, e abonat la o mulțime de reviste și ziare, precum și zeci de reviste de știință. Cumpără o groază de cărți.

— Tehnice?

— Unele, da. Însă cele mai multe sunt de actualitate științifică. Fizică, biologie, chimie, de-alde astea.

— Dar eu nu...

— Bineînțeles că tu nu. Nici eu. Nu-i un savant. Nu are nici măcar pregătirea științifică de bază. Pe vremea când mergea el la școală, nu prea se învăța așa ceva, oricum nu la nivelul de azi. Și-orice ar fi învățat atunci, acum n-ar mai valora nimic. A terminat patru clase într-o școală de țară – din aceea prăpădită, cu o singură încăpere – și a petrecut o iarnă într-un fel de academie care-a funcționat un an sau

doi în orașelul Millville. Știi, prin 1850 asta însemna ceva mai mult decât o școală medie. Wallace a fost, după câte se pare, un tânăr strălucit.

Hardwicke clătină din cap.

— Pare de necrezut. Ai verificat toate datele?

— Cât m-am priceput mai bine. A trebuit, s-o fac pe ascuns. N-am vrut să se prindă careva. Și am uitat să-ți spun un lucru: scrie mult. Cumpără registre mari, în pachete de câte o duzină, și cerneală cu litrii.

Hardwicke se ridică de la birou și porni să măsoare camera cu pasul.

— Lewis, spuse el, dacă nu mi-ai fi arătat acreditările și dacă nu le-aș fi verificat, mi-aș fi închipuit că totu-i o glumă proastă.

Se întoarce și se așează din nou. Luă creionul și începu iar să-l răsucescă între palme.

— Te-ai ocupat de cazul ăsta vreme de doi ani. Nu ți-ai făcut nicio idee?

— Niciuna, spuse Lewis. Sunt năucit cu totul. De aceea mă și aflu aici.

— Mai povestește-mi despre el. Ce s-a întâmplat după război?

— În vreme ce era plecat, începu Lewis, i-a murit mama. Tatăl și vecinii au îngropat-o la fermă. Așa făcea multă lume pe atunci. Tânărul Wallace a primit permisia, dar n-a ajuns la timp pentru înmormântare. Pe atunci, priveghiul nu ținea prea mult, iar călătoriile se făceau încet. S-a întors la război. După câte am aflat, asta a fost singura lui permisie. Bătrânul a trăit singur, a muncit la fermă și s-a descurcat binisor. Din câte am reușit să prind, a fost un fermier bun, ba chiar grozav pentru vremea lui. Îl preocupau problemele de rotația culturilor și prevenirea eroziunii. Nu avea o fermă după standardele moderne, însă îi asigura existența și îi mai rămânea și ceva pe deasupra. Vreme de un an, după ce Enoch s-a întors de la război, au îngrijit amândoi ferma. Bătrânul a cumpărat o cositoare – o drăcie din aia trasă de cai – pentru fân și cereale. Asta era un progres, bătea de la distanță coasa. Într-o după-amiază, bătrânul a ieșit la

secerat pe o pășune. Caii s-au speriat de ceva și au fugit. Tatăl lui Enoch a fost aruncat de pe capră în fața secerătoarei. N-a fost o moarte prea plăcută.

— Oribil, spuse Hardwicke cu o grimasă de dezgust.

— Enoch a adus trupul tatălui acasă, apoi a luat o pușcă și a plecat după cai. I-a găsit într-o margine a pășunii, i-a împușcat pe amândoi și i-a lăsat acolo. Exact cum îți spun. Ani de zile, scheletele lor au zăcut pe pășune, înhămate la cositoare, până ce au putrezit hamurile. După aceea, Enoch s-a întors acasă și a făcut toate pregătirile. L-a spălat pe taică-său, l-a îmbrăcat în costumul negru cel bun și l-a întins pe o scândură, după care s-a dus în grajd și a meșterit un sicriu. La sfârșit, a săpat o groapă lângă mormântul mamei. A terminat treaba la lumina felinarului și toată noaptea a rămas să vegheze. Când s-a luminat de ziuă, a plecat să anunțe cel mai apropiat vecin și acesta a răspândit vestea până ce a ajuns la urechile preotului. Au ținut înmormântarea târziu în după-amiază, apoi Enoch s-a întors acasă. De atunci trăiește acolo, dar nu se mai îngrijește de fermă. Doar de grădina de zarzavaturi.

— Mi-ai spus că oamenii aceia nu vorbesc cu străinii. După câte văd, tu ai aflat o mulțime de lucruri.

— Mi-au trebuit doi ani pentru asta. M-am infiltrat printre ei. Am cumpărat o rablă de mașină, m-am târât cu ea până în Millville și am lăsat să se înțeleagă că sunt un căutător de ginseng.

— Un ce?

— Un căutător de ginseng. O plantă.

— Asta știu, dar de ani de zile nu se mai cere pe piață.

— Ba se mai cere, însă puțin și doar din când în când. Exportatorii mai cumpără uneori. Dar am mai strâns și alte plante medicinale și m-am prefăcut că știu o mulțime de lucruri despre ele. Da, m-am prefăcut, ăsta-i cuvântul. Am inventat multe.

— Ai vrut să fii un om simplu, pe înțelesul acelor oameni, medită Hardwicke cu glas tare. Un fel de sălbatic inofensiv.

Lewis înclină aprobator din cap.

— A mers chiar mai bine decât mi-am închipuit. Ajungea

să mă fâțâi pe-acolo și lumea se și apuca să-mi vorbească. Ba chiar am găsit chiar și niscai ginseng. Cel mai bine m-am lipit de familia Fisher. Aștia trăiesc lângă râu, mai jos de ferma Wallace. Sunt la fel de vechi în ținut, dar sunt plămădiți din alt aluat. Fisher-ii sunt oameni simpli, vânători și pescari. Au văzut în mine un suflet candid. Eram la fel de învechit și de rupt de lume ca și ei. I-am ajutat să facă vinul și să-l bea, am vânat și am pescuit cu ei și mi-au arătat locurile unde puteam găsi ginseng – „sang”, cum îi spun ei. Cred că un sociolog ar descoperi în familia asta o mină de aur. Au o frumusețe de fată, păcat că e surdo-mută.

— Cunosc felul ăsta de-a fi, spuse Hardwicke. M-am născut și am crescut în munții din sud.

— De la ei am aflat povestea cu secerătoarea. Așa că, într-o zi, m-am dus în colțul acela de pășune și am săpat. Am găsit un craniu și câteva oase de cal.

— Dar nu poți să știi dacă era unul din caii lui Wallace.

— Poate că nu, răspunse Lewis. Dar am găsit și bucăți din cositoare. Nu mare lucru, dar destul cât să o recunosc.

— Hai să ne întoarcem la poveste, sugeră Hardwicke. După ce a murit tatăl, Enoch a rămas la fermă. N-a părăsit-o niciodată?

Lewis scutură din cap.

— Trăiește în aceeași casă. Nu s-a schimbat nimic. Parcă nici casa n-a îmbătrânit mai mult decât omul.

— Ai fost înăuntru?

— M-am apropiat, dar nu am reușit să intru. Să-ți povestesc cum a fost.

Avea la dispoziție o oră. Știa asta pentru că în ultimele zece zile îl cronometrase pe Enoch Wallace. De când pleca din casă până se întorcea cu poșta, niciodată nu trecea mai puțin de o oră. Uneori, când întârzia poștașul ori când rămâneau la o șuetă, zăbovea mai mult. Dar Lewis nu putea conta decât pe o oră.

Wallace dispăruse dincolo de coama dealului, către stânca aplecată peste faleză râului Wisconsin. Urma să se cațere și să stea acolo, cu pușca cuibărită în brațe, privind peste valea sălbatică a râului. Apoi avea să coboare și să străbată cu pași târșâiți cărarea tivită cu flori de papucul-doamnei, să urce până la izvor și, înainte de a ajunge pe culme, la câmpul părăsit de un secol, să taie povârnișul spre drumul acoperit cu bălării care ducea, în sfârșit, la cutia poștală.

În cele zece zile în care Lewis îl urmărise, niciodată nu schimbase traseul, de parcă l-ar fi repetat ani de zile. Wallace nu se grăbea, ca și cum ar fi avut tot timpul din lume. Se mai oprea să dea binețe vechilor prieteni, câte un copac, o veveriță, o floare. Încă mai păstra mult din aerul milităresc și din obiceiurile de pe vremea campaniilor. Mergea cu capul sus și umerii trași înapoi, cu pasul ușor al unuia obișnuit cu marșurile lungi.

Lewis ieși din fosta livadă, acum o junglă în care copacii răsucii, noduroși și albiți de vreme încă mai purtau recolta lor jalnică de mere.

Se opri la marginea câmpului și privi clădirea de pe colină. Preț de o clipă, i se păru că locul avea o strălucire aparte, că soarele proiecta prin spațiu o esență rară și distilată, care să lumineze casa aceea și să o deosebească de toate celelalte case din lume. Scăldată în razele acelea, casa părea nepământească. Apoi aura, dacă fusese vreodată, dispăru și casa împărțăși aceeași lumină cu pădurile și câmpul.

Lewis scutură din cap, spunându-și că fusese o nebunie

sau poate o iluzie. Lumina nu mai avea nimic deosebit și clădirea devenise una obișnuită, deși extraordinar de bine conservată.

Era o zidire cum rareori se mai vedea, lungă, îngustă și înaltă, cu stucaturi de modă veche pe streășină și frontoane. În jur plutea un aer de sărăcie care nu avea nimic de-a face cu vechimea. Așa fusese din ziua construirii sale, austeră, colțuroasă și viguroasă, aidoma celor pe care îi adăpostise. Dar oricât de sărăcăcioasă ar fi fost, se ridica întreagă și curată, fără urmă de vopsea scorojită, fără vreun semn de ruină.

Pe una din laturi se sprijinea o anexă mai mică, mai degrabă o baracă, parcă adusă de altundeva și lipită acolo ca să adăpostească ușa din lateral. Poate ușa care ducea la bucătărie, gândi Lewis. Adăpostul era folosit, fără îndoială, pentru lăsat hainele de lucru, galoșii și cizmele, având o bancă pentru găleți și canistre de lapte și, poate, un coș pentru adunat ouăle. De pe acoperiș se ridica un coș de sobă, înalt de un metru.

Lewis urcă spre casă, ocoli până la baracă și găsi ușa întredeschisă. O împinse larg, pași peste prag și privi uimit prin încăpere.

Baraca nu era un simplu adăpost. Părea chiar locul în care Wallace își ducea zilele.

Soba, al cărei coș îl zărise de afară, era înghesuită într-un colț, o sobă veche de bucătărie, mai mică decât cele obișnuite. Pe plită se aflau un ibric de cafea, o cratiță și o tavă. Înapoia ei, agățate de cuie pe o scândură, alte ustensile de bucătărie. Patul îngust de lângă peretele opus era acoperit cu o pătură scorțoasă, cu pătrățele multicolore, așa cum le plăcea femeilor de acum un secol. În alt colț era o masă și un scaun, iar alături, lângă perete, un dulăpior cu câteva farfurii. Pe masă se odihnea un felinar, lustruit de prea multă folosire, dar cu sticla curată, de parcă ar fi fost spălată și ștearsă abia în dimineața aceea.

Nu se vedea nicio ușă către casă și niciun semn că ar fi existat vreodată. Zidul exterior al casei se continua nestingherit, formând al patrulea perete al barăcii.

Era de necrezut, gândea Lewis, să nu existe nicio ușă, să fie acela locul în care să trăiască Wallace când alături îl aștepta o casă întreagă. Ca și cum ar fi avut un motiv să nu ocupe casa și totuși să stea aproape de ea. Ori poate că trăia într-un fel de penitență, ca un pustnic în chilia sa.

Rămase în mijlocul adăpostului și privi în jur, trăgând nădejde să găsească o lămurire pentru starea neobișnuită de lucruri. Dar nu găsi nimic, în afară de obiectele simple, de zi cu zi, soba pentru gătit și încălzit, patul pentru dormit, masa, felinarul pentru luminat. Nimic în plus, nici măcar o pălărie (deși abia acum își dădea seama că Wallace nu purta niciodată pălărie) sau o haină.

Nici urmă de reviste și ziare, iar Wallace nu se întorcea niciodată acasă cu mâinile goale. Era abonat la New York Times, la Wall Street Journal, la Christian Science Monitor, la Washington Star și la o mulțime de alte reviste de știință și tehnică. Dar nu le vedea nicăieri, așa cum nu vedea nicio grămadă de cărți. Niciun semn de registre ori de ustensile de scris.

Poate că, dintr-un motiv obscur, își spusese Lewis, acest adăpost nu era decât o fațadă, un loc aranjat cu grijă ca să pară locuința lui Wallace. Poate că, totuși, locuia în casă. Atunci, de ce tot efortul acela, fără prea mare succes, pentru a convinge de contrariu?

Leși din baracă și dădu ocol casei până în dreptul verandei. Se opri înaintea treptelor și privi împrejur. Locul era liniștit. Soarele se ridicase la jumătatea cerului de dimineață, ziua se încălzea și acel colț ferit de lume lenevea tăcut în așteptarea zăpușelii.

Se uită la ceas, îi mai rămăseseră patruzeci de minute, așa că urcă treptele și traversă veranda până la ușă. Întinse mâna, apucă mânerul și răsuci. Mânerul rămase neclintit, doar degetele lui făcură o jumătate de tură.

Nedumerit, încercă iarăși, tot fără izbândă, de parcă mânerul ar fi fost uns cu un strat dur și lunecos, asemenea gheții, pe care degetele alunecau fără să poată prinde.

Se aplecă și încercă să descopere cu privirea unsoarea ciudată, dar nu găsi nimic. Mânerul nu avea ceva deosebit,

ba chiar, părea obișnuit, pentru că era curat, ca și cum cineva l-ar fi lustruit. Niciun fir de praf și nicio pată de rugină nu se zărea pe el.

Încercă să-l zgârie cu unghia, dar degetul îi alunecă fără să lase vreo urmă. Își trecu palma peste suprafața ușii și îi simți lemnul neted, de parcă și ea ar fi fost unsă.

Lewis trecu de la ușă la toc, dar și acela se dovedi la fel de alunecos. Își încercă palma și unghia pe el, cu același rezultat. Ceva acoperea casa și o făcea netedă, atât de netedă, încât praful și vremea nu o puteau atinge.

Înaintă pe verandă și, oprindu-se în dreptul unei ferestre, observă un lucru pe care-l scăpase din vedere mai devreme, care întărea impresia de ruină. Ferestrele erau întunecate, fără perdele, obloane sau storuri, doar niște dreptunghiuri negre, orbite goale holbându-se dintr-un craniu.

Se apropie de geam și își lipi fața de el, cu palma ținută pavază împotriva luminii. Dar nici în felul ăsta nu reuși să zărească ceva în încăpere. Privea doar într-un hău întunecat în care, ciudat, nu se reflecta nimic. Nu-și putea vedea chipul în geam. Nu vedea decât bezna, de parcă lumina care lovea sticla ar fi fost absorbită și ținută cumva prizonieră.

Coborî din verandă și înconjură încet casa, cercetând-o din mers. Toate ferestrele erau întunecate, hăuri care trăgeau înăuntru lumina, iar zidurile erau tari și lunecoase.

Izbi tocul ușii cu pumnul și parcă lovi o stâncă. Cercetă pereții de piatră ai pivniței, acolo unde se înălțau deasupra pământului și îi găsi la fel de netezi. Mortarul dintre pietre nu umplea toate găurile și chiar suprafețele erau zgrunțuroase, însă mâna trecea peste zid fără să simtă vreo asperitate.

Un strat invizibil fusese așternut peste rugozitățile pietrei, atât cât să o netezească, fără să poată fi însă pipăit, de parcă nu ar fi avut substanță.

Îndreptându-și spatele, Lewis își privi ceasul. Îi mai rămăseseră doar zece minute. Trebuia s-o șteargă.

Coborî dealul către crângul fostei livezi. Se opri la

marginea lui și privi înapoi către casă cu alți ochi. Acum nu mai vedea doar o structură moartă. Clădirea avea o personalitate, o căutătură batjocoritoare, iar înăuntrul ei simțea o fierbere malefică, gata să izbucnească.

Lewis se adânci în livadă și își croi drum printre copaci. Nu exista nicio cărare, iarba și buruienile crescuseră înalte. Îndepărtând cu mâna crengile joase, ajunse la un arbore dezrădăcinat în vreo furtună cu mulți ani înainte și îl ocoli.

Din când în când, culegea câte un măr zbârcit și acru, mușca o singură dată, apoi îl arunca, pentru că niciunul nu era bun la gust, de parcă ar fi luat tot amarul din pământul neîngrijit.

La capătul îndepărtat al livezii găsi mormintele, împrejmuite de un gard. Aici bălăriile și iarba nu erau atât de înalte, iar gardul părea dres de puțină vreme. La piciorul fiecărui mormânt, de partea opusă celor trei pietre funerare grosolane, creștea sălbatic câte o tufă de bujori – împletituri încâlcite care tronau acolo, nestingherite, de ani de zile.

Lewis știa că descoperise cimitirul familiei Wallace.

Însă ar fi trebuit să fie doar două pietre. Ce rost avea a treia?

Ocoli gardul până la poarta lăsată în balamale și intră în îngrăditură. Se opri lângă morminte și citi inscripțiile de pe pietre. Literele erau colțuroase și stângace, dovadă că fuseseră săpate de mâini nepricepute. Nu erau fraze pioase, nici versuri, nici chipuri de înger, ori vreo altă figură simbolică, așa cum se obișnuia prin 1860 – doar nume și date.

Pe prima piatră: Amanda Wallace 1821–1863

Pe a doua: Jedediah Wallace 1816–1866

Iar pe a treia...

4

— Dă-mi creionul acela, te rog, spuse Lewis.

Hardwicke încetă să-l mai răsucescă între palme și i-l întinse.

— Și hârtie?

— Te rog, făcu Lewis.

Se aplecă peste birou și desenează cu iuțeală.

— Asta-i, spuse el, întinzându-i hârtia.

— Nu înțeleg nimic, se miră Hardwicke, ridicând din sprâncene. În afară de ultimul semn.

— Cifra 8 răsturnată. Simbolul infinitului.

— Asta știi. Dar restul?

— Habar n-am, răspunse Lewis. Asta-i inscripția de pe piatra de mormânt. Am copiat-o atunci...

— Văd că o știi pe de rost.

— Firește. Am studiat-o neîncetat.

— E prima dată când văd așa ceva. E drept, nu-s expert, știu prea puține în domeniul ăsta.

— Îți faci probleme degeaba. Nimeni n-are habar. Inscripția nu seamănă cu nimic, nici măcar de la distanță. Am verificat cu oameni pricepuți. Și nu unul, ci cu o duzină. Le-am spus că am găsit-o pe o stâncă. Sunt sigur că mai toți mă consideră vreun trăsnit din acela care încearcă să dovedească cu orice preț că romanii, fenicienii sau irlandezii au întemeiat așezări precolumbiene în America.

Hardwicke puse jos foaia de hârtie.

— Acum înțeleg de ce spuneai că ești mai derutat decât la început. Nu mai ai doar problema unui tânăr în vârstă de un secol, ci și aceea a unei case intangibile și a unei pietre de mormânt cu inscripție indescifrabilă. Spui că n-ai vorbit deloc cu Wallace?

— Nimeni nu-i vorbește, în afară de poștaş. De fiecare dată iese cu pușca după el.

— Crezi că le e teamă să-i vorbească?

— Din cauza puștii, vrei să zici?

— Păi da. Cred că la asta mă gândeam. Mă-ntreb de ce o

tot poartă după el.

Lewis clătină din cap.

— Habar n-am. Am încercat să-i dau un rost să găsesc vreun motiv. N-a tras niciun foc până acum. Dar nu cred că arma e motivul pentru care nu-i vorbește lumea. Este un anacronic, un rătăcit din altă epocă. Nimeni nu se teme de el, de asta sunt sigur. E acolo de prea multă vreme. A devenit ceva obișnuit, aparține pământului, ca un copac sau o stâncă. Și totuși nimănui nu-i este la îndemână. Cred că mulți dintre ei, dacă s-ar afla față în față cu el, s-ar simți stingheriți. Pentru că nu-i asemenea lor, pentru, că s-a îndepărtat de uman. Le este rușine pentru el, fiindcă a ocolit, poate mârșav, una din pedepsele divinității, bătrânețea. Iar această rușine ascunsă contribuie, în bună măsură, la hotărârea lor de a nu-i vorbi.

— L-ai urmărit multă vreme?

— Un timp m-am ocupat singur de asta. Acum am o echipă întreagă. Oamenii mei pândesc cu schimbul. Avem o duzină de ascunzători și ne schimbăm la intervale regulate. Nu e clipă din zori ori din noapte în care să nu fie urmărită casa lui Wallace.

— Te-ai prins tare în afacerea asta.

— Am și de ce, după părerea mea, spuse Lewis. Și mai e ceva.

Se aplecă și ridică o servietă care până atunci se sprijinise de piciorul scaunului. O deschise, scoase un teanc de fotografii și îl înmână lui Hardwicke.

— Astea-ți spun ceva? întrebă el.

Hardwicke luă fotografiile. Brusc, îngheță, culoarea i se scurse din obraji, mâinile începură să-i tremure și lăsă cu grijă fotografiile pe masă. Privise doar pe prima dintre ele.

Lewis îi citi întrebarea pe chip și încuviință din cap.

— Asta se afla în mormântul care are lespedea cu inscripție ciudată.

Mașina de mesaje fluieră ascutit. Enoch Wallace puse deoparte registrul în care scria și se ridică de la birou. Traversă încăperea către aparatul şuierător, trase un bobârnac butonului, răsuci cheia și fluieratul încetă.

Mașina își înteeți zumzetul și mesajul începu să prindă formă pe placă, la început slab, apoi din ce în ce mai conturat.

NR. 406301 CĂTRE STAȚIA 18327. CĂLĂTOR LA 16097,38. NATIV THUBAN VI. FĂRĂ BAGAJE. CONTAINER CU LICHID NR. 3. SOLUȚIE 27. PENTRU STAȚIA 12892 LA 16439,16. CONFIRMARE.

Enoch aruncă o privire spre cronometrul galactic atârnat pe zid. Mai rămâneau încă aproape trei ore.

Atinse un buton și, dintr-o latură a mașinii, alunecă o coală subțire metalică purtând mesajul. Dedesubt, duplicatul se atașă de la sine la dosar. Mașina tuși, iar placa de mesaje rămase din nou goală, în așteptare.

Enoch scoase foaia metalică, o trecu prin axul dublu al dosarului, apoi își aruncă degetele peste tastatură:

NR. 406301. PRIMIT MESAJUL. CONFIRM MOMENTAN.

Textul prinse ființă pe placă și rămase acolo.

Thuban VI? Se întrebă dacă mai avusese vreodată un oaspete de acolo. Îndată ce-și termina corvoada, avea să arunce o privire în dosare să verifice.

În mesaj se spunea ceva de un container cu lichid și asta, de regulă, prevestea situația cea mai plicticoasă. Cu astfel de călători conversația era mai dificilă, pentru că deseori ideea lor despre limbaj nu îi era la îndemână. Uneori, chiar procesele lor de gândire se dovedeau a fi prea divergente.

Deși nu întotdeauna se petrecea astfel. Cu câțiva ani în urmă avusese un călător în container de pe undeva din Hydra (sau poate din Hyades?) cu care pălăvrăgise o noapte întreagă și căruia fusese cât pe ce să-i rateze plecarea din cauza asta. Nu putea spune că făcuseră o

conversație în toată puterea cuvântului, dar în timpul scurt pe care îl avuseseră, înnodaseră un soi de prietenie.

Masculul, femela sau neutrul – nu reușiseră să ajungă la vreo concluzie în privința asta – nu se mai întorsese. Așa era să fie, gândi Enoch, foarte puțini se întorceau. Cei mai mulți treceau doar o singură dată.

Dar îl păstra în memoria registrelor, ca și pe toți ceilalți. Își pierduse aproape toată ziua următoare ca să noteze, aplecat peste birou, poveștile pe care le aflate, imaginile tărâmului acela minunat și îndepărtat, căldura și prietenia pe care le schimbase cu acea creatură diformă, răsucită, urâtă, din altă lume. Și oricând dorea, în orice zi, putea scoate jurnalul din șirul de registre și putea retrăi acea noapte. Ciudat, gândi el, cum de nu avea niciodată timp să răsfoiască și să recitească, măcar în parte, ceea ce înregistrase de-a lungul anilor.

Rostogoli un container cu lichid nr. 3 sub materializator, îl potrivește, apoi cuplă furtunul și fixă selectorul pe numărul 27. După ce umplu containerul, lăsa furtunul să alunece înapoi în perete.

Se întoarce la mașină, șterse placa și trimise confirmarea pregătirilor pentru călătorul de pe Thuban. După ce primi o a doua confirmare, lăsa mașina în așteptarea altor mesaje.

Se îndreptă către fișetul de lângă birou și trase un sertar burdușit. Găsi fișa Thuban VI, datată 22 august 1931. În biblioteca de lângă peretele opus, plină de cărți, teancuri de reviste și ziare până la tavan, găsi registrul și îl purtă în brațe până la birou.

22 august 1931 fusese una din cele mai ușoare zile. Avusese un singur călător, cel de pe Thuban VI. și, cu toate că nota acelei zile umplea aproape o pagină cu scrisul lui mic și înghesuit, nu acordase decât un singur paragraf vizitatorului.

„A venit astăzi (citi el) o piftie de Thuban VI. Nu-l pot descrie altfel pe călător. Este doar o masă incertă, care trece printr-un fel de schimbare periodică a formei. La început globular, prinde să se turtească până ce rămâne pe fundul bazinului ca o plăcintă. Apoi se contractă până ce

redevine o minge. Schimbarea este lentă și cu siguranță ritmică, dar numai pentru că urmează același model. Nu pare să aibă o ritmicitate temporală. Cel mai scurt interval pentru completarea ciclului a fost de șapte minute, iar cel mai lung, de optsprezece minute. Cu toate că după o observație mai îndelungată s-ar putea găsi și un astfel de ritm, dar eu nu am avut vreme pentru așa ceva. Traducătorul semantic nu a funcționat, creatura emite un fel de clic-uri ascuțite, ca și cum ar ciocăni cu ghearele, deși, din câte am văzut, este lipsită de astfel de organe. A trebuit să consult manualul de pasimologie, ca să aflu că încerca să-mi spună că totul e bine, că nu are nevoie de atenție deosebită și să-l las în pace. Asta am și făcut.”

La sfârșitul paragrafului, înghesuită într-un colțișor, era o notă: „vezi 16 octombrie 1931”.

Întoarse paginile până la data cu pricina, amintindu-și că în acea zi sosise Ulise în inspecție.

Firește, Ulise nu era adevăratul său nume. De fapt, nu purta niciun nume. Printre ai lui nu avea nevoie de o astfel de etichetă, terminologia lor de identificare era mult mai expresivă decât niște biete denumiri. Însă, nici structura, nici însuși conceptul acestei terminologii nu puteau fi înțelese ori folosite de oameni.

— Am să-ți spun Ulise, își aminti Enoch că îi propusese la prima lor întâlnire. Trebuie să-ți dau un nume.

— Îmi place, făcuse ființa ciudată (dar care încetase să-l mai uimească). Pot să te întreb de ce ai ales numele ăsta?

— Pentru că a aparținut unui mare om.

— Mă bucur pentru alegerea ta, răspunsese proaspătul botezat. Pentru auzul meu este un sunet demn și nobil și voi fi bucuros să-l port. Iar ție îți voi spune pe numele mic, Enoch, ca să lucrăm împreună mulți ani de-ai tăi.

Și fuseseră mulți ani, gândi Enoch cu registrul deschis la acea notă din octombrie, scrisă cu mai bine de treizeci de ani în urmă. Ani care îl mulțumiseră și îl îmbogățiseră neînchipuit de mult.

Și lucrurile urmau să continue pe același făgaș, încă multe secole, poate chiar un mileniu. Se întrebă câtă

cunoaștere avea să adune la sfârșitul acelor o mie de ani.

Deși, poate, problema asta nu era acum cea mai importantă.

Cineva îl pândeă. Avea cel puțin unul pe urmele lui și oricare ar fi fost acela, trebuia să se arate până la sfârșit. Nu știa ce va face și cum va întâmpina amenințarea, dar se pregătise pentru asta de la început. Într-un fel, chiar se mira că nu se întâmplase mai devreme.

Îi spusese lui Ulise despre un asemenea pericol din ziua în care se cunoscuseră. Își amintea de ziua aceea la fel de bine ca de ziua din urmă.

Sfârșitul după-amiezii îl prinse așezat pe trepte, privind norii mari de furtună care se înălțau peste râu, dincolo de dealurile Iowa. Ziua era fierbinte și înăbușitoare și nicio adiere nu se simțea în aer. În poiană, vreo șase găini murdare scormoneau nepăsătoare, mai mult din plăcerea de a face ceva decât din speranța de a găsi de mâncare. Zborul vrăbiilor, între acoperișul hambarului și fâșia de caprifoi de la marginea câmpului de peste drum, scotea un sunet aspru și uscat, de parcă penele li s-ar fi îmbâcsit de zăpușeală.

Lenevea cu ochii la norii de furtună, când avea atâta treabă, de scos boabele de porumb de pe coceni, de adunat fânul, de vânturat grâul.

Orice s-ar întâmpla, bine sau rău, oamenii trebuie să-și ducă zilele înainte. Era o lecție pe care ar fi trebuit s-o învețe din plin în ultimii ani. Dar războiul fusese cu totul altceva, nu-l putea compara cu întâmplările de aici. În război o știai, o așteptai și erai pregătit când venea. Dar aici nu era război. Aici era pacea la care se întorsese. Avea dreptul să pretindă ca în vreme de pace să fie ferit de violență și oroare.

Acum era mai singur ca niciodată. Poate că asta constituia un nou început. Urma să fie, însă, un început amar și plin de temeri, chiar dacă se afla pe pământul de acasă.

Stătea pe trepte cu mâinile odihnindu-se pe genunchi și privirea ațintită spre norii de furtună de la apus. Puteau să însemne ploaie bună pentru pământ ori puteau să nu însemne nimic, pentru că deasupra văilor vântul era dezordonat și nimeni nu putea spune încotro se îndreptau norii.

Nu-l văzuse pe călător până ce nu se deschise poarta. Era înalt și dezlânat, iar hainele îi erau prăfuite de parcă ar fi mers cale lungă. Enoch rămase în așteptare, fără să se ridice, privindu-l cum înaintează pe cărare.

— Ziua bună, domnule, rosti în sfârșit Enoch. E o zi a naibii de caldă pentru drumetie. De ce nu șezi un pic?

— Bucuros, răspunse străinul. Dar mai întâi am să te rog să-mi dai o cană cu apă.

Enoch se ridică în picioare.

— Vino. Am să scot niște apă proaspătă pentru dumneata.

Traversară poienița până la pompă. Wallace luă polonicul din cui și îl întinse străinului, apoi apucă mânerul pompei și porni să-l apese ritmic.

— Lasă să mai curgă nițel, spuse el. Mai trece-o vreme până se răcește de tot.

Apa se împrăstia în jeturi din țeavă, stropind bordura.

— Crezi că o să plouă? întrebă străinul.

— Nimeni nu poate să spună, răspunse Enoch. Să așteptăm și-o să vedem.

Ceva îl neliniștea la străinul acela și nu se putea hotărî ce anume. Îl privi mai de aproape în timp ce pompa și își spuse că urechile îi erau prea ascuțite. Dar puse asta pe seama închipuirii, pentru că, atunci când privi din nou, nu mai găsi nimic deosebit la ele.

— Cred că s-a răcit apa, făcu Enoch.

Străinul cufundă polonicul și așteptă să se umple. I-l oferii lui Enoch, dar acesta clătină din cap.

— Dumneata mai întâi. Ai mai multă nevoie decât mine.

Străinul bău lacom și zgomotos.

— Mai vrei? întrebă Enoch.

— Nu. Mulțumesc, răspunse necunoscutul. Dar o să umplu altul pentru dumneata.

Apa era rece și abia acum își dădea seama Enoch cât de sete îi era.

După ce goli polonicul, îl agăță înapoi în cuiul lui și se întoarse rostind:

— Acum, hai să ne așezăm.

Străinul se strâmbă ușor.

— Aș putea să stau o clipă, făcu el.

Enoch scoase o legătură roșie din buzunar și își șterse fața.

— Se face nădușeală mare înainte de ploaie.

În vreme ce își ștergea fața, își dădu seama brusc ce îl tulburase la înfățișarea străinului. În ciuda hainelor murdare și a pantofilor prăfuiți, care dovedeau un drum lung, în ciuda zăpușelii de dinainte de ploaie, necunoscutul nu era asudat. Părea proaspăt și răcorit, de parcă ar fi stat la umbra unui copac în vreme de primăvară.

Îndesă batista înapoi în buzunar și se îndreptă la pas către trepte. Se așezară alături.

— Ai mers cale lungă, făcu Enoch ușor curios.

— Lungă, așa-i, rosti necunoscutul. Sunt foarte departe de casă.

— Și mai ai mult de umblat?

— Nu. Cred că am ajuns unde trebuie.

— Adică..., îngăimă Enoch.

— Adică aici, răspunse străinul de pe trepte. Am căutat un om și acela cred că tu ești. N-am știut cum te cheamă și nici cum arăți, dar aveam credința c-am să te găsesc într-o zi.

— Pe mine?! spuse Enoch uluit. De ce să mă fi căutat tocmai pe mine?

— Am căutat pe cineva cu niște calități anume. Omul acela trebuia să-și ridice ochii spre stele și să se întrebe ce sunt ele.

— E-adevărat, recunosc eu Enoch, fac asta. De multe ori, noaptea, în tabere, stăteam învelit în păături și priveam la stelele de pe cer. Mă întrebam ce sunt, cum au ajuns acolo și, mai ales, de ce au fost puse acolo sus. Am auzit, că fiecare ar fi un alt soare, acolo, ca acela care străluce peste Pământ, dar nu pot să pun mâna-n foc. Nu cred că e cineva care să știe prea multe despre ele.

— Ba sunt câțiva, zise străinul.

— Tu, poate, râse Enoch ușor batjocoritor, pentru că străinul nu părea să se priceapă la ceva.

— Da, eu, recunosc eu el. Dar nu știu chiar atâtea cât alții.

— Uneori m-am întrebat, făcu Enoch, dacă stelele sunt cu adevărat alți sori. Asta înseamnă c-ar putea exista și alte planete și alți oameni.

Își aminti de nopțile petrecute lângă focul de tabără, pălăvrăgind cu ceilalți ca să-și omoare timpul. Odată pomenise ideea asta despre alte ființe locuind pe planete în jurul soarelui lor, iar tovarășii își bătuseră joc de el. Zile întregi îl luaseră în râs, așa că nu mai adusesese niciodată vorba despre asta. Nu pentru că i-ar fi păsat prea mult. Nici el nu credea cu adevărat, făcuse doar o presupunere.

Acum o spusese din nou, în fața unui străin, fără să știe de ce.

— Chiar crezi asta? întrebă necunoscutul.

— A fost doar o părere, răspunse Enoch.

— Nu-i numai atât. Există cu adevărat alte planete și alte ființe. Eu, de pildă, sunt una din ele.

— Dar tu..., ridică glasul Enoch, după care amuți.

Fața străinului se crăpa și începea să se desprindă, iar dedesubt zări o altă figură, ne-umană.

Și când masca umană îi căzu de pe față, un fulger sfâșie cerul, izbitura grea a tunetului păru să zguduie pământul și, de departe, se auzi goana ploii peste dealuri.

Așa începuse totul, își aminti Enoch, cu aproape o sută de ani în urmă. Fantezia de la focul de tabără devenise realitate și Pământul era acum trecut pe hărțile galactice, o haltă pentru o lume pestriță a călătorilor printre stele.

Privi din nou însemnarea din 16 octombrie 1931 și trecu iute peste ea. Acolo, aproape de sfârșit, stătea scris:

„Ulise e de părere că thubanii de pe a 6-a planetă ar fi, poate, cei mai mari matematicieni din galaxie. Se pare că au pus la punct un sistem numeric superior oricărui alt sistem existent, cu aplicații deosebite în statistică”.

Închise registrul și rămase nemișcat în scaun, întrebându-se dacă statisticienii de pe Mizar X cunoșteau lucrările thubanilor. Poate că da, pentru că unele matematici folosite de ei erau neconvenționale.

Împinse registrul deoparte, cotrobăi printr-un sertar al biroului și scoase graficul. Îl întinse pe masă și începu să-l studieze cu atenție. Dacă ar putea fi sigur, gândi el. Dacă ar stăpâni statisticile Mizar mai bine... De zece ani lucra la grafic, verificând iar și iar factorii sistemului Mizar, încercând să-și dea seama dacă greșise undeva.

Ridică pumnul încleștat și izbi în masă. Numai de-ar putea fi sigur, de-ar putea vorbi cu cineva! Însă de lucrul ăsta se ferise, ar fi însemnat să recunoască deșertăciunea oamenilor.

Încă era om. Ciudată treabă, gândi el. După un secol de asociere cu ființele de pe atât de multe stele, rămăsese un om al Pământului.

În multe privințe, legăturile lui cu Pământul erau tăiate. Singurul care-i mai vorbea era bătrânul Winslowe Grant. Toți ceilalți îl ocoleau, dacă nu puneau la socoteală pe aceia care-l pândeau și pe care, oricum, îi zărea numai în trecut, ori le descoperea ascunzătorile goale.

Doar bătrânul Winslowe, Mary și umbrele mai veneau uneori să petreacă cu el orele de singurătate.

Atât avea pe Pământ, pe Win, umbrele și proprietatea

din jurul casei, însă nu și casa.

Închise ochii și își aminti cum arătase ea în zilele de demult. Pe locul în care stătea acum fusese bucătăria, cu o sobă de gătit, neagră și monstruoasă, rânjindu-și colții grătarului. Sprijinită de perete, fusese masa pe care mâncau toți trei, cu carafa și paharele în care stăteau lingurile, suportul pentru muștar, hrean și sos picant, un fel de piesă centrală pe fața de masă roșie.

Își amintea de o noapte de iarnă, pe când avea doar trei sau patru ani. Mama își făcea de treabă pe lângă sobă. El era așezat pe podea, în mijlocul bucătăriei, și se juca cu niște cuburi. De afară se auzea şuieratul înfundat al vântului trecând pe lângă streășină. Când tatăl se întorsese cu laptele din staul, o răbufnire de vânt și un vârtej de zăpadă intrase în încăpere odată cu el. Vântul și zăpada dispăruseră dincolo de ușă, încuiate afară, condamnate în întunericul și sălbăticia nopții. Tatăl răsturnase laptele din găleată în bidon și Enoch îi văzuse părul și sprâncenele albite de zăpadă și barba cu țurțuri.

Opri această imagine în care toți trei erau ca niște manechine într-un muzeu de ceară – tatăl cu țurțuri în barbă și cizme lungi până la genunchi, mama cu fața înroșită de căldura sobei și părul strâns în plasă și el, copilul, jucându-se pe podea.

Își mai amintea ceva, poate mai bine ca orice. Își amintea de o lampă mare, așezată pe masă, aruncând o pată de lumină pe calendarul prins pe peretele de dinapoia ei. Calendarul înfățișa un Moș Crăciun conducându-și sania pe o potecă din pădure. Toți piticii își întorseseră fața să-l privească trecând. O lună mare spânzura deasupra copacilor și pământul era acoperit de zăpadă groasă. Doi iepuri îl sorbeau din priviri pe Moș, alături de o căprioară, un raton cu coada înfășurată pe după picioare și o veveriță cățărata pe o creangă. Moșul avea biciul ridicat în semn de salut, obrazii roșii și zâmbet fericit, iar renii înhămați la sanie păreau proaspeți, ageri și mândri.

Vreme de un secol, Moșul călătorise prin pârtiile înzăpezite ale timpului, cu biciul ridicat într-o urare către

creaturile pădurii. Și lumina aurie a lămpii călătorise cu el, strălucind pe zid și pe fața de masă în carouri.

Dar astea rămăseseră doar o amintire. Nu mai exista nici bucătăria, nici sufrageria cu sofa de modă veche și balansoar, nici cabinetul cu eleganța lui încărcată cu brocart și mătasuri, nici dormitorul de oaspeți de la primul etaj și nici cele ale familiei de la al doilea.

Dispăruseră cu toate, rămăsese o singură încăpere. Podelele și pereții interiori de la etaj fuseseră înlăturate. Casa era acum o singură mare incintă. O parte a ei găzduia stația galactică, iar cealaltă, refugiul șefului de haltă. Într-un colț avea un pat, o sobă care funcționa pe un principiu necunoscut pe Pământ și un frigider construit altundeva, departe. Pereții erau acoperiți cu fișete și rafturi înțesate cu reviste, cărți și ziare.

Un singur lucru rămăsese din zilele de demult, un lucru pe care Enoch îl ferise de echipa de exteri care aranjase stația, bătrânul cămin masiv, de cărămidă și piatră, din camera de zi. Încă mai era acolo, singurul care amintea de zilele de-atunci, singurul obiect terestru, cu polița lui mare, din scândură de stejar, pe care tatăl său o cioplise dintr-un trunchi masiv și o netezise cu rindeaua.

Pe polița căminului, pe rafturi și pe masă erau tot felul de artefacte de origine nepământeană, unele chiar fără denumire, recolta lui de cadouri de-a lungul anilor de la călătorii prietenoși. Unele erau în stare de funcționare, unele doar bune de privit; iar altele pe de-a-ntregul inutile, fiind inoperabile în condițiile de pe Pământ ori având prea puține aplicații pentru un om. Multe îndeplineau funcții despre care nu avea nicio idee. Le acceptase jenat, cu multe mulțumiri stângace, de la binevoitorii care i le aduseseră.

De cealaltă parte a încăperii trona masa compactă a mașinăriei, înălțându-se binișor până la etaj.

Un han, se gândi el, o haltă, o răscruce galactică.

Înfășură graficul și îl puse înapoi în sertarul biroului. Așează jurnalul la locul lui printre alte registre, sus pe raft.

Aruncă o privire la ceasul galactic de pe perete. Era

timpul să treacă la treabă.

Împinse scaunul aproape de birou și îmbracă jacheta atârnată de spătar. Luă pușca de pe suportul ei, apoi se îndreptă cu fața către perete și rosti parola. Zidul glisă fără zgomot și Enoch păși dincolo, în baraca strâmtă cu mobilă învechită. Înapoia lui, zidul alunecă și deveni din nou compact.

Enoch ieși din baracă în mângâierea blândă a verii târzii. În câteva săptămâni urmau să apară semnele toamnei și răcoarea. Înfloreau primele gălbenele și, doar cu o zi în urmă, zărise câteva flori de ochiul-boului începând să prindă culoare în gardul cel vechi.

Dădu ocol casei și se îndreptă spre râu, peste câmpul părăsit presărat cu tufe de alun și pâlcuri răzlețe de copaci.

Pământul, se gândi el, e o planetă făcută pentru om. Și nu numai pentru el, fiindcă adăpostea deopotrivă și vulpea și bufnița și nevăstuica, șarpele, pisica, peștele și toate celelalte vietăți care-i străbăteau văzduhul, pământul și apa. Mai mult, aici își găseau adăpost ființe a căror case erau alte planete, la ani-lumină depărtare.

Aici erau bineveniți Ulise, Luminoșii și toți ceilalți.

Orizontul e atât de îndepărtat, gândi el, sunt atâtea lucruri de cunoscut și am văzut atât de puține. Chiar și acum, cu toate rachetele de la Canaveral care sparg vechile bariere, visăm atât de puțin la ce ne așteaptă dincolo...

Îl durea că nu putea spune oamenilor despre lucrurile pe care le învățase. Îl durea că nu le putea dezvălui existența atâtor inteligențe în univers. Omul nu era singur, și putea să nu mai fie singur niciodată.

Ieși din pădure și păși pe pragul de stâncă de deasupra râului. Rămase acolo, așa cum o făcuse în mii de alte dimineți, privind alunecarea maiestooasă a râului albastru-argintiu prin valea împădurită.

Bătrână apă, șopti el, ai văzut atâtea lucruri... Siluetele uriașe ale ghețarilor care au venit, au adăstat și-au plecat, târându-se cu încăpățănare înapoi către pol, trăgând după ei potopul din vale; mastodontul, tigru cu dinți-sabie, castorul-urs care hălăduiau prin aceste dealuri și umblau

noaptea cu țipetele lor; haitele mici și tăcute de oameni care alergau prin pădure, urcau pe coline ori vâsleau pe suprafața sa, cunoscători deopotrivă ai pădurii și-ai apei, slabi la trup, tari în voință și mai dăinuitori ca nimic altceva; și, de puțină vreme, cealaltă rasă de oameni, visători, cruzi și groaznic de hotărâți. Și înainte de toate acestea, ai văzut multe întorsături ale vremii și schimbările care s-au abătut peste el. Ce crezi tu despre toate acestea? Întrebă el râul. Pentru că al tău e trecutul și viitorul și până acum trebuie să fi găsit măcar unele din răspunsuri.

După milioane de ani, omul avea deja câteva din răspunsuri și poate că, peste alte milioane de ani, avea să le aibă pe toate.

Aș putea ajuta, gândi Enoch. Nu pot da răspunsuri, dar aș putea ajuta omenirea în căutarea sa. Aș putea să-i dau încredere, speranță și rosturi așa cum n-a avut niciodată.

Dar nu îndrăznea.

Mai jos, un uliu plutea în cercuri leneșe deasupra albiei largi. Aerul era atât de limpede, încât Enoch credea c-ar fi putut să vadă, dacă și-ar fi mijit ușor privirea, penele din aripile întinse.

Locul părea stăpânit de o vrajă. Priveliștea era largă, aerul curat și senzația de eliberare țintea spre înălțimile spiritului. Ca și cum acela ar fi fost un loc ales, unul din locurile în care omul, putea să se caute pe sine și să se socotească norocos dacă se regăsea, pentru că mulți din aceia care au purces la o asemenea căutare nu s-au regăsit niciodată. Și încă mulți n-au îndrăznit să se aventureze în propria lor căutare.

Privea de pe stâncă de-a lungul râului, la uliul leneș și la curgerea apei, la covorul verde al copacilor. Gândurile îi fugiră către locurile nepământene de care avea știință și ameți gândindu-se la ele.

Se întoarse încet și coborî de pe stâncă, intră printre copaci, urmând cărarea pe care o bătuse cu pasul atâția ani de-a rândul.

Îi trecu prin minte să se îndrepte către pajiștea roz de papucul-doamnei, să mai arunce o privire la frumusețea ce

urma să dispară din nou până în iunie, dar hotărî că nu avea rost, pentru că florile erau ascunse într-un loc în care nimeni nu le putea vătăma. Fusesse o vreme, cu un secol în urmă, când le găsea oriunde pe dealuri și venea acasă cu brațe pline de flori pe care mama le punea în carafa cea mare și brună. Vreme de o zi sau două, casa se umplea cu parfumul lor greu. Acum le găsea rareori. Cirezile și oamenii le alungaseră de pe dealuri.

Într-o zi, își spuse, înaintea primului îngheț, avea să treacă din nou prin pajiște să se încredințeze că va rămâne neatinsă până la primăvară.

Se opri o clipă cu ochii după o veveriță zburdând într-un stejar. Se aplecă să urmărească cu privirea un melc.

Cercetă modelul mușchiului crescut pe trunchiul unui copac masiv. Și mai pândi rătăcirea unei păsări tăcute dintr-un copac în altul.

Urmări cărarea, ieși din pădure și ocoli câmpul până la pârâul care susura pe coasta dealului.

Lângă apă o recunosc pe Lucy Fisher, fiica surdo-mută a lui Hank Fisher, care locuia mai la vale.

Se opri și admiră grația firească și frumusețea făpturii primitive și singuratice.

Fata stătea lângă pârâu cu o mână ridicată, ținând între vârfurile degetelor lungi și sensibile ceva colorat. Ținea capul ridicat, cu o expresie atentă, iar corpul, drept și zvelt, purta aceeași încordare.

Enoch înaintă încet și se opri la numai trei pași înapoia ei.

Lucrul acela colorat de pe vârful degetelor era un fluture, unul din cei mari, vârstați cu auriu și roșu, care apar la sfârșitul verii. Una din aripi stătea dreaptă, în sus, însă cealaltă era lăsată, boțită și lipsită de o parte din praful care-i aducea strălucire.

De fapt, nu ea ținea fluturele, stătea de bunăvoie pe vârful degetelor ei fâlfâind din când în când din aripa cea bună ca să se țină în cumpănă.

Enoch se înșelase când crezuse că a doua aripă era rănită; fusese doar aplecată și strâmbată cumva, pentru că

se îndrepta încet, iar praful (dacă lipsise, vreodată), strălucea din nou ca și pe aripa dreaptă.

Păși înaintea fetei și ea tresări speriată la vederea lui. Se obișnuise de multă vreme cu aparițiile bruște.

Ochii fetei străluceau și lui Enoch i se păru că zărește o urmă de sfințenie pe fața ei, de parcă ar fi trăit un extaz mistic. Se surprinse întrebându-se, ca de fiecare dată când o întâlnea, cum se simțea ea într-o lume care păstra tăcerea și dintr-o parte, și din cealaltă. Nu era neputincioasă, doar oprită de la fluența vorbirii.

Familia încercase de câteva ori să o dea la o școală pentru surzi, dar eșuase de fiecare dată. Odată fugise și rătăcise zile întregi până să fie găsită și adusă acasă. Alteori fusese neascultătoare și refuzase să coopereze.

Privind-o cum stătea acolo cu fluturile în mână, Enoch crezu că știa motivul. Fata avea o lume numai a ei, cu care se obișnuise, în care știa să se descurce. Și nu era handicapată, așa cum s-ar fi simțit, cu siguranță, dacă ar fi fost împinsă în lumea oamenilor obișnuiți.

La ce i-ar fi folosit alfabetul mâinilor sau cititul pe buze, dacă asta i-ar fi răpit ciudata ei seninătate a spiritului?

Era o creatură a pădurii și a dealurilor, a florilor de primăvară și a zborului păsărilor de toamnă. Ea știa asta și trăia printre ele fiind, într-un fel ciudat, o parte a lor. Sălășluia într-un ungher vechi și pierdut al naturii. Ocupa un loc pe care omenirea îl părăsise demult.

Acum stătea, cu fluturile roșu-auriu cățarat pe degetul ei, atent și liniștit, adăugându-i strălucire feței. Nimic în lume nu părea mai viu decât ea.

Fluturile își întinse aripile, se aruncă în plutire de pe deget și se îndepărtă fâlfâind, fără teamă, peste iarba sălbatică și florile de câmp.

Fata se răsuci să-l privească până ce dispăru pe culme, apoi se întoarse către Enoch. Zâmbi și își legănă mâinile, ca aripile roș-aurii ale fluturului, un gest care trăda fericire și mulțumire.

Dacă aș putea s-o învăț pasimologia poporului galactic, gândi Enoch, atunci am putea vorbi amândoi aproape la fel

de bine ca în limba curgătoare a oamenilor. În timp, nu ar fi fost greu s-o învețe, pentru că era un limbaj prin semne, natural și logic, care devenea aproape reflex odată ce era deprins principiul de bază.

Și pe Pământ, în zilele de demult, existaseră limbaje prin semne și cel mai bun fusese cel al indienilor din America de Nord, căci un amerindian, indiferent de limba tribului său, putea să se facă înțeleș în multe alte triburi.

Dar chiar și semnele indienilor erau doar un fel de bâlbâială, în vreme ce graiul galactic constituia un limbaj în sine, adaptabil la multe sensuri diferite și metode de expresie. Se dezvoltase de-a lungul mileniilor, cu contribuții de la multe popoare diferite. Timp de secole fusese cizelat și lustruit până ce devenise o adevărată unealtă de comunicare.

În babilonul galactic, era nevoie de o asemenea unealtă. Chiar și știința rafinată a pasimologiei, nu putea depăși toate obstacolele, nu putea garanta, în unele cazuri, minimul de bază al comunicării. Existau milioane de limbi, iar unele nici nu operau cu sunete pentru că rasele care le foloseau erau incapabile să le emită. Alteori limbajele sonore dădeau greș, căci rasa vorbea în ultrasunetele pe care alții nu le puteau auzi. Exista telepatia, bineînțeleș, dar numai pentru o rasă din o mie. Multe se descurcau numai prin semne, altele comunicau prin scris sau pictograme și câteva prin înseși trupurile lor, asemănătoare unor tăblițe pe care se scria cu elemente chimice. Mai era apoi rasa aceea incapabilă să gesticuleze, surdă și mută, din stelele misterioase de la capătul îndepărtat al galaxiei, care folosea poate cel mai complicat dintre toate limbajele galactice, un cod de semnale de-a lungul sistemului nervos. Enoch fusese în slujba asta de aproape un secol și tot îi mai venea uneori greu să înțeleagă ce spun alții, cu tot ajutorul limbii universale și al traducătorului semantic, care aducea o slabă (deși complicată) contribuție mecanică.

Lucy Fisher luă o cană din coajă de mesteacăn și o cufundă în pârau, apoi o întinse către bărbatul din fața ei. Enoch se apropie și îngenunche să bea. Cana nu era chiar

etanșă și apa curgea prin crăpături de-a lungul brațului, udându-i cămașa și jacheta.

Termină de băut și restitui cana. Fata o luă cu o mână, iar cu cealaltă îi mângâie fruntea cu blândețe, într-un fel de binecuvântare.

El nu-i vorbi. Încetase demult să-i vorbească, simțind că mișcarea buzelor, aducătoare de sunete pe care ea nu le putea auzi, o stingherea.

În loc de asta îi cuprinse obrazul în palma largă, cu un gest afectuos. Apoi se ridică în picioare și se priviră o clipă în ochi.

Traversă micul pârau și porni pe cărarea ce ducea de la marginea pădurii peste câmp, până la culme. La jumătatea urcușului se întoarse și o văzu pe Lucy urmărindu-l cu privirea. Își înălță mâna în semn de rămas-bun și mâna ei repetă gestul.

Trecuseră mai bine de doisprezece ani de când o văzuse pentru prima oară, o zână micuță de vreo zece anișori, o vietate a pădurii. Deveniseră prieteni abia după mult timp, deși o vedea deseori, pentru că ea hoinărea pe dealuri și pe valea râului de parcă ar fi fost locul ei de joacă.

De-a lungul anilor o privise crescând, o întâlnise deseori în plimbările lui zilnice și între ei se înfiripase o înțelegere tăcută, ca între doi condamnați la singurătate și izolare. Fiecare avea o lume proprie, din care privea profunzimile unor lucruri pe care alții abia le întrezăreau. Nu-și povestiseră unul altuia despre acele lumi personale, dar simțeau prezența lor în mintea celuilalt, iar asta ajutase mult la consolidarea prieteniei lor.

Își aminti ziua în care o găsisse pe fată în pajiștea cu flori de papucul-doamnei, stând ingenunchiată și privindu-le, fără să le culeagă. Se opri lângă ea, mulțumit că nu le rupea, că în prezența florilor, amândoi aflaseră o bucurie și o frumusețe dincolo de simpla posesie.

Ajunse pe culme și pe drumul acoperit de ierburi care ducea către cutia poștală.

Gândi că totuși nu greșise, chiar dacă așa i se păruse la început. Aripa fluturelui fusese ruptă, zdrențuită și rămasă

fără strălucire. Fusese un fluture rănit care apoi se vindecase și zburase.

Winslowe Grant sosi la timp.

Așteptând lângă cutia poștală, Enoch zări praful stârnit de rabla care gonea peste deal. A fost un an secetos, gândi el, sprijinit de cutie. Plouase puțin și recoltele suferiseră. Deși adevărul era că nu mai găseai multe recolte pe dealuri în zilele acelea. Într-o vreme, micile ferme se înghesuiau, una lângă alta, în tot lungul drumului, cu hambare roșii și case albe. Acum, cele mai multe fuseseră abandonate, casele și acareturile aveau acoperișurile prăbușite și nu mai erau roșii și albe, ci căpătaseră un cenușiu de lemn putred și de vopsea scorjită.

Nu mai era mult până ce Winslowe avea să sosească. Poate că opri la cutia Fisher-ilor, chiar după deal, deși aceștia primeau de obicei puțină corespondență, cel mai adesea reclame și alte prostii de felul ăsta. Lor nu le păsa deloc, pentru că în unele zile nici nu se duceau să-și ridice poșta. Și poate că n-ar fi luat-o niciodată, dacă nu ar fi fost Lucy care să se ocupe de asta.

Fisherii reprezentau adevărate relicve. Casa lor și toate acareturile stăteau gata să se prăbușească. Cultivau cu porumb o fâșie amărâtă de pământ, mai tot timpul inundată de apele râului. Strângeau fânul de pe o luncă joasă și aveau o pereche de cai costelivi, vreo șase vaci jigărite și câteva găini. Mai aveau o rablă de mașină și o distilerie, ascunsă undeva pe lângă râu; vânau, pescuiau și puneau capcane. Cu toate astea, nu erau vecini răi. Își vedeau de treburile lor și nu deranjau pe nimeni, în afară de perioadele când plecau să împartă prin vecini pliante ce făceau reclamă unei obscure secte fundamentaliste în care intrase coana Fisher, cu ocazia unei întâlniri religioase în Millville, cu câțiva ani înainte.

Winslow nu opri la cutia familiei Fisher și apăru de după cotitură într-un nor de praf. Frână, motorul tuși și se opri.

— O las să se răcească puțin, spuse poștașul.

Motorul pocnea mărunț pe măsură ce se răcea.

— Ai ajuns devreme azi, comentă Enoch.

— Mulți n-au avut corespondență, explică Winslowe, și n-am mai oprit la cutiile lor.

Cotrobăi în sacul de pe scaunul de alături și scoase un pachet cu sfoară, câteva ziare și două reviste.

— Primești o groază de pachete, observă Winslowe, dar rareori câte o scrisoare.

— Nu mai am pe nimeni care să-mi scrie, răspunse Enoch.

— De dat asta, ai una.

Enoch privi, fără să-și poată ascunde mirarea, și văzu colțul unui plic ivindu-se dintre reviste.

— O scrisoare personală, comentă Winslowe, plescăind uimit. Nu-i din acelea de reclamă. Nici de afaceri.

Enoch îndesă legătura sub braț, alături de pușcă.

— Probabil că nu-i cine știe ce.

— Probabil că nu, încuviință Winslowe, cu o lucire vicleană în ochi.

Poștașul scoase o pipă și un săculeț de tutun din buzunar. Începu leneș să-și umple pipa. Motorul continua să pocnească încetișor. Soarele strălucea de pe cerul senin. Ierburile de pe marginea drumului erau acoperite cu praf și din ele se ridica un miros acru.

— Am auzit că s-a întors căutătorul ăla de ginseng, spuse Winslowe într-o doară, fără să poată schimba tonul conspirativ. A lipsit vreo trei, patru zile.

— Poate a fost să-și vândă sangul.

— Eu zic, șopti poștașul, că nu caută sang. Urmărește altceva.

— Umblă pe aici de ceva vreme.

— Înainte de toate, începu Winslowe, nu prea e piață pentru marfa asta și chiar de-ar fi, sangul a cam dispărut. Cu câțiva ani în urmă, era o piață bună. Îl foloseau chinezii la doctorii, cred. Dar acum nu mai facem comerț cu China. Îmi amintesc că pe vremuri, când eram copil, căutam și eu. Nu era ușor de găsit nici atunci. Se întâmplă lucruri ciudate, adăugă el și se lăsă în scaun, pufăind senin din pipă.

— Nu l-am văzut niciodată pe omul ăsta, spuse Enoch.

— Umblă prin păduri. Culege tot felul de plante. Eu zic c-ar putea să fie vreun vrăjitor care caută ierburi pentru farmece. Petrece o mulțime de timp pălăvrăgind cu Fisherii. Nu prea mai e la modă în zilele noastre, da' eu tot cred că-i vorba de magie. Știința nu poate să explice o mulțime de lucruri. Uite, de pildă fata lui Fisher, proasta, ea poate să facă farmece.

— Am auzit și eu, zise Enoch.

Și mai mult de-atât, gândi el. Putea vindeca fluturii.

Winslowe se aplecă în față, scotocind sub bord.

— Era cât pe ce să uit. Mai am ceva pentru tine.

Ridică un pachet învelit în hârtie maronie și i-l întinse.

— Asta nu-i poștă, spuse el. Am făcut-o eu pentru tine.

— Oh, mulțumesc, rosti surprins Enoch, luând pachetul.

— Hai, îl îmbie Winslowe, deschide-l.

Enoch ezita.

— Ce naiba, nu fi rușinos, insistă poștașul.

Enoch sfâșie hârtia și descoperi o statueta ce-l reprezenta pe el. Lemnul în care fusese sculptată avea culoarea mierii și lucea în soare ca un cristal auriu. Îl arăta mergând, cu pușca sub braț și cu vântul în față, pentru că figurina era ușor aplecată, cu jacheta și pantalonii fluturând.

Bărbatului i se opri răsufierea și rămase cu privirea ațintită asupra obiectului.

— Wins, asta-i cea mai frumoasă lucrătură pe care am văzut-o vreodată.

— Am făcut-o din bucata aia de lemn pe care mi-ai dat-o iarna trecută. E cel mai bun lemn de sculptat peste care am dat vreodată. Tare, și fără niciun nod. Nicio primejdie să se crape, să se ciobească sau să se zgârie. Când faci o zgârietură, o faci unde vrei și rămâne așa cum ai făcut-o, iar lemnul rămâne neted și lustruit. Nu mai trebuie decât să-l freci ușor cu o cârpă și gata.

— Nici nu știi cât de mult înseamnă pentru mine, șopti Enoch.

— De-a lungul anilor, îi aminti poștașul, mi-ai dat o groază de lemne cum nu s-au mai văzut. Toate de cea mai

bună calitate și nemaipomenit de frumoase. Era vremea să-ți fac și ție ceva.

— Dar și tu ai făcut o mulțime pentru mine. Ai cărat atâta din oraș.

— Pentru că-mi plăci. Nu știu ce ești și nici n-am să te întreb, dar îmi plăci oricum.

— Aș fi vrut să-ți pot spune ce sunt.

— Ei, spuse Winslowe, foindu-se ca să se așeze mai bine la volan, n-are importanță ce suntem atâta vreme cât trăim alături. Dacă unele țări ar lua lecții de la noi ăștia de aici – lecții de bună înțelegere între vecini – lumea ar fi cu mult mai bună.

Enoch clătină din cap cu gravitate.

— Nu prea merge bine, așa-i?

— Sigur că nu, răspunse poștașul, pornind motorul.

Paznicul stației rămase privind în urma mașinii care cobora dealul, stârnind nori de praf.

Apoi se uită din nou la statueta.

Figurina parcă mergea pe vârful unui deal, fără apărare în fața vântului, aplecată înaintea furiei acestuia.

Se întrebă de ce era așa. Ce văzuse poștașul la el ca să-l zămislească astfel, parcă luptându-se cu stihiiile?

Lăsă pușca și pachetul de ziare pe un petec de iarbă prăfuită și înveli cu grijă statueta în bucata de hârtie. Avea să o așeze pe polița căminului sau, mai bine, pe măsuța de lângă scaunul lui preferat din colț. Voia s-o aibă aproape, la îndemână, acolo unde o putea privi sau lua în mâini oricând dorea. În același timp se minună de plăcerea pe care o simțea, care-i încălzea inima și-i mulțumea sufletul.

Asta nu fiindcă ar fi primit rareori cadouri. Aproape nu trecea săptămână fără să nu capete ceva de la călătorii exteri. Umpluse cu daruri casa și rafturile din pivniță. Era emoționat pentru că acesta era un cadou de pe Pământ, de la unul din semenii lui.

Strecură sub braț statueta și, ridicându-și pușca și legătura de ziare, se îndreptă spre casă, urmând cărarea cu bălării, fostul drum de căruță care ducea la fermă.

Iarba crescuse în tufe dese între vechile făgașe de roți, care fuseseră săpate atât de adânc de cercurile de fier, încât rămăseseră golașe, fără ca vreo plantă să mai poată prinde rădăcini. Dar de fiecare parte, tufele ce se târâseră peste câmp dinspre marginea pădurii creșteau de un stat de om, în unele locuri chiar mai înalte, încât trecea printr-un fel de coridor verde.

Ici, colo, în mod inexplicabil – poate din pricina solului sau întâmplării – tufele crescuseră mai pipernicite, lăsând ferestre prin care se putea privi peste valea râului.

Dintr-un asemenea punct, Enoch surprinse o lucire într-un pâlț de copaci din lizieră, nu departe de pârâul unde o întâlnise pe Lucy.

Ridică mirat din sprâncene la vederea sclipirii și rămase locului, așteptând zadarnic să se repete.

Știa că era unul din pândari, care cerceta stația prin binoclu. Sclipirea fusese reflexia unei raze pe lentile.

Cine erau aceia? Și de ce îl urmăreau? O făceau de ceva timp, dar, ciudat, se mulțumiseră numai cu asta. Nu se amestecaseră deloc. Niciunul nu încercase să se apropie de

el, deși ar fi fost ușor și firesc. Dacă ei – oricine ar fi fost – ar fi dorit să-i vorbească, puteau aranja o întâlnire întâmplătoare în timpul unei plimbări de dimineață.

Totuși după câte vedea, nu intenționau acest lucru.

Atunci, ce voiau să facă? Să-i descopere felul de viață după numai zece zile de pândă?

Sau poate așteptau să se întâmple ceva prin care să-și dea seama de ocupația lui. Dacă era așa, aveau să fie dezamăgiți. Puteau să-l pândească o mie de ani fără niciun câștig.

Încetă să mai scruteze pădurea și își continuă drumul, îngrijorat și nedumerit de prezența pândarilor.

Poate, gândi Enoch, nu încercaseră să-l contacteze din pricina poveștilor auzite despre el. Povești pe care nu reușise să le afle de la nimeni, nici chiar de la Winslowe. Ce fel de istorii ar fi putut inventa vecinii săi, legende fabuloase din acelea care se spun în șoaptă lângă foc?

Probabil că era mai bine că nu le cunoștea, deși părea aproape sigur că ele existau. De asemenea era foarte bine că urmăritorii lui nu-l căutaseră. Atâta vreme cât nu intrau în legătură, rămânea în siguranță. Cât timp nu-i puneau întrebări, nu trebuia să dea răspunsuri.

Chiar ești – ar fi întrebat ei – același Enoch Wallace care a luptat în 1861 pentru Abraham Lincoln? Aici nu exista decât un singur răspuns, nu putea exista decât unul. Da, ar fi trebuit el să spună, sunt același om.

Din toate întrebările care le-ar fi primit, asta ar fi fost singura la care ar fi putut răspunde sincer. Pentru celelalte ar fi trebuit să tacă, ori să mintă.

L-ar fi întrebat cum se făcea că nu îmbătrânise, cum de rămăsese tânăr, când toți oamenii îmbătrâneau. Iar el n-ar fi putut să le spună că nu îmbătrânea înăuntrul stației, că asta se întâmpla numai când ieșea afară, că îmbătrâneau cu câte o oră în decursul fiecărei plimbări zilnice, încă vreo oră când muncea în grădină și cincisprezece minute stând pe trepte și privind apusul. Dar când intra înapoi, procesul era din nou stopat.

Nu le-ar fi putut spune asta... nici multe alte lucruri. Știa

că putea veni o vreme când tot ocolind întrebările, s-ar fi văzut nevoit să se rupă complet de lume, rămânând izolat între pereții stației.

Nu i-ar fi fost imposibil, ar fi putut trăi acolo fără probleme. Nu ar fi avut nevoie de nimic, exteriorii l-ar fi aprovizionat cu tot ce-i trebuia ca să rămână sănătos și în viață. Îl rugase de câteva ori pe Winslowe să-i aducă alimente din oraș, dar asta numai pentru că i se făcuse dor de mâncarea planetei lui, mai ales de acele feluri simple din copilărie și din timpul campaniilor.

Însă această hrană putea fi înlocuită prin duplicare. O felie de șuncă sau o duzină de ouă puteau fi trimise ușor la altă stație, unde să rămână sub forma unui șablon de impulsuri și să-i fie înapoiate la o simplă solicitare.

Exista însă un lucru pe care exteriorii nu i-l puteau oferi, legătura cu omenirea, pe care o păstra prin Winslowe și poșta lui. Odată închis în stație, ar fi fost complet izolat de lumea pe care o știa din ziare și reviste. Din cauza interferențelor date de instalații, aparatele de radio nu funcționau în interiorul casei.

N-ar mai fi știut ce se întâmplă în lume. Graficul lui ar fi devenit inutil. Deși, își spuse, era deja aproape inutil, de vreme ce nu era convins că folosisese corect toți factorii.

În plus, i-ar fi lipsit micuța lume de afară, cu care se obișnuise atât de mult, colțișorul lui prin care își făcea plimbarea. Plimbările acelea fuseseră, poate, mai mult decât orice altceva, cele care-l păstrasera om și cetățean al Pământului.

Se întrebă ce mai conta apartenența sa la Terra și la rasa umană. Poate că era lipsită de importanță. Când avea galaxia la vârful degetelor, părea deplasat din partea lui să se încapățâneze în a continua să se identifice cu planeta sa natală. Putea să piardă mult prin provincialismul lui.

Însă știa că nu putea întoarce spatele Pământului. Îl iubea prea mult, mai mult, poate, decât cei care nu aveau habar de lumile acelea îndepărtate și minunate. Un om trebuie să aparțină de ceva, să fie loial unui principiu, să aibă o identitate. Galaxia e prea mare pentru o ființă

singură și cu suflet pustiu.

O ciocârlie țâșni dintr-o tufă de iarbă și se înălță spre cer. Enoch îi așteptă triful curgător să picure din azur, dar nu se auzi niciun cântec, cum s-ar fi întâmplat în primăvară.

Continuă să meargă, până zări înaintea lui stația.

Ciudat, își spuse, se gândea la ea mai mult ca la o stație decât ca la căminul său, însă clădirea servise mai multă vreme drept stație.

Zidurile aveau un fel de masivitate neplăcută de parcă s-ar fi înfipt pe culme ca să rămână acolo pentru totdeauna.

Bineînțeles, dacă trebuia, putea rămâne oricâtă vreme, pentru că nimic nu o putea atinge.

Chiar dacă Enoch ar fi fost silit vreodată să se clăstireze între zidurile ei, stația ar fi rămas locului împotrindu-se oricărei cercetări, sau încercări de a intra cu forța. Nimeni n-ar fi putut să-i rupă vreo bucățică, s-o zgârie, să-i spargă vreun zid. N-ar fi putut face nimic. Nici o pândă, nici o speculație, nici o analiză nu ar fi condus la vreun rezultat, fiindcă zidurile puteau rezista la orice, cu excepția unei explozii termonucleare... sau poate chiar și la așa ceva.

Intră în curte și se întoarse să arunce o privire către pâlcul de copaci unde văzuse sclipirea, dar nimic nu mai dovedea că acolo fusese cineva.

Înăuntrul stației, mașina de mesaje fluiera plângăreață.

Enoch își agăță arma, aruncă legătura de ziare și statueta pe birou și se grăbi într-acolo. Apăsă butonul și acționă maneta și fluieratul se opri.

Pe placa de mesaje scria:

NR. 406302 CĂTRE STAȚIA 18327. VOI SOSI DEVREME SEARA TIMPUL TĂU. CAFEAUA SĂ FIE FIERBINTE. ULISE.

Enoch zâmbi. Ulise și cafeaua lui! Era singurul exter căruia îi plăcuse vreo mâncare sau băutură pământeană. Încercaseră și alții, dar numai o dată sau de două ori.

„Ciudat mai e și Ulise ăsta”, gândi el. Se plăcuseră de la început, din după-amiaza aceea ploioasă când se așezaseră pe trepte și masca umană se cojise de pe fața exterului.

Avea un chip respingător, lipsit de orice grație. Figura unui măscărici feroce, își spusese Enoch, mirat de comparația pe care o făcuse, pentru că niciodată nu-și închipuisese că măscăricii ar putea avea și o astfel de expresie. Dar asta îi sugeraseră vopselele de pe figură, fălcile încleștate, tăietura subțire a gurii.

După aceea îi văzuse ochii și uitase de toate celelalte. Erau mari și aveau o căutătură blândă și luminoasă, cu expresia unuia care întinde mâinile în semn de prietenie.

Ploaia venise, șfichiuiind peste pământ și acoperiș, apoi îi învăluisese, aruncând cu stropi care loviseră furios praful curții. Surprinse, găinile murdare se repeziseră agitate spre cuibare.

Enoch sărise în picioare și-l luase pe străin de braț, trăgându-l la adăpostul verandei.

Rămăseseră față în față, iar Ulise își scosese masca sfâșiată, descoperind un cap ascuțit, lipsit de păr și un chip pictat. O față de indian sălbatic, pregătit de război, al cărui machiaj fusese voit exagerat, încercând parcă să arate cât de grotesc era războiul. Însă, privindu-l mai bine, Enoch își dăduse seama că nu era vopsea: amestecul țipător de culori reprezenta pigmentul natural al celui care venise

dintre stele.

Oricât de nedumerit ar fi fost, Enoch nu se îndoise nicio clipă că ființa ciudată nu aparținea Pământului, căci nu avea nimic omenesc. Poate că de la depărtare, forma trupului te-ar fi putut înșela, însă deținea o esență de neuman, aproape o negare a umanului.

În trecut, lumea l-ar fi crezut un demon, dar vremurile acelea trecuseră (deși nu peste tot), când se credea în diavoli, în fantome și în toată spița care, în închipuirea omului, stăpânise odată Pământul.

Venea din stele, îi spusese Ulise. Și poate că așa era. Deși părea irațional. Era un lucru pe care nimeni nu și-l imaginase nici chiar în cea mai pură fantezie. Nu exista niciun punct de sprijin, nicio măsură, sau o regulă.

— Ia-o încet, spuse exterul. Înțeleg că nu-ți vine ușor. Și nu știu cum să te ajut. Oricum, nu-ți pot dovedi în niciun fel că vin din stele.

— Dar vorbești atât de bine!...

— În limba ta, vrei să spui. N-a fost prea greu să o învăț. Dacă ai ști câte limbi sunt în galaxie, ți-ai da seama ce ușor mi-a fost. Graiul tău nu este greu. Este primar și nu are multe concepte cu care trebuie să jonglezi.

Enoch recunoscuse că putea fi adevărat.

— Dacă dorești, îi propusese exterul, pot pleca undeva o zi sau două, ca să-ți las timp de gândire. Aș putea să revin după ce te hotărăști.

Bărbatul zâmbise țeapăn, nefiresc.

— Asta mi-ar da timp să dau alarma în ținut. La întoarcere s-ar putea să te aștepte o ambuscadă.

Exterul clătinase din cap.

— Sunt sigur că n-ai face asta. Îmi iau riscul. Dacă vrei ca eu să...

— Nu, replicase Enoch, atât de calm, încât fusese și el surprins. Nu, când ai de ținut piept la ceva, trebuie să rezisti. Asta am învățat-o în război.

— Ai să reușești. Ai să te descurci bine. Nu m-am înșelat în privința ta și asta mă face să fiu mândru.

— Să te înșeli?

— Doar nu crezi că am venit aici din întâmplare? Te cunosc, Enoch. Aproape tot atât de mult, poate, pe cât te cunoști și tu. Poate chiar mai mult.

— Îmi cunoști până și numele?

— Sigur că da.

— Ei, asta-i bună! Dar al tău care-i?

— Mă pui în mare încurcătură, pentru că nu am un astfel de nume. Desigur, am o identificare proprie rasei mele, dar nu poate fi rostită de glasul omului.

Brusc, fără niciun motiv, Enoch își amintise de silueta aceea cățărata pe gard, cu un băț într-o mână și un briceag în cealaltă, cioplind liniștită în timp ce ghiulelele șuierau pe deasupra capului, iar la mai puțin de o jumătate de milă muschetele pocneau și lătrau învăluite în fumul prafului de pușcă.

— Atunci, ai nevoie de un nume cu care să te strig, spusese el, și asta va fi Ulise. Trebuie să-ți spun cumva.

— Îmi place, făcuse străinul. Pot să te întreb de ce ai ales tocmai acest nume?

— Pentru că l-a purtat, odată, un om de seamă al rasei mele.

Era o nebunie, firește, întrucât nu se vedea nicio asemănare între cei doi: generalul unionist cățarat pe gard și străinul din verandă.

— Mă bucur că l-ai ales, replicase exterul. Pentru auzul meu are un sunet demn și nobil și, între noi fie vorba, voi fi bucuros să-l port. Eu am să-ți spun Enoch, așa cum îți spun prietenii, și vom lucra împreună mulți ani de-ai tăi.

Începuse să devină un lucru clar și ideea se înrădăcina tot mai adânc. Poate ar fi fost mai bine, își spusese Enoch, să fi așteptat o vreme, fiindcă nu-și revenise încă din nedumerire.

— Poate, vorbise el, îndepărtând gândurile ce năvăleau mult prea repede, pot să-ți ofer ceva de-ale gurii. Aș putea pune de o cafea...

— Cafea! se bucurase Ulise, plescăind din buzele lui subțiri. Ai cafea?

— O să fac o oală mare. O să sparg un ou înăuntru ca să

se limpezească...

— Delicios! Dintre toate băuturile pe care le-am gustat pe atâtea planete vizitate, cafeaua rămâne cea mai bună.

Intraseră în bucătărie și Enoch scormonise jăratul și mai pusese lemne. Umpluse ibricul cu apă din găleată și-l așezase la fiert. Aduse ouă din cămară și șuncă din pivniță.

Ulise rămăsese țeapăn pe un scaun, privindu-l.

— Mănânci ouă cu șuncă? Întrebuse Enoch.

— Mănânc orice. Rasa mea e una din cele mai adaptabile. De aceea am fost trimis pe această planetă, în calitate de – cum spuneți voi? – „privitor”, poate.

— Cercetaș, sugerase pământeanul.

— Așa, cercetaș.

Era un interlocutor plăcut, își spuse Enoch, și aducea cu un om obișnuit deși nu prea arăta a om, ci mai degrabă cu o caricatură făcută în bătaie de joc.

— Ai trăit în casa asta, observase Ulise, mult timp. Ești legat sufletește de ea.

— A fost căminul meu din ziua în care m-am născut. Am fost plecat de aici aproape patru ani, dar a rămas întotdeauna casa mea.

— Aș fi bucuros să ajung și eu din nou acasă. Am lipsit de prea multă vreme. O asemenea misiune e întotdeauna prea lungă.

Enoch pusese jos cuțitul cu care tăiasse o felie de șuncă și se lăsase greu în scaun, privindu-l pe Ulise peste masă.

— Tu ai o casă? Întrebă el.

— Păi, firește, răspunse Ulise. De vreme ce aproape mi-am terminat treaba... Am și eu o casă. Nu crezi că ar trebui?

— Nu știu, șoptise Enoch cu voce stinsă. Nu m-am gândit niciodată la asta.

Nu-i trecuse prin minte să facă legătura între o asemenea ființă și o casă. Pentru că în mintea lui, numai oamenii aveau un loc numit „acasă”.

— Odată, spusese Ulise, am să-ți povestesc despre casa mea. Într-o zi poate chiar ai să mă vizitezi.

— Acolo, printre stele, făcuse Enoch neîncrezător.

— Acum ți se pare ciudat, replicase exterul. Va mai trece o vreme până să te obișnuiești cu ideea. Dar când ai să-i cunoști pe toți, ai să înțelegi. Și sper să-ți placă de noi. Să știi că nu suntem răi la suflet. Niciuna din multele rase pe care le avem printre noi.

Nu-și putea închipui cât de departe erau stelele, sau ce erau ele, și nici de ce existau. O altă lume – nu, greșea – multe alte lumi. Acolo trăiau ființe, probabil multe, câte-un fel, poate, pentru fiecare stea. Iar una dintre ele stătea chiar în bucătăria lui, așteptând să fiarbă apa din ibric și să se prăjească ouăle cu șuncă.

— Dar de ce? întrebasese el. De ce?

— Pentru că suntem un popor călător, răspunse Ulise. Avem nevoie de-o haltă aici și vrem să transformăm casa ta într-o stație pe care s-o păzești.

— Casa asta?

— Nu putem construi o stație din temelii, pentru că lumea s-ar întreba cine o construiește și la ce folosește. Așa că suntem obligați să folosim o structură existentă și s-o modificăm după nevoile noastre. Dar numai pe dinăuntru. Lăsăm exteriorul așa cum este. Fiindcă nu trebuie să existe întrebări. Nu trebuie să...

— Dar călătoria?

— Dar călătoria...

— Călătoria se face de la o stea la alta. Mai iute chiar ca o clipire. Ne ajută un lucru pe care tu l-ai numi mașinărie, dar nu-i chiar așa cum ți-ai închipui tu.

— Iartă-mă, spusese confuz Enoch, dar pare atât de imposibil...

— Îți mai amintești când a ajuns calea ferată la Millville?

— Da, îmi amintesc. Eram un copil pe atunci.

— Atunci, gândește-te că e tot un fel de cale ferată, Pământul e un alt fel de oraș, iar casa ta va fi o gară de pe traseu. Singura diferență e că nimeni de pe Pământ, în afară de tine, nu va ști de existența acestui drum de fier, pentru că stația nu va fi decât un punct de odihnă și macaz. Nimeni de pe Pământ nu poate cumpăra bilet pentru trenul ăsta.

Spus în acest fel, părea simplu, dar lucrurile erau cu mult mai complicate, firește.

— Sunt ca niște trenuri prin spațiu? întrebă el.

— Nu trenuri. Altceva. Nu știu cum să-ți explic...

— Poate ar trebui să-ți alegi pe altcineva, care să-nțeleagă.

— Nimeni pe această planetă n-ar fi în stare să-nțeleagă, nici măcar principiul de bază. Nu, Enoch, o să te descurci la fel de bine ca oricare altul. Ba chiar, în unele privințe, mult mai bine.

— Dar...

— Ce e?

— Nimic, răspunse Enoch.

Își amintise cum ședea pe trepte gândindu-se la singurătate și la un nou început, știind că nu putea scăpa această șansă, că trebuia să înceapă de la zero și să-și clădească o altă viață.

Și iată, pe neașteptate, apăruse o șansă, mai minunată și mai glorioasă decât în visul cel mai nebun.

Enoch puse la dosar mesajul și trimise confirmarea.

NR. 406302 PRIMIT. CAFEAUA PE FOC. ENOCH.

Lăsă mașina în așteptare și se apropie de rezervorul numărul trei, pe care-l pregătise înainte de plecare. Verifică temperatura și nivelul soluției și se asigură din nou că recipientul era corect așezat față de materializator.

Apoi merse la celălalt materializator, cel oficial și de urgență, așezat în colț și-l verifică atent. Ca de obicei, era în regulă. Întotdeauna era în regulă, dar niciodată înainte de vizita lui Ulise nu uita să-l verifice. Dacă ar fi găsit ceva dubios, ar fi expediat un mesaj urgent la Centrala Galactică, și prin materializatorul obișnuit ar fi venit cineva să-l repare.

Materializatorul oficial și de urgență îndeplinea exact funcțiile menționate în numele său. Se folosea doar pentru vizite oficiale ale personalului Centralei Galactice sau în caz de urgență, iar utilizarea lui era complet independentă de a stației.

Ulise, ca inspector al stației, îl putea folosi ori de câte ori dorea, fără să fie dator să înștiințeze din timp. Dar în toți anii de când venea aici, niciodată nu uitase să-și anunțe sosirea, își aminti Enoch cu oarecare mândrie. Știa că acesta reprezenta un gest de curtoazie de care nu se bucurau multe stații din marea rețea galactică.

În seara asta, gândi el, poate ar trebui să-l înștiințez pe Ulise de urmărirea sub care fusese pusă stația. Poate ar fi trebuit să-i fi spus mai devreme, dar îi venise greu să admită că oamenii puteau reprezenta o problemă pentru rețeaua galactică.

Îl obseda ideea că pământenii erau buni și raționali. Fără motiv, pentru că în multe privințe nu erau nici buni, nici raționali. Poate că încă nu se maturizaseră. Erau isteți și iuți, uneori miloși și chiar înțelegători, dar se purtau lamentabil în multe alte privințe.

Totuși dacă li s-ar acorda o șansă, își spuse Enoch, dacă

ei ar afla ce se petrece în spațiu, s-ar mai stăpâni nițel și, după un timp, și-ar câștiga dreptul de a fi primiți în marea frăție a popoarelor din stele.

Odată acceptați, puteau să-și dovedească valoarea, pentru că alcătuiau o rasă tânără și plină de energie, uneori, poate prea energică.

Enoch scutură din cap și traversă încăperea. Se așeză la birou și trase înaintea lui pachetul adus de poștaș, apoi tăie sfoara cu care-l legase Winslowe.

Înăuntru erau ziare, un săptămânal, două reviste – *Nature* și *Science* – și scrisoarea.

Împinse deoparte ziarele și luă scrisoarea. Era un plic de poștă aeriană ștampilat în Londra, al cărui expeditor purta un nume ce nu-i spunea nimic. Nu-și putea închipui motivul pentru care o persoană necunoscută i-ar fi scris din Londra. Deși, oricine ar fi fost autorul, din Londra ori din altă parte, i-ar fi fost necunoscut. Nu cunoștea pe nimeni, nicăieri în lume.

Desfăcu plicul, întinse foaia dinăuntru pe birou și trase lampa mai aproape ca să lumineze scrisul.

„Dragă domnule (citi el), bănuiesc că vă sunt necunoscut. Sunt unul din cei câțiva editori ai revistei britanice *Nature*, la care sunteți abonat de mulți ani. Nu folosesc antetul revistei pentru că această scrisoare este personală și neoficială și poate nu de cel mai bun gust.

Poate v-ar interesa să știți că sunteți cel mai vechi abonat al nostru. Vă avem pe listă de mai bine de optzeci de ani.

Deși îmi dau seama că nu este o problemă care să mă privească, m-am întrebat dacă dumneavoastră înșivă ați fost abonat la publicația noastră în tot acest timp, sau dacă abonatul a fost tatăl dumneavoastră ori cineva apropiat, iar dumneavoastră, ați acceptat ca abonamentul să continue în numele său.

Interesul meu reprezintă negreșit o curiozitate nedorită și de neiertat și dacă dumneavoastră, domnule, ați ales să nu dați importanță problemei, aveți tot dreptul s-o faceți.

Totuși, dacă nu v-ar deranja să răspundeți la această scrisoare, v-aș fi recunoscător.

În apărarea mea, pot spune doar că sunt atât de legat de publicația noastră, încât mă simt mândru că există cineva care a considerat să o aibă vreme de mai bine de optzeci de ani. Mă îndoiesc că multe reviste se pot lăuda cu un interes de asemenea durată din partea cuiva.

Vă asigur, domnule, de respectul meu profund,
Al dumneavoastră sincer,”

Și urma semnătura.

Enoch îndepărtă scrisoarea.

Din nou, își spuse, încă un urmăritor, deși discret și peste măsură de politicos; greu de crezut că ar fi putut face necazuri.

Dar încă cineva care sesizase și rămăsese surprins că același om fusese abonat la o revistă pentru mai mult de optzeci de ani.

Iar anii treceau și urmau să fie din ce în ce mai mulți. Pe lângă spionii de afară, aveau să apară mulți alții, potențiali. Oricât s-ar fi ascuns, tot nu putea trece neobservat. Mai devreme sau mai târziu, lumea avea să afle și să se înghesuie la ușa lui, nerăbdătoare să știe de ce se ascunde.

Era inutil să spere la mai mult timp. Lațul se strângea.

De ce nu sunt lăsat în pace? se întrebă el. Dacă le-ar fi putut explica situația, poate că i-ar fi liniștit. Dar n-o putea face. Și chiar și așa, tot ar mai fi fost câțiva care să-l deranjeze.

Materializatorul porni să țiuiască atenționându-l și Enoch se răsuci spre el.

Thubanul sosise. Era în container, un glob întunecat deasupra căruia plutea leneș un cub.

Bagajul, gândi Enoch. Dar în mesaj nu se spunea nimic de vreun bagaj.

În vreme ce traversă încăperea, auzi un clinchet, thubanul îi vorbea.

— Cadou la tine, spunea clinchetul. Vegetație moartă.

Enoch scrută cubul plutitor.

— Ia-l. Adus la tine.

Stângaci, pământeanul ciocăni răspunsul cu degetele în fereastra de sticlă a rezervorului.

— Îți mulțumesc, prea bunele.

Se întrebă dacă folosisese formula optimă. Problemele de etichetă îl puneau într-o mare încurcătură. Unele creaturi utilizau un limbaj plin de înflorituri (care, pe deasupra, se mai și deosebeau de la o rasă la alta). Altele vorbeau în termenii cei mai simpli.

Cubul pe care-l scoase din container era un bloc de lemn greu, negru ca abanosul și atât de dens, încât părea să fie de piatră. Îi veni să râdă gândindu-se cum, ascultându-l pe Winslowe, ajunsese un expert în aprecierea lemnului bun de sculptat.

Puse lemnul pe podea și reveni către container.

— Nu superi, ciocăni thubanul, dacă spui ce faci cu el? La noi material foarte nefolositor.

Enoch ezită, căutând disperat prin memorie. Care era codul pentru „sculptură”?

— Ce faci? Întrebă thubanul.

— Trebuie să mă ierți, prea bunele. Nu folosesc deseori această limbă. Nu sunt destul de priceput.

— Te rog. Nu „prea bunele”. Sunt o ființă obișnuită.

— Îl modelez într-o altă formă, ciocăni Enoch. Ești o ființă cu acces la spectrul optic? Dacă da, pot să-ți arăt una din forme.

— Nu optic, răspunse thubanul, care începea să se aplatizeze. Multe alte, dar nu optic. Tu ești ființă bipedă?

— Da.

— Planeta ta este solidă?

„Solidă”? se întrebă Enoch. A, da, solidul luat ca opus al lichidului.

— Un sfert solidă, bătu el. Restul e lichidă.

— Planeta mea aproape tot lichidă. Doar puțin solidă. Foarte plăcut.

— Vreau să te întreb un lucru, făcu Enoch.

— Întreabă.

— Ești matematician? Mă refer la rasa ta.

— Da, răspunse creatura. Excelentă distracție. Ocupă mintea.

— Vrei să spui că nu o utilizezi științific?

— Ba da, cândva utilizată. Acum nu nevoie. Cunoscut tot pentru utilizat, foarte mult timp înainte. Acum distracție.

— Am aflat de sistemul vostru numeric.

— Foarte diferit, clinchete thubanul. Mult bun.

— Mi-l poți explica?

— Cunoști sistem folosit la Polaris VII?

— Nu, nu-l cunosc, bătu Enoch.

— Atunci, inutil explicat al nostru. Întâi trebuie să cunoști Polaris.

Deci asta era, gândi Enoch. Trebuia să-și fi dat seama. Existau atâtea cunoștințe în galaxie, iar el știa prea puțin din ele și înțelegea și mai puțin.

Dar pentru oamenii de pe Pământ, toate astea însemnau grozav de mult. Unii și-ar fi dat viața să afle puținul pe care-l știa el și ar fi fost capabili să-i dea o utilizare.

Printre stele se afla o masă uriașă de cunoștințe: unele erau extensii ale celor umane, iar altele priveau probleme pe care omul nici măcar nu le bănuia, fiind folosite în scopuri de neimaginat. Și câtă vreme omul avea să fie singur, toate acele lucruri urmau să rămână inimaginabile pentru el.

Trecuse o sută de ani, gândi Enoch. Câte mai avea să învețe în următoarea sută? Dar într-o mie de ani?

— Acum mă odihnesc, spuse thubanul. Plăcere vorbit cu tine.

Enoch se îndepărtă de container și ridică de jos lemnul. O baltă mică de lichid se scursese de pe el și lucea pe podea.

Îl duse lângă una din ferestre și-l cercetă. Era greu, negru și dens și mai păstrase puțină coajă la un colț. Fusese tăiat la o dimensiune potrivită cu rezervorul în care se odihnea thubanul.

Își aminti un articol citit într-un ziar, chiar cu o zi sau două în urmă, în care un savant trăgea concluzia că într-o lume lichidă nu se puteau dezvolta inteligențe superioare.

Individul se înșela, deoarece rasa thubanilor era teribil de dezvoltată și multe alte lumi lichide erau membre ale frăției galactice. Sunt multe lucruri, își spuse Enoch, pe care omul trebuie să le uite și altele pe care trebuie să le învețe, dacă va trebui vreodată să afle de civilizația galactică.

De exemplu, limitarea la viteza luminii.

Dacă nimic nu s-ar fi deplasat mai iute ca lumina, sistemul de transport galactic ar fi fost imposibil.

Însă oamenii nu trebuiau acuzați pentru că își alesese viteza luminii drept limită. Toate deducțiile lor se bazau pe observații și, de vreme ce știința nu descoperise deocamdată nimic care să se deplaseze mai repede ca lumina, era firesc să presupună că acesta era adevărul. Rămânea totuși o simplă presupunere.

Însă matricile de impulsuri care transportau creaturile între stele erau aproape instantanee, indiferent de distanță.

Trebuia să admită că așa ceva nu putea fi crezut cu ușurință.

Cu câteva clipe în urmă, creatura din Thuban se odihnise într-un alt container, în alta stație, și materializatorul închegase o matrice a sa, nu numai a trupului, ci și a forței sale vitale, cea care îi dădea viață. Apoi, matricea de impulsuri se deplasase prin spațiu aproape instantaneu către stația de primire, unde dăduse naștere unui duplicat al trupului, minții, memoriei și vieții acelei creaturi care

acum zăcea moartă la mulți ani-lumină distanță. O nouă ființă apăruse aproape instantaneu în cuvă, o ființă pe de-a-ntregul nouă, dar identică celei vechi, cu aceeași identitate și conștiință (întrerupte doar pentru o clipă).

Existau limitări ale matricei, dar fără nicio legătură cu distanța, fiindcă impulsurile puteau traversa într-o clipă, întreaga galaxie. În anumite condiții însă, matricea avea tendința să se denatureze și de aceea era nevoie de atâtea stații. Norii de praf și de gaz sau zonele de ionizare puternică păreau să degradeze matricile și în asemenea sectoare ale galaxiei salturile între stații trebuiau scurtate. Alte zone trebuiau ocolite din pricina marii concentrații de gaz și praf distorsionant.

Enoch se întrebă câte trupuri moarte ale creaturii zăceau acum în containerele lăsate în urmă prin alte stații, așa cum și acest corp, după câteva ore, urma să rămână mort în stația lui, după ce avea să trimită modelul thubanului pe trenul de impulsuri.

Un lung șir de cadavre, gândi el, lăsat printre stele, fiecare urmând să fie dizolvat în acid și vărsat în bazine îngropate adânc. Iar în acest timp, creatura își continua călătoria până la destinație, spre a-și îndeplini misiunea.

Ce fel de misiuni puteau avea atâtea făpturi care treceau prin stațiile răspândite în spațiu? Stând de vorbă cu una sau cu alta dintre ele, aflase câte ceva, dar de la cele mai multe nu reușise, nici nu avea vreun drept. La urma urmei el era doar un îngrijitor.

Un fel de gazdă, deși multe creaturi aveau nevoie doar de cineva care să pună în funcțiune stația, s-o pregătească pentru ele și să le trimită mai departe la momentul convenit. Și care să le facă mici servicii.

Privi blocul de lemn și își închipui cât de mulțumit ar fi fost Winslowe să-l aibă. Un lemn atât de negru și cu o granulație atât de fină era o adevărată raritate.

Ce-ar fi crezut Winslowe dacă ar fi știut că lemnul statuetelor pe care le cioplea provenea de pe planete necunoscute, aflate la mulți ani-lumină depărtare? Enoch știa că poștașul se întrebase de multe ori de unde venea

lemnul și cum îl căpăta prietenul lui. Dar pe el nu-l întrebase niciodată. Cu siguranță, își dădea seama de ciudățenia omului care ieșea zilnic să-l întâmpine la cutia poștală. Totuși nici despre asta nu-l întrebase.

„Asta înseamnă prietenie adevărată”, își spuse Enoch.

Bucata aceea de lemn pe care o ținea în mâini constituia o altă dovadă a prieteniei, prietenia stelelor pentru umilul îngrijitor al unei îndepărtate și neînsemnate halte, departe de centrul galaxiei, într-unul din brațele spiralei.

Probabil, de-a lungul anilor, se răspândise zvonul că acel îngrijitor colecționa lemn exotic și de aceea îi aduceau felurite esențe. Nu numai acele rase pe care le considera prietene, ci până și străinii, așa cum era masa gelatinoasă din container.

Puse lemnul pe masă și se apropie de frigider. Scoase o felie de brânză pe care Winslowe i-o cumpărase cu câteva zile în urmă și un mic pachet cu fructe adus de un călător din Sirrah X.

— Au fost analizate, îi spusese, și le poți mânca fără griji. N-o să-i facă rău metabolismului tău. Ai mai mâncat? Nu? Păcat. Sunt delicioase. Dacă îți plac, îți mai aduc data viitoare.

Din dulapul de lângă frigider, luă o felie mică de pâine, parte din rația trimisă regulat de Centrala Galactică. Pâinea, făcută dintr-o cereală necunoscută pe Pământ, avea o aromă distinctă de nucșoară și un gust vag de mirodenii străni.

Lăsă mâncarea pe masa din bucătărie, așa o numea el, deși nu mai exista nicio bucătărie. Apoi puse ibricul de cafea pe plită și se așează din nou la birou.

Scrisoarea rămăsese acolo, desfăcută. O împături și o aruncă într-un sertar.

Scoase ziarele din hârtie maronie în care erau împachetate și le așează într-un teanc din care alege New York Times, apoi se așează pe scaunul lui preferat ca să citească.

NOUA CONFERINȚĂ DE PACE ACCEPTATĂ ÎN CELE DIN URMĂ, spunea titlul de pe prima pagină.

Criza mocnea de mai bine de o lună, ultima din lungul șir de crize care ținuseră lumea pe muchie de cuțit vreme de ani de zile. Partea proastă, își spuse Enoch, era că toate situațiile acelea se mențineau în mod artificial, pentru ca una sau alta din părți să poată obține un avantaj în nemilosul joc de șah al puterii, dezlănțuit la sfârșitul celui de-al doilea război mondial.

Articolele din Times referitoare la conferință păreau mai degrabă desperate, aproape fataliste, de parcă cei care le scriseseră – poate și diplomații și toți ceilalți implicați – ar fi știut că această conferință nu urma să ducă la nimic bun, ba dimpotrivă să servească la adâncirea crizei.

„Observatorii din capitală (scria un corespondent din Washington al lui Times) nu sunt convinși că această conferință va avea vreun rezultat, așa cum s-a întâmplat în trecut, cu altele similare. În multe cercuri există temerea că reuniunea nu va face decât să ațâțe și mai mult controversele, fără să deschidă căi de compromis. În mod obișnuit, o conferință ar trebui să reprezinte un moment și un loc pentru examinarea lucidă a faptelor și rațiunilor, dar puțini sunt aceia care văd în actuala întâlnire vreun motiv de optimism.”

Ibricul stătea să dea în foc. Enoch aruncă ziarul și se grăbi spre plită. Luă din dulap o cană și reveni cu ea la masă.

Dar înainte să înceapă să mănânce, deschise un sertar și scoase graficul pe care îl întinse pe masă. Se întreba încă o dată cât de valabil era, deși pe alocuri părea să aibă un oarecare sens.

Se bazase pe teoria statistică Mizar și fusese forțat, datorită naturii subiectului, să schimbe câțiva factori, să înlocuiască niște valori. Se întrebă acum, pentru a mia oară, dacă greșise pe undeva. Oare modificările și substituțiile distruseseră validitatea sistemului?

Aici, factorii erau: rata nașterilor și populația totală a Pământului, rata mortalității, valoarea monetară, costul vieții, locurile de muncă, progresul medicinei, dezvoltarea tehnologică, indicii industriali, piața muncii, cotele

comerțului - și încă multe altele, printre care unele ce nu păreau relevante la prima vedere: prețul de licitație al obiectelor de artă, preferințele locurilor de vacanță și de locuit, viteza transportului, incidența tulburărilor mintale.

Metoda statistică dezvoltată de matematicienii de pe Mizar putea fi aplicată oriunde și la orice, dacă se folosea corect. Enoch însă fusese nevoit să o modifice ca s-o adapteze situației Pământului, dar după această adaptare, mai era oare valabilă?

Îl trecu un fior privind-o. Dacă nu greșise, dacă totul fusese corect calculat, dacă modificările nu afectaseră esența, atunci Pământul se îndrepta spre alt război: un holocaust nuclear.

Dădu drumul hârtiei, care se strânse sul. Întinse mâna după unul dintre fructele de pe Sirrah și mușcă din el. Îl plimbă prin gură, savurând gustul delicat. Recunoscu că era la fel de bun pe cât îl lăudase ființa ciudată cu chip de pasăre.

Fusese o vreme când sperase ca graficul construit pe teoria Mizar să-i arate, dacă nu o cale de a pune capăt războiului, măcar una de a păstra pacea. Inexorabil, fără încetare, arătase doar calea războiului.

Câte războaie mai putea îndura lumea?

Nimeni nu-i putea răspunde, dar poate că următorul avea să fie și ultimul, întrucât armele ce urmau să fie folosite în conflict nu fuseseră încă testate și nimeni nu putea să prevadă efectele lor.

Războiul fusese destul de rău și în vremurile când oamenii se înfruntaseră față în față cu armele în mâini. Într-un război modern însă, încărcăturile distrugătoare vor spinteca văzduhul pentru a înghiți orașe întregi - țintind nu obiective militare, ci aglomerările urbane.

Întinse din nou mâna către grafic, apoi o retrase. Nu mai era nevoie să-l privească. Îl cunoștea pe dinafară. Nu mai avea speranțe. Ar fi putut să-l studieze și să-și stoarcă creierii până în ziua de apoi, fără să poată schimba ceva. Nu exista absolut nicio speranță. Lumea pornea încă o dată, cu o furie oarbă și inutilă, pe drumul războiului.

Pe măsură ce mânca, fructul se făcea tot mai gustos. „Data viitoare”, spusese creatura, „îți mai aduc”. Dar va mai trece mult până să revină, ori poate că nici n-avea să se întoarcă vreodată. Majoritatea treceau o singură dată, deși erau câțiva care se arătau săptămânal, călători vechi, obișnuiți, care îi deveniseră prieteni buni.

Își amintea și de grupul mic de Luminoși care, cu ani în urmă, își aranjaseră opriri de durată la stație ca să poată sta chiar la masa ceea și să discute ore întregi. Soseau întotdeauna încărcăți de coșuri cu mâncare și băutură, de parcă ar fi venit la un picnic.

După un timp încetaseră să mai vină. Trecuseră ani de când nu mai văzuse pe niciunul din ei și îi părea rău, pentru că fuseseră cei mai buni tovarăși.

Bău încă o cană de cafea, relaxându-se în scaun și gândindu-se la zilele când venea ceata de Luminoși.

Urechile îi prinseră un susur slab și ridică iute privirile către femeia de pe sofa, îmbrăcată în rochia sobră, cu corset, după moda anilor 1860.

— Mary, rosti el surprins, sculându-se în picioare.

Ea îi zâmbi în felul ei deosebit. Îi părea atât de frumoasă, cum nu fusese vreodată o femeie.

— Mary, mă bucur atât de mult să te văd aici!

Sprijit de polița căminului, îmbrăcat în uniforma albastră a Uniunii, cu sabie la cingătoare și mustață neagră, apăru un alt prieten.

— Bună Enoch, spuse David Ransome. Sper că nu te deranjăm.

— Nici vorbă, se apără Enoch. Cum să mă deranjeze doi prieteni?

Trecutul era acum cu el, trecutul cel bun și plăcut, cu aromă de trandafiri, trecutul care nu-l părăsise niciodată.

Undeva departe se auzeau flautul și toba și larma băieților care mergeau la război, cu colonelul glorios în uniformă lui impecabilă, pe armăsarul cel mare și negru, iar stindardele regimentului fâlfâiau în adierea caldă de iunie.

Se apropie de sofa și făcu o mică plecăciune către Mary.

— Cu permisiunea dumneavoastră, doamnă.

— Te rog, răspunse ea. Dacă erai cumva ocupat...

— Deloc, replică Enoch. Chiar speram să veniți.

Se așează pe sofa, nu prea aproape de femeie, privindu-i mâinile ținute delicat în poală. Ar fi vrut să le ia și să le prindă o clipă între palmele lui, dar știa că nu se poate.

Pentru că ea nu era cu adevărat acolo.

— A trecut aproape o săptămână de când nu te-am văzut, spuse Mary. Cum merge treaba?

Enoch clătină din cap.

— Am în continuare aceleași probleme. Spionii sunt tot acolo, iar graficul arată război.

David se îndepărtă de cămin și se așează într-un scaun, aranjându-și cu grijă sabia.

— Războiul de azi e o afacere tristă, declară el. Nu mai e ca pe vremea când luptam noi, Enoch.

— Așa-i, recunosc bărbatul. Războiul e destul de rău oricum, dar ăsta ar fi groaznic. Dacă Pământul va mai avea parte de un război, vom fi ținuți departe – dacă nu pentru totdeauna, oricum multe secole – de confreria galactică.

— Poate că asta nu-i atât de rău, remarcă David. Poate că nu suntem pregătiți să ne alăturăm celor din spațiu.

— E adevărat, admise Enoch. Eu sunt chiar convins de asta. Deși într-o bună zi am putea fi pregătiți. Însă ziua asta ar fi amânată mult dacă vom fi loviți de un război. Trebuie măcar să pari civilizat ca să te alături altor rase.

— Poate că nici nu vor afla vreodată, spuse Mary. Mă refer la război. Ei nu ies în exteriorul stației.

Enoch clătină din cap.

— Vor știi. Cred că ne urmăresc. Și, oricum, vor citi ziarele.

— Ziarele la care ești tu abonat?

— Le păstrez pentru Ulise. Teancul acela din colț... Le ia la Centrala Galactică, de fiecare dată când vine. Știi, îl interesează foarte mult Pământul, de pe vremea când a trebuit să-și petreacă aici câțiva ani. Iar după ce le citește, bănuiesc că le trimite în toată galaxia.

— Îți dai seama, întrebă în glumă David, ce-ar spune departamentul de reclamă al acestor ziare dacă ar ști pe

unde circulă ele?

Enoch zâmbi la acest gând.

— Uite, publicația asta din Georgia, spuse David, care poartă o vechitură de nume, Dixie. Ar trebui să se gândească la ceva potrivit pentru galaxie.

— Mănușa, sări Mary, pentru că acoperă galaxia ca o mănușă. Ce părere ai?

— Excelent, surâse David.

— Săracul Enoch, făcu Mary cu remușcare. Noi facem glume și el are probleme.

— Nu sunt probleme pe care să le pot eu rezolva, vorbi Enoch. Atât doar că mă îngrijorează. Dacă aș sta înăuntrul stației, nu m-ar durea capul. Odată ce am închis ușa, sunt complet ferit de grijile lumii de afară.

— Dar tu nu vrei asta.

— Nu, nu vreau, recunosc paznicul stației.

— Cred că ai dreptate când spui că celelalte rase ne urmăresc, remarcă David. Poate că acum o fac așa, într-o doară, pentru ca într-o zi să ne invite să ne alăturăm lor. Altfel, de ce ar fi dorit să instaleze o stație pe Pământ?

— Își largesc rețeaua, răspunse Enoch. Aveau nevoie de o haltă în acest sistem solar, ca să se extindă în brațul nostru al spiralei.

— Da, e adevărat, încuviință David, dar nu aveau nevoie anume de Pământ. Puteau s-o construiască pe Marte și să folosească un exter drept îngrijorător. Ar fi fost același lucru.

— M-am gândit deseori la asta, interveni Mary. Au vrut într-adins o stație pe Pământ și un pământean drept îngrijitor. Trebuie să fi avut un motiv.

— Am sperat să fie așa, spuse Enoch, dar mi-e teamă c-au venit prea devreme. Nu suntem încă destul de maturi.

— Păcat, se întristă Mary. Avem atâtea de învățat. Ei știu atât de multe față de noi. De pildă, religia lor...

— Nu știu dacă e cu adevărat o religie. Pare să aibă câteva lucruri în comun cu ceea ce numim noi religie. Dar nu are la bază credința. Nu e nevoie. Se sprijină pe cunoaștere. Vezi tu, ei nu mai cred, ei știu deja.

— Te referi la forța spirituală.

— E o forță la fel de reală ca oricare alta din univers. Există o forță spirituală așa cum există timpul și spațiul, gravitația și toți ceilalți vectori impalpabili ai universului. Forța asta există, și ei pot lua legătura cu ea...

— Dar nu crezi, întrebă David, că și oamenii o pot simți? Ei n-o cunosc, dar o simt și încearcă să o atingă. Nu au cunoașterea, dar se ajută de credință. Iar credința aceea vine de demult, poate din vremuri preistorice, de când nu era decât o bănuială, un embrion.

— Așa cred, Enoch. Deși nu mă gândeam numai la forța spirituală. Există și alte lucruri, metode, filozofii pe care oamenii le-ar putea folosi. Aproape în orice ramură a științei ne așteaptă câte ceva care depășește ceea ce avem noi.

Gândul îi zbură la ciudata forță spirituală și la mașina și mai stranie construită cu ani în urmă, prin care poporul galactic putea stabili contactul cu forța aceea. Mașina avea un nume, dar în graiurile pământene nu exista niciun cuvânt cât de cât similar. „Talisman” era termenul cel mai apropiat, însă părea mult prea grosolan. Mai exista o denumire folosită de Ulise cu câțiva ani în urmă, când discutaseră despre asta.

În galaxie erau o mulțime de lucruri și concepte care nu-și găseau exprimarea în nicio limbă terestră. Talismanul însemna mai mult decât un simplu talisman, iar mașina cu acest nume nu era doar o biată mașină. În afară de conceptele mecanice, intervenea și unul psihic, poate un fel de energie psihică necunoscută pe Pământ. Desigur și multe altele. Citise câte ceva despre forța spirituală și despre Talisman și își dăduse seama cât de neștiutor era, cât de greu de înțeles pentru oameni.

Talismanul putea fi controlat numai de ființele cu o anume gândire și încă altceva (poate – se întrebase Enoch – un anume fel de suflet?). În traducerea lui mintală, aceste creaturi se numeau „senzitivi”, dar iarăși nu putea fi sigur dacă se apropia de adevăratul sens. Talismanul era dat în custodia celui mai capabil, ori celui mai eficient, ori celui mai devotat (oricare ar fi fost) dintre senzitivii din galaxie.

Alesul îl purta din stea în stea, într-un soi de procesiune eternă. Și pe fiecare planetă, lumea lua contact personal cu forța spirituală prin Talisman și custodele acestuia.

Tremura la gândul extazului pur de a atinge spiritualitatea ce curgea prin galaxie și, fără îndoială, prin întregul univers. Era un fel de asigurare că viața avea un loc aparte în marea schemă a existenței, că oricine, indiferent cât de mic, slab sau neînsemnat, conta în curgerea spațiului și timpului.

— Care-i necazul, Enoch? întrebă Mary.

— Niciunul, căzusem pe gânduri. Iartă-mă... Am să fiu atent de-acum înainte.

— Vorbeai de cunoștințele galactice, îi aminti David. De pildă, matematica aceea ciudată... Ne-ai povestit odată despre ea și a fost...

— Te referi la matematica de pe Arcturus. Nu știu mai multe decât ceea ce v-am spus atunci. E prea complicată. Se bazează pe simbolismul comportamentului.

Într-un fel, se îndoia că asta se putea numi matematică, deși, prin analiza pe care o făcea, cam asta era. Cu ajutorul ei, savanții de pe Pământ ar fi fost în stare să imagineze o inginerie a științelor sociale, logică și eficientă, la fel cum folosiseră matematica obișnuită în tehnica de zi cu zi.

— Și biologia rasei din Andromeda, completă Mary. Cea care a colonizat planetele acelea bune.

— Pământul ar trebui să se maturizeze puțin înainte să se aventureze s-o folosească la fel ca andromedanii. Totuși, cred c-ar avea aplicațiile ei și aici.

Amintindu-și cum o utilizau andromedanii, Enoch se simți cuprins de un fior interior. Reacția lui dovedea că era încă un om al Pământului, legat de toate înclinațiile, prejudecățile și obiceiurile omenești. Pentru că ceea ce făceau andromedanii era doar logic. Dacă nu poți coloniza o planetă în forma ta fizică obișnuită, atunci, firesc, nu trebuie decât să-ți schimbi înfățișarea. Te transformi într-o ființă care poate rezista în condițiile planetei, apoi pui stăpânire pe ea. Dacă e nevoie să fii un vierme, atunci devii vierme, sau insectă, ori crustaceu, sau orice altceva este

nevoie. Și nu-ți schimbi doar trupul, ci și mintea, ca să te integrezi total.

— Apoi sunt medicamentele și leacurile, adăugă Mary. Știința medicală care se poate, aplica aici, pe Pământ. Uite, pachetul acela mic trimis de Centrala Galactică.

— Niște medicamente care pot vindeca aproape orice boală pământeană, recunosc Enoch. Asta, probabil, mă doare cel mai mult. Să le știu închise în dulapul meu, pe planeta asta, când atâția oameni au nevoie de ele.

— Ai putea să trimiți eșantioane la asociații medicale sau la vreun concern de medicamente, sugeră David.

Enoch clătină din cap.

— Bineînțeles, m-am gândit la asta. Dar nu pot să nu iau în seamă galaxia. Am o obligație către Centrala Galactică. Au luat mari precauții ca stația să nu fie cunoscută. Apoi, mai trebuie să țin seama și de Ulise și de toți ceilalți. Nu le pot strica planurile, nu pot să-i trădez. Centrala Galactică și misiunea ei sunt mai importante decât Pământul.

— Loialitate împărțită, făcu David cu ușoară ironie în glas.

— Exact asta e. Cu mulți ani în urmă, mă gândisem să trimit articole, la unele publicații științifice. Nu la reviste medicale, firește pentru că nu cunosc mare lucru despre medicină. Medicamentele sunt acolo, pe raft, cu indicații de utilizare, dar nu sunt decât niște pilule sau alifii. Mai cunosc o mulțime de lucruri despre ele, destul cât să dau niște idei celor ce s-ar apuca să le cerceteze.

— Oricum, n-ar ieși nimic, spuse David. Nu ai nicio bază tehnică de cercetare, nici titluri științifice. Nu ai legături cu școli sau colegii. Revistele nu te publică până nu dovedești cine ești.

— Mi-am dat și eu seama, de aceea n-am scris niciodată articolele. Știam că era inutil. Nu poți da vina pe reviste. Au și ele o responsabilitate, nu-și deschid paginile chiar oricui. Și chiar dac-ar fi apreciat articolele mele destul cât să le publice, ar fi vrut să afle cine le-a scris. Iar asta i-ar fi condus direct la stație.

— Dar și dacă ai fi scăpat de urmărire, obiectă David, tot

nu ai fi fost liniștit. Acum o clipă ai spus că trebuie să fii credincios Centralei Galactice.

— Nu, în acest caz n-ar fi nicio problemă, se apără Enoch. Dacă arunci doar o idee și lași savanții s-o dezvolte, nu periclitezi Centrala Galactică. Cel mai important lucru este, firește, să nu dezvălui sursa.

— Chiar și așa, puține ar fi lucrurile pe care le-ai putea spune, insistă David. Știința galactică este foarte departe de căile bătătorite de aici.

— Știu. De pildă, ingineria mentală de pe Menkalinen III. Dacă Pământul ar cunoaște-o, ar putea fără îndoială să vindece tulburările mintale. Am putea goli toate spitalele, pe care apoi le-am folosi la altceva. Dar cei de pe Menkalinen III ar fi singurii care ne-ar putea învăța. Eu știu doar că sunt cunoscuți pentru ingineria lor. Nu am nici cea mai mică idee despre cum funcționează. Asta trebuie s-o înveți de la ei.

— De fapt tu vorbești de științele fără nume, cele la care niciun om nu s-a gândit, interveni Mary.

— Și noi suntem rezultatul unor astfel de științe, făcu David.

— David! exclamă Mary.

— Nu are niciun sens să pretextăm că suntem oameni, se mânie David.

— Dar sunteți, spuse încordat Enoch. Pentru mine sunteți oameni. Sunteți singurii pe care îi am. Ce te necăjește, David?

— Cred că a venit vremea să spunem lucrurilor pe nume. Să recunoaștem că suntem niște iluzii, că am fost creați pentru a fi folosiți, că existăm doar pentru un singur scop: să stăm de vorbă cu tine și astfel să ținem locul oamenilor adevărați la care tu nu poți ajunge.

— Mary, strigă Enoch, tu să nu crezi asta!

Întinse mâinile spre ea, apoi le lăsa să cadă, dându-și seama îngrozit ce fusese pe cale să facă. Era prima oară când încerca să o atingă, prima oară în toți acești ani când uitase.

— Îmi pare rău, Mary. N-ar fi trebuit să fac asta.

În ochii ei sclipeau lacrimi.

— Aș fi dorit să poți, spuse ea. O, cât aș fi dorit să poți!

— David! strigă Enoch fără să-și întoarcă privirea.

— David a plecat, murmură Mary.

— N-o să se mai întoarcă.

Femeia clătină din cap.

— Ce s-a întâmplat, Mary? Ce-i asta? Ce-am făcut?

— Nimic, șopti stins Mary, doar că ne-ai făcut să semănăm prea mult cu oamenii. Cu timpul, am devenit din ce în ce mai umani, până ce am fost în întregime oameni. Am încetat să mai fim păpuși. Cred că David regretă, nu faptul că nu este om, ci pentru că, om fiind, a rămas totuși o umbră. Pe vremea când eram marionetele tale, nu avea nicio importanță, fiindcă nu aveam sentimente omenești.

— Mary, te rog, imploră el. Te rog să mă ierți. Ea se apropie, cu chipul luminat de o tandrețe profundă.

— Nu am de ce să te iert. Mai degrabă cred c-ar trebui să-ți mulțumim pentru asta. Ne-ai creat pentru că ne iubeai și aveai nevoie de noi. Este minunat să te știi iubit și dorit.

— Dar am încetat de mult să vă influențez, ripostă Enoch. Acum veniți la mine din proprie voință.

Câtă vreme trecuse? Cu siguranță, mai mult de cincizeci de ani. Mary fusese prima, apoi David. Dintre toți, ei fuseseră cei mai apropiați și mai dragi.

Ca să-i creeze, studiasse timp de un an știința nenumită a taumaturgilor din Alphard XXII.

Odată, asta s-ar fi numit magie neagră, dar nu era decât o simplă manevrare a unor forțe universale, firești, dar oarecum nebănuite de oameni. Forțe pe care omul poate că nu avea să le descopere niciodată.

— David a simțit că nu putem continua la nesfârșit în joaca noastră. Vine o vreme când trebuie să recunoaștem ce suntem cu adevărat.

— Și ceilalți?

— Îmi pare rău, Enoch. Și ceilalți.

— Dar tu? Tu ce-ai să faci?

— Nu știu, șopti ea. Cu mine se întâmplă altceva. Te iubesc foarte mult.

— Și eu...

— Nu, nu asta am vrut să spun. Chiar nu înțelegi? M-am îndrăgostit de tine!

Enoch rămase împietrit, cu privirea ațintită asupra femeii, de parcă ar fi fost singurul punct nemișcat din univers, iar lumea și timpul ar fi trecut în goană pe lângă el.

— Măcar de-ar fi rămas totul ca la început, continuă ea. Atunci eram fericiți că existam și emoțiile noastre erau atât de superficiale, ca niște copii care se jucau. Însă de atunci am crescut. Și cred că eu m-am schimbat cel mai mult.

Îi zâmbi cu lacrimi în ochi.

— N-o lua atât de tragic, Enoch. Putem...

— Draga mea, te-am iubit din prima zi când te-am văzut. Poate chiar de mai înainte.

Întinse o mână către femeie apoi o trase înapoi, încurcat.

— Nu am știut că și tu..., spuse ea. Nu trebuia să-ți mărturisesc. Puteai trăi foarte bine și fără să afli de sentimentele mele.

Enoch clătină din cap, pierdut.

Mary își plecă fruntea.

— Doamne, nu merităm asta. Nu am făcut nimănui niciun rău ca să ne pedepsești.

Femeia își ridică din nou privirea către el.

— Măcar de aş putea să te ating...

— Putem să continuăm ca și până acum, bâigui el. Poți veni să mă vezi oricând dorești. Putem...

— N-o să meargă. Niciunul din noi n-ar suporta.

Știa că Mary avea dreptate, că totul se sfârșise. Vreme de cincizeci de ani, ea și ceilalți veniseră la el. Acum, toți îl părăsiseră. Magia se destrămase. Era din nou singur, mai singur ca niciodată.

Ea nu va mai răspunde la chemarea lui, iar lumea umbrelor și singura lui iubire va pleca pentru totdeauna.

— Adio, draga mea, șopti Enoch.

Dar era prea târziu. Ea dispăruse deja.

Și de departe, mai mult ca o părere, auzi șuieratul tânguitor al unui mesaj din centrală.

Mary spusese că trebuiau să-și recunoască adevărata lor natură.

Care era aceasta? Ce credeau ei înșiși că erau? Probabil, știau mult mai bine decât el.

Unde plecase Mary? Când părăsise încăperea, în ce fel de iad dispăruse? Mai exista ea încă? Și dacă da, ce fel de existență era aceea? Fusesse oare depozitată, așa cum face o fetiță cu păpușa pe care o pune într-o cutie și o înghesuie în dulap, laolaltă cu celelalte jucării?

Încercă în zadar să-și închipuie iadul acela, pentru că non-existența nu însemna nimic – nici spațiu, nici timp, nici lumină sau aer, nici culoare ori viziune, doar un nimic fără sfârșit, zăcând undeva în afara universului.

Mary! strigă el lăuntric. Mary, ce ți-am făcut?

Se amestecase în lucruri pe care nu le înțelegea. Și făcuse marele păcat de a crede că înțelege. De fapt, se pricepuse doar să aplice teoria, fără să fie conștient de consecințe.

Nu putea decât să regrete răul pe care-l făcuse, dar asta nu repara greșeala, ci era un sentiment complet inutil.

Nu-i acuza pentru ura pe care i-o purtau, pentru că, într-un fel, le arătase pământul făgăduinței și apoi îi alungase înapoi în deșert.

Toți îl urau, în afară de Mary, iar ea suferea cel mai mult din toți. Pentru că era condamnată, prin chiar virtuțile cu care fusese înzestrată, să iubească monstrul care o crease.

Urăște-mă, Mary! se rugă el. Urăște-mă și tu, ca și ceilalți!

Întotdeauna îi considerase niște umbre, din comoditate, dar asta era numai o etichetă prin care să-i poată identifica.

Greșise, pentru că nu erau nici umbre, nici fantome. Păreau la fel de reali ca orice ființă, atât doar că atingerea era lipsită de substanță.

La început îi chemase grație tehnicilor învățate din lucrările taumaturgilor de pe Alphard XXII. Dar în ultimii ani

nu mai avusese nevoie. Umbrele îi ghiceau dorința și veneau înainte să le cheme. Îi simțeau nevoia înainte ca el să-și dea seama de ea. Apăreau din neant, ca să petreacă laolaltă o oră sau o seară.

Într-un fel, toate erau născociri ale minții lui, pentru că el le dăduse înfățișare; la vremea aceea poate fără să știe de ce alegea un chip anume. În ultimii ani începuse să înțeleagă, dar încerca să nu recunoască. Ar fi fost mai mulțumit să nu știe. Acum însă nu mai conta, îl părăsiseră cu toții.

David Ransome era propria sa întruchipare, așa cum își dorea să fi fost atunci, demult. Era ofițerul unionist curajos, nu de rang atât de mare, încât să fie bățos și aspru, totuși mai presus decât omul de rând. Curățel și vesel, viteaz și iubit de femei, admirat de bărbați, era născut să fie conducător și bun tovarăș totodată, acasă, pe câmpul de bătaie ori în salon.

Iar Mary? Ciudat, gândi el, niciodată nu-i spusese altfel decât Mary. Fusesse simplu, Mary.

Își aducea aminte de cel puțin două femei. Una fusesse Sally Brown, care locuia mai jos, pe uliță – de când nu se mai gândise la Sally Brown? Ciudat că după atâta timp continua să-l șocheze amintirea unei foste vecine numită Sally Brown. Odată se iubiseră, sau poate el crezuse asta. Nici pe vremea când își mai amintea de ea prin vâlul romantic al timpului, nu era sigur dacă fusesse dragoste adevărată sau numai închipuirea unui soldat plecând la război. Fusesse o iubire timidă și stângace, idila fiicei de fermier pentru fiul fermierului vecin. Se hotărâseră să se căsătorească la întoarcerea lui din război, dar la câteva zile după atacul de la Gettysburg el primise scrisoarea, trimisă cu trei săptămâni în urmă, în care se spunea că Sally Brown murise de difterie. Își amintea că o jelise destul de mult, pentru că așa se obișnuia pe atunci.

Deci Mary era cu siguranță o parte din Sally Brown, dar nu în întregime. Era și acea fiică a sudului. Înaltă și mândră, femeia pe care o zărise doar câteva clipe în timpul unui marș pe un drum prăfuit, incendiat de soarele Virginiei.

Stătea lângă porticul unei case – una din vilele acelea mari de plantație, departe de drum – sprijinită de un stâlp mare și alb, privind dușmanii care treceau. Avea părul negru, tenul mai alb decât marmura porticului și statura atât de dreaptă și mândră, atât de sfidătoare și imperioasă, încât și-o amintise, se gândise la ea și o văzuse – deși nu-i aflate niciodată numele – de-a lungul tuturor zilelor pline de praf, sudoare și sânge ale războiului. Se întrebase dacă prin visele și gândurile către ea o înșela pe Sally a lui. Noaptea, învelit în pătură lângă focul de tabără, privea la stele și-și imagina cum, după război, avea să se întoarcă la casa din Virginia, s-o caute. Poate nu mai avea să o găsească acolo, dar era hotărât să răscolească tot sudul pentru ea. Fusese numai un vis lângă foc.

Deci Mary le întrupase pe amândouă, pe Sally Brown și pe frumoasa necunoscută din Virginia. Fusese umbra celor două și poate a multor altora de care nu-și mai amintea, un amalgam din tot ce admirase la femei. Reprezentase un ideal, perfecțiunea din închipuirea lui. Și acum, ca și Sally Brown, se odihnea în mormânt. Aidoma frumoasei din Virginia, pierdută în negura timpului.

Firește că o iubise, pentru că în ea se strânseseră toate dragostele lui, toate femeile pe care le iubise vreodată (dacă iubise cu adevărat pe vreuna) sau cele pe care crezuse că le iubise, fie numai în închipuire.

Nu-i trecuse însă prin minte că și ea ar putea să-l iubească. Câtă vreme nu-i aflate sentimentele, reușise să-și înăbușe dragostea înăuntrul inimii, știind că era fără speranță și imposibilă.

Se întreabă unde-ar putea fi ea acum, unde se retrăsese – în iadul pe care încercase să și-l imagineze sau în vreo stranie non-existență, așteptând o vreme când să revină iarăși la el?

Își sprijini capul în mâini și rămase nefericit și vinovat, cu fața între palme.

Mary avea să se mai întoarcă. Se ruga să n-o facă. Era mult mai bine pentru amândoi.

Numai de-ar fi știut unde era. De-ar fi putut fi sigur că se

afundase într-un fel de moarte, eliberată de tortura gândurilor.

Auzi fluieratul care anunța un mesaj și-și luă fruntea dintre palme, totuși nu se ridică de pe sofa.

Întinse o mână amărâtă spre măsuta plină de nimicuri colorate lăsate în dar de călători.

Luă un cub din sticlă ciudată sau piatră translucidă - niciodată nu se hotărâse asupra materialului - și îl ținu în căușul palmei. Privi înăuntru, la imaginea micuță, tridimensională și plină de detalii, a unei lumi de vis. Reprezenta un fel de poiană înconjurată de ciuperci uriașe înflorite, peste care pluteau fulgi albi și sclipitori ca nestematele, lucind în lumina violetă a unui soare mare albastru. În poiană, niște vietăți care aduceau mai mult cu flori decât cu animale, se mișcau cu o grație care te captiva. Apoi locul vrăjit se tulbură și făcu loc altuia, sălbatic și urât, cu stânci diforme, proiectate pe fondul unui cer roșu și furios. Aici, singurele ființe care se arătau păreau niște fâșii unduitoare plutind peste bolovani și agățându-se de copacii deformați ce creșteau chiar din peretele stâncos. Iar de undeva de dedesubt se auzea bubuitul surd al unui râu grăbit.

Puse cubul înapoi pe masă, întrebându-se ce văzuse în adâncul său. Parcă avusese dinainte o carte cu poze, cu câte o imagine lipsită de explicații pe fiecare pagină. Când îl primise, petrecuse ore întregi fascinat, privind schimbarea priveliștilor. Niciodată peisajele nu semănaseră între ele și nu păreau să aibă sfârșit. Trăiai sentimentul că nu vedeai imagini, ci însăși scena reală în care, dacă ți-ai fi pierdut echilibrul, te-ai fi prăbușit.

Până la urmă se plictisise, întrucât privea la nesfârșit o mulțime de locuri fără nume. Cu siguranță, nu același lucru îl gândea și nativul de pe Enif V care i-l dăruise. Putea să aibă o mare semnificație și o valoare nemăsurată.

Așa se întâmplase cu multe din lucrurile pe care le primise, poate pentru că le folosisese greșit sau în alt fel decât fuseseră concepute.

Existau însă și câteva a căror valoare putea s-o înțeleagă

și s-o aprecieze, deși de multe ori funcțiunile lor îi foloseau prea puțin. De pildă, minusculul orologiu care-i dădea ora locală pentru toate sectoarele din galaxie și care, deși părea esențial, valora prea puțin în ochii lui. Apoi mixerul olfactiv, care-i putea crea orice aromă. Doar cât făcea amestecul și camera se umplea de parfum până ce oprea aparatul. Își amintea de o zi rece de iarnă când, după lungi experimente, reușise să creeze parfumul florilor de măr. Trăise atunci o zi de primăvară în vreme ce crivățul urla dincolo de ușă.

Întinse mâna și luă un alt obiect, o frumusețe care-l intrigase întotdeauna, dar pentru care nu găsisese niciodată o utilizare, dacă avea într-adevăr vreuna. Putea fi o simplă piesă de artă, un obiect menit doar privirii. Totuși ceva îi spunea că ar fi putut avea și un alt rost.

Era o piramidă din sfere, al căror diametru scădea spre vârf, construcție grațioasă, înaltă de un cot, cu fiecare sferă de altă culoare. Nu erau însă vopsite, ci fiecare culoare era atât de profundă și reală, încât părea însăși substanța sferei.

Nu se vedea nicio lipitură între bile, de parcă ar fi fost doar stivuite una peste alta.

Ținând-o în mâini, încercă să-și amintească de la cine o căpătase, fără să reușească.

Suieratul mașinii de mesaje continua să-l cheme la datorie. Nu putea rămâne acolo să piardă toată după-amiaza. Puse piramida pe masă și traversă încăperea.

Mesajul spunea:

NR. 406302 CĂTRE STAȚIA 18327. NATIV DE PE VEGA XXI SOSEȘTE LA 16532,82. PLECARE NEDETRMINATĂ. FĂRĂ BAGAJE. DOAR CABINET. CONDIȚII LOCALE. CONFIRMARE.

Citind mesajul, Enoch simți o undă de veselie. Se bucura să aibă din nou compania unui Luminos. De peste o lună, nu mai trecuse niciunul prin stație.

Își amintea perfect ziua când întâlnise pentru prima oară un Luminos. Trebuie să fi fost prin 1914 sau 1915. Pe vremea Primului Război Mondial, numit pe atunci doar Marele Război.

Luminosul urma să sosească simultan cu Ulise și puteau petrece în trei o seară plăcută. Nu-l vizitau prea des doi buni prieteni în același timp.

Ezitate când îl numise „prieteni”, pe Luminos, deoarece, mai mult ca sigur, nu-l întâlnise niciodată. Dar asta conta prea puțin, pentru că un Luminos, oricare din rasa lui, se dovedea până la urmă a fi un prieten.

Așeză cabinetul sub materializator, făcu toate verificările, apoi trimise confirmarea.

În tot acest timp, amintirile îl necăjeau. Fusese 1914 sau ceva mai târziu?

Trase un sertar al fișierului și găsi Vega XXI. Prima dată de pe listă era 12 iulie 1915. Găsi registrul pe raft, îl scoase și-l aduse pe birou. Răsfoi repede până găsi data.

12 iulie 1915. În după-amiaza asta (3: 20 PM) au sosit cinci ființe de pe Vega XXI, primele de felul lor care trec prin această stație. Sunt bipede și umanoide, însă dau impresia că nu sunt materiale, atât sunt de gingașe. Au un fel de strălucire, o aură care le înconjoară și însoțește permanent.

După câte am priceput, toți cinci formau o unitate sexuală, deși nu sunt sigur că am înțeles perfect. Păreau prietenoși și amuzanți. Aveau impresia că râd tot timpul de o glumă numai de ei știută. Erau în vacanță și se îndreptau spre un festival (deși s-ar putea să nu fie cuvântul cel mai potrivit) pe o altă planetă, unde să se alăture altor ființe pentru o săptămână de carnaval. Cum și de ce fuseseră invitați, nu am reușit să aflu. Cu siguranță, reprezentase o mare onoare pentru ei, dar după câte mi-am dat seama, o considerau ca pe un drept firesc. Erau foarte fericiți. Lipsiți de griji, siguri pe ei și senini și am credea că așa sunt și în viața lor de zi cu zi. Am fost ușor invidios pe felul acela de-a fi. Am încercat să-mi imaginez cum vedeau ei viața și universul, cât de puțin temători pot fi, cât de necugetați, cât de fericiți.

Conform instrucțiunilor, agățasem hamace ca să se poată odihni, dar nu le-au folosit. Au adus cu ei coșuri pline cu mâncare și băutură, s-au așezat la masă și au început să vorbească și să petreacă. M-au rugat să stau cu ei și mi-au ales două feluri de mâncare și o sticlă, asigurându-mă că le pot digera, restul fiind nesigure pentru metabolismul meu. Mâncarea a fost delicioasă. Unul din feluri aducea cu cel mai delicat și mai rar sortiment de cașcaval, iar celălalt avea o dulceață dumnezeiască. Băutura semăna cu un brandy fin, gălbuie și ușoară ca apa.

Mi-au pus întrebări despre mine și planetă, au fost curtenitori, păreau interesați de cele ce spuneam și înțelegeau repede. Mi-au zis că se îndreptau spre o planetă al cărui nume nu-l mai auzisem. Vorbeau între ei în așa fel,

Încât nu m-am simțit nicio clipă, nebăgat în seamă. Din discuția lor, am priceput că la festivalul de acolo se prezenta un fel necunoscut de artă, ce reprezenta mai mult decât muzică și pictură, fiind compusă din sunete, culori, emoții, forme și alte calități pentru care nu cred să existe nume în limbile Pământului și pe care nu le-am recunoscut în întregime. Am rămas cu impresia unei simfonii tridimensionale – deși nu este expresia cea mai potrivită – care fusese compusă nu de o singură ființă, ci de un grup. Vorbeau despre ea cu entuziasm și am înțeles că urma să țină nu ore, ci zile întregi, reprezentând mai degrabă o experiență decât o audiție sau o vizionare, iar spectatorii erau datori să participe. Nu mi-a fost însă clar cum anume participau și nu am considerat de cuviință să întreb. Au discutat despre cei pe care urmau să-i întâlnească și despre întâlnirea lor anterioară, lăsând impresia că, împreună cu mulți alții, mergeau din planetă în planetă, mânați de plăcere. Nu am putut afla însă dacă era și altceva decât plăcere.

Au vorbit și despre alte festivaluri, dar nu toate implicau acea formă de artă, ci alte fațete deosebite ale artelor, despre care nu am reușit să pricep mare lucru. Păreau să găsească o mare fericire în aceste festivități și mi s-a părut că la mulțumirea lor contribuiau și unele aspecte fără legătură cu arta. Nu m-am amestecat în conversația respectivă, pentru că, cinstit să fiu, nu avea rost. Aș fi dorit să pun întrebări, dar n-am avut nicio ocazie. Presupun că dacă aș fi făcut-o, întrebările mele ar fi sunat stupid, deși asta nu m-ar fi deranjat prea mult. În ciuda acestui fapt, am reușit să mă simt inclus în discuția lor. Fără s-o facă intenționat, mă lăsaseră să cred că eram unul de-al lor și nu doar un îngrijitor de stație în prezența căruia își petrecea timpul. Din când în când, vorbeau și în limba natală, unul din cele mai frumoase graiuri din câte am auzit, dar cel mai mult au conversat în dialectul comun, folosit de multe rase. Bănuiesc că au făcut-o din curtoazie pentru mine. Cred că ei sunt cu adevărat cei mai civilizați din câți am întâlnit.

Spusesem că străluceau și prin asta mă refeream la o

strălucire a spiritului. Păreau învăluiți cumva de o ceață diafană, aurie care înfrumuseța tot ce atingea, ca și cum ei s-ar fi mișcat într-o lume specială, numai a lor. Stând la masă cu ei, mi s-a părut că sunt înglobat în această pâclă aurie și m-am simțit ciudat, de parcă niște curenți de fericire mi-ar fi curs prin vine. M-am întrebat cum au ajuns la acea stare deosebită și dacă oamenii ar putea vreodată să o atingă.

Dincolo de fericirea aceea exista o vitalitate deosebită, un spirit în fierbere, având un miez de putere și dragoste de viață care păreau să le umple fiecare por și fiecă clipă.

Au stat numai două ore, care au trecut atât de iute, încât a trebuit până la urmă să-i atenționez că venise vremea plecării. Înainte de a pleca, au pus două pachete pe masă, mi-au spus că sunt pentru mine și mi-au mulțumit pentru masă (ciudat fel de a pune problema). Apoi și-au luat rămas bun, au pășit în cabinet (cel extra-larg) și i-am trimis mai departe. Chiar și după dispariția lor, ceața aurie părea să fi rămas în cameră și au trecut ore întregi până să se destrame. Mi-am dorit să-i fi însoțit către acea planetă, la festival.

Unul din pachetele lăsate conținea o duzină de sticle cu băutura cea minunată. Fiecare sticlă era o piesă de artă în sine, niciuna la fel cu celelalte. Bănuiesc că sunt făcute din diamant, dar nu știu dacă materialul prețios este fabricat sau sculptat dintr-un bloc mai mare. Oricum, cred că fiecare din ele este de neprețuit, fiind și sculptate într-o varietate tulburătoare de simboluri, cu o frumusețe aparte. În celălalt pachet, am găsit o cutie muzicală, de culoarea fildeșului galben și vechi, netedă și moale ca satinul și cu diagrame a căror semnificație îmi scapă. Pe capac este un disc având împrejur o scală gradată. Când am răsucit discul la prima gradație, s-a pornit o melodie și camera s-a umplut cu o volbură de lumini multicolore peste care părea să plutească o ceață aurie, parfumuri și emoții care au pus stăpânire pe mine. Deveneam trist sau fericit, în ton cu muzica, parfumul și culoarea. Am trăit compoziția cu toate emoțiile, credința și gândurile de care eram în stare. Sunt sigur că era o

Înregistrare a formei de artă despre care vorbiseră Luminoșii. Iar în cutie nu se afla o singură piesă, ci două sute șase, fiindcă atâtea semne există pe scara gradată și pentru fiecare semn era o altă compoziție. În zilele ce vor urma, am să le ascult pe toate, am să fac însemnări și poate le voi da nume, după felul lor. În felul ăsta s-ar putea să aflu și lucruri noi în timp ce mă voi desfăta.

Cele douăsprezece sticle de diamant, golite de multă vreme, se înșirau sclipitoare pe polița căminului. Cutia muzicală, una din piesele sale favorite, trona la adăpostul unei vitrine. Enoch gândi cu mâhnire că în toți acești ani nu reușise să parcurgă toate compozițiile. Le ascultase atât de des pe primele, încât de abia trecuse de jumătatea grilei.

Luminoșii se întorceau, toți cinci, la răstimpuri. Se părea că găsiseră în această stație, poate chiar în omul care lucra aici, ceva ce le făcea plăcere. Îl ajutaseră să învețe limba vegană, îi aduseră extrase din literatura lor și multe alte lucruri și fuseseră, fără îndoială, cei mai buni prieteni dintre exteri (în afara lui Ulise). Apoi, într-o zi, încetaseră să mai vină. Nedumerit, Enoch se interesase despre soarta lor la toți Luminoșii care ajungeau în stație. Dar nu aflate niciodată ce se întâmplase cu ei.

Acum știa mult mai multe despre Luminoși și formele lor de artă, despre tradițiile, obiceiurile și istoria lor, decât știuse în ziua primei însemnări din 1915. Totuși rămânea încă departe de a prinde multe din conceptele lor obișnuite.

Din ziua aceea prin stație trecuseră mulți Luminoși și de unul își amintea îndeosebi, bătrânul, înțeleptul, filozoful care murise lângă el.

Stătuseră de vorbă, așezați pe sofa. Bătrânul vorbea despre codul etic pervers, irațional și comic totodată, conceput de o rasă ciudată, asemănătoare unor legume, întâlnită într-una din vizitele lui pe o planetă mai izolată, aflată de cealaltă parte a galaxiei. Bătrânul Luminos băuse un pahar sau două și era într-o formă extraordinară, povestind cu entuziasm întâmplare după întâmplare.

Brusc, la jumătatea unei fraze se oprise și căzuse. Surprins, Enoch se repezise către el, dar înainte să-l poată atinge, exterul alunecase încet pe podea.

Ceața aurie care-i înfășura trupul palise, lăsând în loc un trup colțuros și osos, un cadavru groaznic, nepământean, în același timp jalnic și monstruos. Mai monstruos decât orice

alt exter pe care îl văzuse până atunci.

În timpul vieții, fusese o creatură minunată, dar acum era doar un sac pergamentos și solzos, ținând o grămadă hidoasă de oase. Enoch înghițise un nod, aproape îngrozit. Ceața fusese aceea care îl făcuse pe Luminos să pară atât de minunat și de frumos, atât de viu și iute, atât de plin de demnitate. Viața lor stătea în ceața aurie și când ea dispărea, deveneau doar niște stârvuri respingătoare.

Oare, se întreabă bărbatul, ceața era forța vitală a Luminoșilor, pe care o purtau ca pe o mantie, ca pe un fel de mască? Oare ei purtau forța vitală în afara lor, în vreme ce toate celelalte creaturi o purtau înăuntru?

Un vânticel scârțâia printre ornamentele de pe acoperiș, iar pe ferestre putea zări detașamente de nori zdrențuiți retrăgându-se în dezordine peste luna care urcase la jumătatea drumului pe cerul de răsărit.

Era înfrigurat și singur, cel mai singur om de pe Pământ.

Enoch făcuse un apel direct către Centrala Galactică, apoi rămăsese în așteptare, sprijinindu-se cu amândouă mâinile de marginile mașinii.

DĂ-I DRUMUL, spusese Centrala Galactică.

Scurt și cât putuse mai obiectiv, Enoch raportase cele întâmplate.

De la celălalt capăt a-l firului nu se simțise niciun moment de ezitare, nicio nedumerire. Veneau doar ordine simple (de parcă așa ceva se întâmpla frecvent) despre cum trebuia procedat într-o asemenea situație. Veganul trebuia să rămână pe planeta unde murise, iar corpul să fie incinerat după obiceiurile locale. Așa suna legea vegană și constituia un principiu de onoare. Veganii rămâneau în locurile unde se prăbușiseră, iar acestea deveneau pentru totdeauna o parte din Vega XXI. Asemenea locuri, spunea Centrala Galactică, existau peste tot în galaxie.

OBICEIUL AICI E SĂ SE ÎNHUMEZE CADAVRUL (îi anunțase Enoch).

ATUNCI ÎNHUMEAZA-L.

CITIM UN VERSET SAU DOUĂ DIN CARTEA NOASTRĂ SFÂNTĂ.

ATUNCI CITEȘTE UNUL PENTRU VEGAN. POȚI S-O FACI?
DA. DE OBICEI ASTA O FACE UN PRACTICANT RELIGIOS,
DAR ÎN ASEMENEA CONDIȚII, NU AR FI ÎNȚELEPT.

DE ACORD. POȚI S-O FACI TU ÎNSUȚI?

POT.

E BINE. ATUNCI, FĂ-O.

VOR VENI RUDE SAU PRIETENI LA RITUAL?

NU.

ÎI VEȚI ANUNȚA?

OFICIAL, BINEÎNȚELES, ÎNSĂ EI ȘTIU DEJA.

DAR A MURIT ACUM O CLIPĂ.

NU CONTEAZĂ. EI ȘTIU.

E NECESAR UN CERTIFICAT DE DECES?

NU. EI CUNOSC CAUZA MORȚII.

BAGAJUL LUI? ARE UN CUFĂR.

PĂSTREAZĂ-L. ESTE AL TĂU. ESTE RĂSPATA PENTRU
SERVICIUL PE CARE ÎL FACI CA SĂ ONOREZI MORTUL. AȘA
SPUNE LEGEA.

DAR AR PUTEA FI LUCRURI IMPORTANTE ÎNĂUNTRU.

PĂSTREAZĂ CUFĂRUL. A-L REFUZA ÎNSEAMNĂ A INSULTA
AMINTIREA RĂPOSATULUI.

ALTCEVA? (întrebase Enoch). ASTA-I TOT?

ASTA-I TOT. PROCEDEAZĂ CA ȘI CUM VEGANUL AR FI
UNUL DE-AL TĂU.

Enoch trecuse aparatul pe așteptare și se oprise lângă
Luminos, dându-și răgaz să prindă curaj ca să ridice leșul pe
sofa. Atingerea îl înfiorase. Adevăratul trup al creaturii
strălucitoare care stătuse de vorbă cu el era necurat și
groaznic.

De când îi întâlnise pe Luminoși, îi iubise și-i admirase,
așteptând cu nerăbdare fiecare vizită a lor. Iar acum,
tremura ca un laș, fără să fie în stare să atingă un cadavru.

Nu era numai groază, întrucât în atâția ani de slujbă ca
îngrijitor al stației văzuse o mulțime de exeri oribili și
învățase să depășească scârba, să nesocotească înfățișarea
exterioară și să privească orice făptură ca pe un frate,
întreținându-se cu oricare ființă.

Era vorba de altceva, de un factor necunoscut. Coșmarul

acela fusese un prieten al său, iar acum prietenul mort îi cerea să-l onoreze, îi cerea dragoste și grijă.

Se apucase de treabă orbește. Se aplecase și-l ridicase. Aproape că nu avea greutate, de parcă murind și-ar fi pierdut o dimensiune, devenind cumva mai mic și mai puțin important. Oare era posibil ca ceața aurie să aibă greutate proprie?

Așezase trupul pe sofa, apoi ieșise și, aprinzând lampa în baracă, se îndreptase către grajd.

Trecuseră ani de zile de când numai fusese acolo, dar nu se schimbaseră multe. Apărat de acoperișul solid, grajdul rămăsese uscat și ferit. Pânze de păianjen atârnav de bârne și praful acoperea totul. Șomoioage din fânul vechi adunat în pod spânzurau prin crăpăturile tavanului. Locul era uscat, liniștit, cu miros de praf, de animale și de bălegar.

Enoch agățase felinarul într-un cui, urcase în pod pe întuneric, pentru că nu îndrăznea să aducă lampa în căpița de fân uscat, și găsi stiva de scânduri de stejar pusă sub streășină.

În locul acela își făcuse un fel de adăpost în care petrecuse multele zile ploioase ale copilăriei. Fusese Robinson Crusoe în peștera din insulă, un haiduc fără nume ascunzându-se de poteră, un fugar amenințat de indienii vânători de scalpuri. Avea un pistol de lemn pe care îl tăiasse dintr-o scândură cu fierăstrăul, apoi îl netezise pe rând cu rindeaua, cuțitul și un ciob de sticlă. Ținuse la jucăria aceea până în ziua când împlinise doisprezece ani și tatăl lui, întors de la oraș, îi dăruise o pușcă adevărată.

Pipăise pe întuneric scândurile, le găsisse pe cele de care avea nevoie, le trăsese lângă scară și le lăsase să alunece jos.

Coborâse scara și urcase cele câteva trepte spre magazia unde ținea uneltele. Deschisese capacul lăzii de scule și o descoperise plină de cuiburi, demult părăsite, de șoareci. Scosese la iveală uneltele după ce săpase în fânul și iarba aduse de rozătoare pentru adăpostul lor vremelnic. Își pierduseră strălucirea și căpătaseră o patină de vechime, dar nu erau mâncate de rugină și se păstrasera

destul de ascuțite.

Se întorsese apoi în grajd cu uneltele de care avea nevoie. Cu un secol în urmă făcuse același lucru: la lumina felinarului meșterise un coșciug. La vremea aceea, tatăl său fusese cel care zăcea în casă.

Scândurile de stejar erau uscate și tari, dar uneltele rămăseseră destul de bune. Tăiase cu fierăstrăul, rindeluisse, bătuse cu ciocanul și răspândise miros de talaș. În grajd era liniște, stratul de fân din pod oprea tânguital vântului de afară.

Sicriul terminat era mai greu decât își închipuise, așa încât îl încărcase în căruțul cel vechi aflat în spatele staulului ocupat odată de cai. Se înhămasse la căruț, oprindu-se des ca să-și tragă sufletul, până la micul cimitir din livada de meri.

Aici, alături de mormântul tatălui său făcuse o altă groapă. Știa că dacă ar fi săpat atât de adânc pe cât ar fi trebuit, nu ar fi reușit să bage sicriul înăuntru. Așa că săpase doar vreun metru, la lumina felinarului așezat pe grămada de pământ. O bufniță venise din pădure și rămăsese o vreme, nevăzută, undeva în livadă, foșnind și buhăind. Luna cobora spre apus și norii zdrențuiți se subțiau, lăsând să străbată clipirea stelelor.

Terminase în sfârșit groapa și așezase coșciugul înăuntru. Lampa pâlpâia, aproape fără gaz, făcând să joace umbre peste mormântul deschis.

Întors la stație, Enoch căutase un cearșaf cu care să înfășoare trupul. Strecurase Biblia în buzunar, luase veganul învelit în giulgiu și, la prima geană a zorilor, intrase în livadă. Pusese veganul în sicriu și bătuse capacul în cuie, apoi ieșise din groapă.

Stând pe marginea mormântului, scosese Biblia din buzunar și găsisese pasajul potrivit. Citise cu voce tare, fără să-și chinuiască ochii în lumina slabă pentru că îl mai parcursese de multe ori.

„În casa Tatălui meu sunt multe încăperi. Dacă nu ar fi fost așa, ți-aș fi spus...”

În vreme ce citea, se mira cât de bine se potrivea textul

la împrejurare. Trebuiau să existe o mulțime de încăperi în care să poată intra toate sufletele din galaxie, și din toate celelalte galaxii care se întindeau, poate la nesfârșit, în spațiu. Deși, dacă era bună înțelegere, ajungea și una singură.

Terminase de citit și recitase psalmii de îngropăciune, din amintire, fără să fie absolut sigur de toate cuvintele. Apoi acoperise groapa.

Stelele și luna dispăruseră, iar vântul murise. În liniștea dimineții, cerul de răsărit se lumina roz-perlat.

Enoch rămăsese lângă mormânt, cu lopata în mână.

— Adio, prietene, șoptise, apoi se îndepărtase și, la prima rază a dimineții, intrase în stație.

Enoch se ridică de la birou și puse registrul înapoi pe raft.

Se întoarse și rămase șovăind.

Avea o mulțime de lucruri de făcut. Trebuia să citească ziarele, să-și scrie jurnalul, să se uite peste ultimele două apariții din *Jurnalul Cercetării Geofizice*.

Dar nu avea chef de nimic. Îl năpădeau prea multe gânduri, prea multe griji și prea multă tristețe.

Era în continuare urmărit, își pierduse prietenii-umbre, iar lumea se îndrepta spre un alt război.

Deși poate nu ar fi trebuit să-l îngrijoreze soarta lumii. Putea renunța oricând la ea. Dacă n-ar mai fi deschis ușa, puțin i-ar mai fi păsat de cele ce se întâmplau dincolo de aceasta. El avea o lume mai mare decât ar fi visat vreodată cineva. Nu-i trebuia Pământul.

Însă știa că nu era în stare să renunțe.

Se îndreptă spre ieșire, rosti fraza și zidul se deschise, îl lăsa să treacă dincolo, în baracă, apoi se închise din nou.

Ocoli casa și se așeză pe treptele verandei.

Soarele cobora pe cerul de apus și în curând avea să fie seară. Deja o briză slabă și rece risipea căldura zilei. Corbii se roteau în cercuri largi deasupra câmpului din marginea pădurii.

I-ar fi fost greu să închidă ușa, să o țină închisă, să nu mai simtă soarele și vântul, să uite mirosul schimbător al anotimpurilor. Omul nu era încă pregătit pentru asta, nu devenise atât de dependent de mediul pe care și-l crease, ca să se poată rupe complet de planeta natală. Avea nevoie de soare, de pământ și de vânt.

Ar fi trebuit să iasă și să stea mai des acolo, pe verandă, nefăcând nimic, doar privind pădurea și râul către apus și albastrul dealurilor Iowa peste Mississippi, urmărind corbii rotindu-se pe cer și porumbeii așezându-se pe acoperișul grajdului.

Merita oare să îmbătrânească o oră în fiecare zi pentru

asta? Deocamdată nu avea nevoie să-și drămuiască orele, ba chiar putea veni o vreme când, sătul de-atâta viață, să-și cheltuiască timpul la întâmplare.

Auzi sunetul unor pași fugind dinspre colțul îndepărtat al casei, o goană împiedicată, epuizată.

Sări în picioare și se grăbi în curte în întâmpinarea celei care alerga spre el cu mâinile întinse. Când se apropie destul de mult, o prinse în brațe și o strânse la piept ca să nu cadă.

— Lucy! strigă el. Lucy! Ce s-a întâmplat, copilă?

Simți spatele ei cald și lipicios. Ridică o palmă mânjită de sânge și văzu țesătura rochiei umedă și închisă la culoare.

O apucă de umeri și o îndepărtă ca să-i poată vedea fața. Ea își trase rochia în jos, dezgolindu-și spatele pe jumătate. Carnea de pe umeri era sfâșiată de tăieturi lungi, care încă mai sângerau.

Ridicându-și rochia la loc, Lucy se întoarse către el. Făcu un gest de rugămintă și arătă spre deal, înspre câmpul de la marginea pădurii.

Zări o mișcare, cineva venea printre copaci. Lucy văzuse și ea, pentru că se strânse din nou, tremurând, la pieptul lui.

Enoch se aplecă, o luă în brațe și fugi în baracă. Rosti fraza, peretele se deschise și intră în stație.

Ajuns înăuntru, cu Lucy Fisher ghemuită în brațele sale, își dădu seama de marea lui greșală. În momentele de luciditate, n-ar fi făcut-o niciodată.

Acționase însă din instinct, fără să gândească. Fata ceruse protecție și aici o avea, aici nu o putea atinge nimic din lume. Dar era o ființă omenească și, în afară de el, niciuna nu ar fi trebuit să-i treacă pragul.

Acum nu se mai putea schimba nimic.

O așeză pe sofa, apoi se îndepărtă. Ea rămase acolo, privindu-l, surâzând ușor, de parcă n-ar fi fost sigură că are voie să zâmbească în asemenea loc. Ridică o mână și încercă să-și ștergă lacrimile de pe obraz, apoi privi iute prin încăpere și buzele i se rotunjiră a mirare.

Enoch arătă către sofa și clătină un deget, încercând să-i

spună că trebuia să rămână locului, nemișcată. Făcu un gest cuprinzător cu mâna și scutură din cap cu asprime.

Ea îl privi fascinată, apoi zâmbi și plecă fruntea în semn că înțelese.

Bărbatul îi luă una din mâini și o bătu ușurel, încercând s-o liniștească, să-i spună că totul era bine, dacă nu se clintea din locul ei.

Lucy îi zâmbi fără să fie mirată, întinse mâna liberă și o flutură ușor către măsuta cu obiecte extere.

Enoch încuviință din cap și fata luă unul din obiecte, răsucindu-l admirativ în mână.

Enoch se indică și se îndreptă către pușca agățată în cui pe perete. O luă și ieși să-i înfrunte pe cei care o urmăriseră pe Lucy.

Doi oameni veneau peste câmp către casă. Unul din ei era Hank Fisher, tatăl lui Lucy. Enoch îl mai întâlnise cu câțiva ani înainte, într-una din plimbările sale. Atunci, Hank începuse să-i explice, aproape cu sfială, deși nu avea niciun motiv, că plecase în căutarea unei vite răătăcite. Bineînțeles, Enoch nu îl crezuse, dar nu reușise să-și închipuie ce scop tainic urmărea.

Celălalt bărbat era mai tânăr. Poate nu avea mai mult de șaptesprezece ani. Cu siguranță, era unul din frații fetei.

Hank ducea un bici în mână și Enoch înțelesese de unde proveneau rănila de pe umerii lui Lucy. Simți cum îl cuprinde un val de furie, dar încercă să se potolească. Se putea înțelege mai bine cu Hank Fisher, dacă își păstra calmul.

Cei doi se opriră la trei pași de trepte.

— Bună seara, spuse Enoch.

— Mi-ai văzut fata? întrebă Hank.

— Și dacă da? iscodi Enoch.

— Îi iau pielea de pe ea, țipă Hank, legănându-și biciul.

— În cazul ăsta, nu cred c-o să-ți spun ceva.

— Ai ascuns-o!

— N-ai decât s-o cauți.

Hank făcu un pas înainte, apoi se gândi că era mai bine să se oprească.

— A căpătat ce a meritat, răcni el. Și încă n-am terminat cu ea. Nimeni n-o să-mi facă mie vrăji!

Enoch nu spuse nimic. Hank rămase locului, nehotărât.

— S-a băgat acolo unde nu-i fierbe oala. Nu era treaba ei.

— Încercam să-l dresiez pe Butcher, interveni tânărul, un pui de câine de vânătoare.

— Așa-i. Nu făcea nimic rău. Băieții prinseseră un raton tânăr noaptea trecută. Au avut de furcă o mulțime. Roy, ăsta de-aici, a prins ratonul și l-a legat de un copac, după aia l-a adus pe Butcher în lesă și l-a lăsat să se lupte cu

ratonul. Nu făcea niciun rău. L-ar fi tras deoparte pe Butcher înainte să se întâmple ceva și i-ar fi lăsat să se odihnească.

— Asta-i cea mai bună cale să dreszi un câine de vânătoare, explică Roy.

— Așa-i, aprobă Hank. De aceea au prins ratonul.

— Trebuia să-l învăț pe Butcher.

— Mă bucur să aud asta, spuse Enoch. Dar ce legătură are cu Lucy?

— S-a băgat, se răsti Hank. A încercat să ne oprească, să ia câinele din mâna lui Roy, asta a făcut.

— După ce că-i netoată, mai e și miloasă, oftă Roy.

— Tu să taci din gură, îl repezi taică-său, răsucindu-se către el.

Roy mormăi ceva pentru sine și se retrase un pas.

Hank se întoarse la Enoch.

— Roy a lovit-o, zise el. N-ar fi trebuit să facă asta. Ar fi trebuit să aibă mai multă grijă.

— N-am vrut, se apără tânărul. Am ridicat mâna, ca s-o țin departe de Butcher.

— Așa-i, numai c-ai ridicat-o cam tare. Dar, oricum, ea n-avea treabă pe-acolo. L-a înlemnit pe Butcher ca să nu se mai dea la raton. Fără să ridice un deget, înțelegeți? – I-a înlemnit de nu mai putea mișca un fir de păr. Asta l-a înfuriat pe Roy. Pe tine nu te-ar fi înfuriat?

— Nu cred, răspunse Enoch. Dar eu nu sunt vânător.

Hank îl privi mirat de lipsa lui de înțelegere, apoi continuă povestea.

— Roy s-a înfuriat rău pe ea. El l-a crescut pe Butcher și ținea mult la câine. N-ar fi lăsat pe nimeni, nici măcar pe soră-sa, să-l ologească. Așa că s-a repezit la ea și toanta l-a ologit ca și pe Butcher. N-am mai văzut așa ceva în viața mea. Roy a întepenit și a căzut la pământ ghemuit cu genunchii la piept și cu brațele în jurul lor. Și el, și Butcher, amândoi. Dar de raton nu s-a atins. Pe el nu l-a ologit. S-a luat numai de-ai ei.

— N-am simțit nimic rău cât am fost la pământ, spuse Roy.

— Eu aveam biciul în mână, urmă Hank. I se stricase șfichiul și puneam altul nou. Am văzut tot, dar n-am făcut nimic până nu l-am văzut pe Roy ologit, căzut la pământ. Atunci mi-am zis că a mers prea departe. Sunt un om deschis la minte, nu mă deranjează un farmec sau un descântec acolo. Sunt o mulțime care pot face de-alde astea, nu-i nicio rușine. Dar să olegești bietul câine...

— Așa că ai lovit-o cu biciul, interveni Enoch.

— Mi-am făcut datoria, rosti Hank solemn. Nu vreau să am o vrăjitoare în familie. Am plesnit-o de vreo două ori și a încercat să mă oprească și pe mine la fel. Dar eu îmi vedeam de treabă și continuam s-o lovesc. Dacă-i dau cât trebuie, cred că scot dracu din ea. Atunci m-a vrăjit, dar nu ca pe ceilalți. M-a orbit, și-a orbit propriul tată! Nu mai vedeam nimic. Mă împiedicam prin curte, țipam și mă zgâriam pe ochi. Apoi totul a revenit la normal și ea dispăruse. Am văzut-o fugind prin pădure, sus pe deal. De-aia ne-am luat după ea.

— Crezi c-o am aici?

— Știi sigur c-o ai, încuviință Hank.

— Bine. N-ai decât s-o cauți.

— Poți să pariezi că asta o să fac, se supără Hank. Roy, uită-te în grajd. Poate se ascunde acolo.

Roy se îndreaptă spre grajd. Hank intră în baracă, ieși aproape imediat și se grăbi către coteț.

Enoch rămase așteptând cu pușca în brațe.

Asemenea necazuri nu mai avusese niciodată. Nu se mai certase cu un om de teapa lui Hank Fisher. Nu-l putea lămuri. Tot ce putea face era să aștepte până ce se potolea. Poate atunci avea o șansă să se înțeleagă.

Cei doi se întoarseră.

— Nu-i pe-aici, spuse Hank. E în casă.

Enoch clătină din cap.

— Nimeni nu poate să intre în casă.

— Roy, se răsti bătrânul, urcă și deschide ușa aia.

Roy privi temător la Enoch.

— Dă-i înainte, spuse acesta.

Tânărul urcă încet treptele, traversă veranda, puse mâna

pe mânerul ușii și răsuci. Mai încercă o dată, tot fără succes.

— Tată, spuse el, nu pot să-l întorc. Nu pot să deschid.

— La dracu', făcu bătrânul dezgustat, tu nu poți să faci niciodată nimic.

Urcă treptele din doi pași și traversă furios veranda. Apucă mânerul și-l răsuci puternic. Încercă o dată și încă o dată. Se întoarse mânios către Enoch.

— Ce se întâmplă aici? răcni el.

— Ți-am spus că n-ai să poți intra, spuse liniștit Enoch.

— Pe naiba nu pot! mugi Hank.

Aruncă lui Roy biciul și coborî din verandă, grăbindu-se către stiva de lemne de lângă baracă. Smulse toporul greu, cu lamă dublă, înfipt în butuc.

— Ai grijă cu toporul, îl avertiză Enoch. Îl am de multă vreme și mai am nevoie de el.

Hank nu răspunse. Merse în verandă și se propti bine în fața ușii.

— Dă-te la o parte, îi spuse lui Roy. Fă-mi loc.

— Stai puțin, se miră Enoch. Ai de gând să sfărâmi ușa?

— Sigur că da, la dracu'!

Enoch încuviință grav din cap.

— Ei? întrebă Hank.

— Nu mă deranjează dacă vrei să încerci.

Bătrânul făcu vânt toporului și oțelul fulgeră iute, pe deasupra umărului, în jos.

Tăișul lovi ușa și își schimbă direcția. Lama suieră prin aer în jos și înapoi, trecu la două degete de piciorul lui Hank, iar inerția îl răsuci pe jumătate pe acesta.

Hank rămase năucit, cu brațele întinse, încă ținând mânerul toporului. Se holbă la Enoch.

— Mai încearcă, îl îmbie Enoch.

— Pe Dumnezeu, așa o să fac! zbieră el cu fața roșie de furie.

Se înfipse din nou pe picioare și de data aceasta aruncă toporul nu în ușă, ci în fereastra de alături.

Lama lovi geamul și scoase un țuit precum schije zburând prin văzduh.

Hank sări deoparte și azvârli toporul pe podeaua verandei. Una din lame se rupsesse și ciotul rămas se răsucise. Fereastra era intactă, fără nicio zgârietură.

Bătrânul rămase locului o clipă, uitându-se la toporul rupt, fără să își poată crede ochilor.

Tăcut, întinse mâna și Roy îi dădu biciul.

Cei doi coborâră scările, apoi se opriră și-l priviră pe Enoch. Mâna lui Hank se încleștă pe bici.

— În locul tău, spuse Enoch, n-aș încerca. Mă pot mișca teribil de iute.

Bătu cu palma patul puștii.

— Îți pot lua mâna înainte să ridici biciul.

— Îl ai pe diavol în tine, Wallace, șuieră Hank greoi. Și-n ea e diavolul. Voi sunteți împreună. Vă furișați prin pădure, vă întâlniți.

Enoch aștepta, privindu-i pe amândoi.

— Ajută-mă, Doamne! strigă Hank. Fiica mea-i vrăjitoare!

— Cred că ar trebui să mergeți acasă, spuse Enoch. Dacă se întâmplă să o găsesc pe Lucy, o aduc eu.

Cei doi nu făcură nicio mișcare.

— Încă nu mi-am spus ultimul cuvânt, răcni bătrânul. O ții pe fata mea undeva și o s-o pățești de la mine pentru asta.

— Când dorești, dar nu acum, rosti Enoch și făcu imperativ cu pușca. Dați-i drumul! Și nu vă mai întoarceți. Niciunul!

Ei se codiră un moment, privindu-l, încercând să-l cântărească, să ghicească ce urma să facă. Se întoarseră încet și coborâră dealul, umăr la umăr.

„Ar fi bine să-i ucid pe amândoi”, gândi Enoch. „Nu meritau să trăiască.”

Se uită spre pușcă și își văzu mâinile atât de încleștate încât degetele erau albe și țepene pe lemnul brun și neted.

Făcu un efort ca să lupte cu mânia care fierbea în el. Dacă cei doi ar mai fi întârziat acolo, dacă nu i-ar fi gonit, ar fi cedat furiei crescânde.

Mai bine, mult mai bine că se întâmplase așa. Se întrebă ușor prostește cum de reușise și chiar se bucură că nu înrăutățise lucrurile, pentru că și așa era destul de rău.

Aveau să spună că înnebunise, că-i gonise cu pușca. Puteau chiar afirma că o răpise pe Lucy și că o ținea ostatecă. Aveau să se lege de orice ca să-l necăjească.

Nu-și făcea iluzii în privința lor, pentru că știa din ce aluat erau plămădiți, răzbunători în nimicnicia lor, niște viermi care nu merită numele de oameni.

Rămase lângă trepte și așteptă ca siluetele să dispară, întrebându-se cum de ieșise dintr-o asemenea familie jalnică o fată atât de bună ca Lucy. Poate handicapul ei fusese o pavăză ce o ferise de influența lor. Poate, dacă ar fi auzit și ar fi vorbit, cu vremea ar fi devenit la fel de încăpățânată și de rea ca oricare din ei.

Făcuse o mare greșală că se amestecase în asemenea lucruri. Un om în situația lui nu trebuia să se implice. Avea prea multe de pierdut. Ar fi trebuit să stea deoparte.

Și totuși ce să fi făcut? Să fi refuzat s-o apere pe Lucy, cu tot sângele care-i pătase rochia de pe umerii biciuiți? Să nu fi luat în seamă rugămintea întipărită pe chipul ei?

Ar fi putut reacționa altfel, își spuse. Dar nu fusese timp să se gândească la o cale mai inteligentă. Abia avusese timp s-o ducă pe fată la adăpost și să iasă în întâmpinarea lor.

Acum poate că cel mai bun lucru ar fi fost să nu mai iasă afară. Dacă ar fi rămas înăuntrul stației, nimic nu s-ar mai fi putut întâmpla.

Îi înfruntase din instinct. Fusese probabil o reacție firească, dar deloc înțeleaptă. Orice ar fi fost, nu mai putea da înapoi. Dacă ar fi trebuit să o ia de la capăt, ar fi acționat altfel, dar nu mai avea o a doua șansă.

Se întoarse cu mers greoi și intră în stație.

Lucy stătea tot pe sofa și ținea un obiect lucitor pe care îl privea extaziată. Pe fața ei se zărea aceeași expresie încordată ca în dimineața în care vindecase fluturile.

Enoch lăsă pușca pe birou și rămase nemișcat, dar ea îi ghicise prezența, pentru că ridică privirile o clipă, după care se concentrează din nou asupra obiectului.

Ținea în mâini piramida ale cărei sfere se roteau acum încet, când într-un sens, când în celălalt, iar în balansul acesta aruncau sclipiri, fiecare în culoarea ei, de parcă undeva în adâncul lor s-ar fi aflat o sursă de lumină caldă.

Bărbatul privea cu răsuflarea tăiată. Cercetase piramida de sute de ori, fără să-i poată da vreo satisfacție. Crezuse că era doar un obiect menit privirii, deși, avusese tot timpul sentimentul că avea și un alt rost.

Și iată că acum funcționa. El încercase de sute de ori, iar Lucy îl luase doar o dată în mâini și reușise.

Observă extazul din privirile ei. Era posibil, se întrebă, ca fata să-i știe rostul?

Traversă încăperea și-i atinse brațul. Ea ridică fruntea și Enoch îi citi în ochi emoția și fericirea.

Făcu un gest întrebător către piramidă, dar Lucy nu-l înțelese. Ori poate că da, însă își dădea seama că nu ar fi reușit să-i explice. Ea flutură iarăși din mână către masa încărcată, surâzând ușor și timid.

E doar un copil, care a dat peste o cutie cu jucării noi și minunate, își spuse Enoch. Ce însemnau oare pentru ea? Era emoționată și fericită doar pentru frumusețea lucrurilor de pe masă?

Se întoarse obosit, luă pușca și o agăță înapoi în cui.

Fata n-ar fi trebuit să fie în stație. Nimeni în afara lui nu ar fi trebuit să pătrundă vreodată acolo. Aducând-o, călcase înțelegerea nescrisă cu cei care-i dăduseră în grijă locul. Deși, dintre toți oamenii pe care i-ar fi adus, Lucy era

singura care putea fi iertată, pentru că nu ar fi fost în stare să spună vreodată ce văzuse acolo.

Știa că nu putea s-o țină multă vreme înăuntru; trebuia s-o ducă acasă, altfel s-ar fi pornit o adevărată vânătoare.

Apoi, o poveste despre dispariția unei surdomute ar fi atras ziaristii în mai puțin de două zile. Ar fi urlat toate ziarele, radioul și televiziunea, iar păduri ar fi fost împânzite de sute de căutători.

Hank Fisher ar fi povestit cum încercase în zadar să pătrundă în casă și atunci ar fi apărut și alți amatori.

Gândindu-se la asta, broboane de sudoare îi umeziră fruntea lui Enoch.

Toți anii în care se ferise din calea oamenilor, toți anii în care nu se amestecase în viața nimănui ar fi fost inutili. Casa ciudată de pe culme ar fi devenit un mister, o provocare și o ținută pentru toți oportuniștii din lume.

Deschise dulapul cu medicamente și căută unguentul vindecător primit de la Centrala Galactică.

Îl găsi și deschise cutiuța. Rămăsese mai mult de jumătate. Îl folosisese cu zgârcenie de-a lungul anilor.

Se apropie de Lucy, îi arătă ce ținea în palmă și o lămuri prin gesturi la ce folosea alifia. Ea lăsă rochia să-i alunece de pe umeri și Enoch se aplecă să cerceteze tăieturile.

Sângele se oprise, dar urmele rămăseseră roșii și umflate. Întinse cu blândețe peste ele un strat subțire de alifie.

Vindecase fluturele, gând el, dar nu se putea vindeca pe sine.

Pe masa din fața ei piramida de sfere continua să sclipească, aruncând culori pâlپătoare prin încăpere.

Funcționa, dar oare la ce folosea? Funcționa în sfârșit, dar nu părea să aibă vreun efect.

Ulise sosi la ora în care crepusculul se adâncea în noapte.

Enoch și Lucy tocmai își terminaseră cina, când pașii exterului se auziră în stație.

Umbrele îi subliniau, parcă mai mult ca niciodată, cruzimea trăsăturilor de măscărici. Trupul lui mlădios părea acoperit cu piele tăbăcită de căprioară. Veșmântul multicolor lucea slab, iar fața colțuroasă, capul lipsit de păr, urechile drepte și ascuțite, lipite strâns de craniu, îi dădea o înfățișare înfricoșătoare.

Cel care nu i-ar fi cunoscut firea blajină, gândise Enoch, s-ar fi speriat ca un copil.

— Te așteptam, spuse Enoch. Cafeaua e fierbinte.

Ulise făcu încet un pas înainte, apoi se opri.

— Mai ai pe cineva cu tine. Un om, aș spune.

— Nu e niciun pericol, îl liniști bărbatul.

— De alt sex. O femeală, nu? Ți-ai găsit o pereche?

— Nu. Nu e perechea mea.

— Ai acționat înțelept în toți acești ani, spuse Ulise. Într-o situație ca a ta, o prietenă nu reprezintă cea mai fericită alegere.

— Nu ai de ce să te îngrijorezi. Nu poate comunica. Nu vorbește și nu aude.

— O boală?

— Da, din naștere. N-a auzit și n-a vorbit niciodată. Nu poate spune nimic din ce a văzut aici.

— Limbaj prin semne?

— Nu cunoaște niciunul. A refuzat să învețe.

— Îți este prietenă?

— De câțiva ani, răspunse Enoch. A venit să-mi ceară protecție. Tatăl ei a bătut-o cu un bici.

— El știe că este aici?

— Bănuiește, dar nu poate fi sigur.

Ulise ieși încet din umbră.

Lucy îl privi, dar niciun semn de groază nu i se citi pe

față. Privirea îi rămase netulburată și nu tresări.

— Mă acceptă bine, spuse Ulise. Nu fuge și nici nu țipă.

— N-ar putea țipa, chiar dacă ar vrea, observă Enoch.

— Trebuie să fiu foarte respingător la prima vedere pentru orice om.

— Ea nu vede doar exteriorul. Te vede și pe dinăuntru la fel de bine.

— Crezi că s-ar speria dacă i-aș face o plecăciune omenească?

— Dimpotrivă. S-ar putea chiar s-o încânte, răspunse amuzat Enoch.

Ulise făcu plecăciunea, formal și exagerat, ținând o mână pe piept.

Lucy zâmbi și bătu din palme.

— Vezi! strigă încântat exterul. Cred că mă place.

— Atunci de ce nu te așezi să bem niște cafea, sugera Enoch.

— Uitasem de cafea. Vederea acestui om mi-a luat din minte gândul cafelei.

Se așează pe locul unde îl aștepta a treia ceașcă. Enoch dădu să se ridice, dar Lucy i-o luă înainte și merse să ia cafeaua.

— Înțelege? se miră Ulise.

Bărbatul clătină din cap.

— Te-ai așezat și ceașca din fața ta era goală.

Fata turnă cafeaua, apoi se retrase pe sofa.

— Nu vrea să stea cu noi? întrebă Ulise.

— O încântă obiectele acelea. A reușit să pună în funcțiune unul din ele.

— Ai de gând să o păstrezi aici?

— Nu pot. Ar fi căutată. Trebuie s-o duc acasă.

— Nu-mi place asta, spuse Ulise.

— Nici mie. Fără discuție, n-ar fi trebuit s-o aduc aici. Dar în clipa aceea nu puteam face altceva. N-am avut timp de gândire.

— Nu ai făcut nimic rău, șopti exterul.

— Fata e inofensivă. Lipsită de comunicare...

— Nu-i vorba de asta. Ea reprezintă o complicație

suplimentară și asta nu-mi place. Am venit în seara asta să-ți spun că avem necazuri.

— Necazuri? N-am avut nicio problemă.

Ulise duse cafeaua la buze și sorbi prelung.

— E bună, spuse el. Am luat boabe cu mine și mi-am preparat acasă, dar nu are același gust.

— Care-i necazul de care vorbeai?

— Îți mai amintești de veganul mort acum câțiva ani de-ai tăi?

— Luminosul, încuviință din cap Enoch.

— Ființa are propriul ei nume...

— Nu-ți plac porecelele noastre, râse bărbatul.

— Nu ne stă în obicei să folosim alte denumiri.

— Faptul că le dau un nume este un semn de afecțiune, se motivă Enoch.

— Ai îngropat veganul.

— Pe locul familiei mele, ca și cum ar fi fost de-al meu. Am citit un psalm deasupra lui.

— Asta e bine, spuse Ulise. S-a făcut cum trebuia. Ai făcut foarte bine. Dar trupul a dispărut.

— A dispărut! Nu se poate!

— A fost luat din mormânt.

— Dar n-ai de unde să știi, protestă Enoch. Cum ai aflat?

— Nu eu. Veganii sunt cei care-au aflat.

— Dar sunt la ani-lumină distanță...

Apoi însă nu se mai simți la fel de sigur. În noaptea în care murise bătrânul și el expediase mesajul către Centrala Galactică, i se spusese că veganii știau vestea chiar din clipa morții lui. De asemenea nu era nevoie de un certificat de deces, întrucât cunoșteau și cauza decesului.

Părea imposibil, dar în galaxie multe astfel de lucruri se dovedeau, până la urmă, pe deplin posibile.

Oare, se întrebă Enoch, fiecare vegan avea contact mental cu semenii lui? Sau exista un fel de Birou Central de Evidența Populației (folosind o denumire pământească pentru ceva vag inteligibil), care păstra contactul cu fiecare vegan în viață, știind în fiecare clipă unde era și ce făcea?

Într-adevăr! S-ar fi putut, admise Enoch. Nu ar fi

reprezentat ceva deosebit pentru puterile lor uluitoare. Totuși menținerea contactului și după moarte era cu totul altceva.

— Trupul a dispărut, insistă Ulise. Pot să te asigur că ăsta-i adevărul. Ești considerat responsabil.

— De către vegani?

— De ei și de întreaga galaxie.

— Am făcut ce-am putut, spuse Enoch înfierbântat. Am făcut ce mi s-a cerut. Am urmat litera legii vegane. Am onorat trupul după obiceiurile planetei mele. Nu-i drept ca responsabilitatea să se mențină la nesfârșit. Și nici nu cred că trupul a dispărut cu adevărat. Nimeni nu putea să-l ia, pentru că nimeni nu știa de el.

— După logica umană, recunosc exteriorul, ai dreptate, bineînțeles. Dar nu și după logica vegană. Și în acest caz, Centrala Galactică tinde să susțină partea lor.

— Întâmplător, veganii îmi sunt prieteni. N-am întâlnit niciunul cu care să nu mă înțeleg și care să nu-mi placă. O să mă descurc eu cu ei.

— Dacă ar fi o problemă care să-i intereseze numai pe vegani, explică Ulise, sunt sigur că ai reuși. Nu mi-aș face griji. Dar situația e ceva mai complicată. Aparent, este o întâmplare obișnuită, dar au intervenit și alți factori. Veganii știu de câțva timp că trupul a fost luat și sunt, bineînțeles, tulburați. În ciuda acestui fapt, au păstrat tăcerea.

— Nu trebuia. Puteau veni la mine. Nu știam ce s-a întâmplat...

— Nu au tăcut din cauza ta. Au avut alt motiv.

Ulise termină cafeaua și-și mai turnă una. Umplu ceașca pe jumătate plină a lui Enoch și puse ibricul alături.

Bărbatul îl așteptă să continue.

— Poate nu știai, dar la vremea când s-a hotărât înființarea stației s-a înregistrat o opoziție considerabilă din partea unui număr de rase din galaxie. Ca în orice situație de acest gen au fost invocate mai multe considerente, dar adevăratul motiv îl constituia confruntarea permanentă pentru avantaje rasiale sau regionale, o situație asemănătoare, după câte îmi închipui, cu acțiunile de pe

Pământ pentru dobândirea de avantaje economice. Bineînțeles, în galaxie, considerațiile economice reprezintă arareori factorul fundamental. Există multe alte interese.

Enoch încuviință din cap.

— Am auzit mai demult ceva, dar n-am dat prea mare importanță.

— În principiu, este o problemă de direcție, spuse Ulise. Când Centrala Galactică și-a început expansiunea în acest braț al spiralei, nu a mai rămas nici timp, nici forță pentru expansiunea în alte direcții. Există un grup mare de rase care visează de multe secole să se extindă către roiurile globulare. Firește, au motivele lor personale. Cu tehnica noastră, un salt prin spațiu până la roiurile apropiate este pe deplin posibil. Aceste roiuri par să fie aproape complet lipsite de praf și gaze, așa încât, odată ajunși acolo, ne-am putea extinde mult mai rapid decât din multe alte părți ale galaxiei. Pare frumos, dar totul rămâne o simplă ipoteză, pentru că nu știm ce vom găsi în realitate. S-ar putea ca după toate eforturile și timpul cheltuit să nu descoperim nimic sau să dăm peste o altă rasă. Și așa avem destule în galaxie. Totuși roiurile prezintă o fascinație deosebită pentru unele spirite.

— Îmi dau seama, aprobă pământeanul. Ar fi prima aventură în afara galaxiei. Ar putea fi pasul cel mic spre alte galaxii.

Ulise se holbă către el.

— Și tu! Trebuia să fi bănuțit...

— Și eu am un asemenea spirit, spuse Enoch amuzat.

— Deci, există această fracțiune care opta pentru roiurile globulare, cred că așa le spuneți voi, și care a luptat împotriva deciziei de a veni în această direcție. Înțelegi, doar, că abia am început expansiunea în zonă. Avem mai puțin de o duzină de stații și ne vor trebui o sută. Vor mai trece secole până ce rețeaua va fi completă.

— Deci fracțiunea respectivă continuă să se împotrivească și mai are încă vreme să oprească proiectul brațului spiral.

— Așa-i, și asta mă îngrijorează. Ei intenționează să

folosească dispariția cadavrului drept argument împotriva extinderii rețelei. Li s-au alăturat și alte grupuri, fiecare cu interesele sale, crezând că au o șansă mai mare să capete ceea ce vor dacă ruinează proiectul.

— Să-l ruineze?

— Da. Din momentul în care incidentul va deveni public, vor începe să strige că o planetă așa de barbară ca Pământul nu este potrivită pentru o haltă. Vor insista ca stația să fie abandonată.

— Dar nu pot face asta!

— Ba pot. Vor spune că e degradant și nesigur să menținem o stație într-o sălbăticie în care până și mormintele sunt jefuite, pe o planetă unde morții nu se pot odihni în pace. Este tipul de argument sentimental care va primi sprijinul din partea multor sectoare ale galaxiei. Tocmai din pricina proiectului veganii au făcut tot posibilul să treacă sub tăcere întâmplarea. E prima oară când fac așa ceva. Sunt un popor mândru și au cult pentru onoare, însă pentru binele nostru au acceptat dezonoarea. Așa ar fi rămas, dacă s-ar fi păstrat secretul. Dar povestea s-a aflat – fără îndoială, prin spioni – și acum nu mai pot accepta să-și piardă onoarea. Veganul care va sosi în seara asta este un reprezentant oficial, însărcinat să aducă protestul.

— Mie?

— Ție, și, prin tine, întregului Pământ.

— Dar Pământul nu este implicat. Pământul nu știe nimic.

— Sigur că nu, dar din punctul de vedere al Centralei Galactice, tu reprezinți Pământul.

Enoch clătină din cap. Era o nebunie, dar asta nu trebuia să-l surprindă. Ar fi trebuit să se aștepte la așa ceva. Fusese obișnuit să gândească omenește și, chiar după toți acei ani, păstrase concepțiile lui înguste, până acolo încât orice alt mod de gândire îi părea din capul locului eronat.

Planul de abandonare a Pământului constituia o greșală. Nu avea niciun rost, întrucât părăsirea stației nu anula proiectul. În schimb, ar fi ruinat orice speranță pentru rasa umană.

— Totuși chiar dacă va trebui să abandonați Pământul, puteți merge pe Marte. Dacă e nevoie de o stație în acest sistem solar, există și alte planete.

— Nu înțelegi, spuse Ulise. Stația asta e un simplu punct de atac. Ținta lor e să anihileze proiectul și să folosească timpul și eforturile în altă direcție. Dacă abandonăm o stație, suntem discreditati. Atunci, toate motivele noastre vor fi discutate și judecate din nou.

— Chiar dacă proiectul va cădea, obiectă Enoch, nu e sigur că va câștiga un alt grup. Problema redistribuirii timpului și energiei se va dezbate deschis. Spui că există multe grupuri unite împotriva noastră. Să presupunem că vor câștiga. Atunci vor trebui să lupte între ele.

— Bineînțeles, admise exterul, dar astfel fiecare va avea o șansă de câștig. După cum merge treaba acum, nu au niciuna. Există un grup, în partea cealaltă a galaxiei, care vrea să se mute într-un sector puțin populat de la periferie. O legendă veche spune că rasa lor s-a ridicat din emigranții unei alte galaxii care au ajuns la periferie și au început să înainteze spre centru. Ei au credința că, dacă vor ajunge la periferie, vor putea transforma legenda în istorie, spre marea lor glorie. Alt grup își dorește să ajungă într-un braț mic al spiralei din pricina unei înregistrări obscure, făcută cu mulți eoni în urmă de strămoșii lor, care conține niște mesaje practic indescifrabile. Cu timpul, povestea a căpătat amploare, până ce au ajuns să fie convinși că vor găsi o superintelență în acel braț al spiralei. Pe deasupra, mai este și instinctul firesc de cercetare a inimii galaxiei. Trebuie să înțelegi că de abia am început, că galaxia este neexplorată, iar miile de rase care formează Centrala Galactică sunt abia niște pionieri. De aceea Centrala este ținta tuturor presiunilor.

— Vorbești de parcă ai avea puține speranțe pentru stația de pe Pământ.

— Aproape nicio speranță. Însă tu poți alege, să rămâi aici și să trăiești o viață obișnuită, sau să fii repartizat la o altă stație. Centrala Galactică speră că vei alege să lucrezi în continuare.

— Sună cam ultimativ.

— Mă tem că este, recunosc Ulise. Îmi pare rău, Enoch, că sunt purtătorul veștilor proaste.

Enoch rămase împietrit. Vești proaste? Era mult mai rău. Era sfârșitul.

Vedea cum se prăbușeau, odată cu lumea lui, toate speranțele pentru Pământ. Fără stație, Pământul urma să fie din nou uitat, fără speranță de ajutor. Singură și fără apărare, rasa umană urma să continue orbește pe calea sa nesigură către un viitor tulbure și nebun.

Luminosul era bătrân. Ceața aurie care-l înfășura își pierduse strălucirea tinereții, rămânând discretă, profundă și bogată. Creatura inspira demnitate, iar moțul alb, înnodat în vârful capului, îi dădea un aer de sfințenie. Se adresă lui Enoch cu blândețe:

— Regret că întâlnirea noastră trebuie să fie așa. Deși mă bucur să te întâlnesc. Am auzit despre tine. Rareori o făptură de pe o planetă neinclusă în Centrală ajunge îngrijitor de stație. De aceea, tânără ființă, am fost curios în privința ta. M-am întrebat ce fel de creatură ai putea fi.

— Nu trebuie să-ți fie teamă, replică Ulise, ușor tăios. Garantez eu pentru el. Suntem prieteni de ani de zile.

— Da, am uitat. Tu l-ai descoperit, spuse Luminosul și aruncă o privire prin cameră. Altul? Nu știam că sunt doi. Știam doar de unul.

— E un prieten al lui Enoch, răspunse Ulise.

— Înseamnă deci că s-a făcut contact cu planeta.

— Nu, nu a avut loc niciun contact.

— Poate o indiscreție...

— Poate, recunosc Ulise, dar cauzată de o provocare la care mă îndoiesc că eu sau tu am fi rezistat.

Lucy se ridicase în picioare și se apropia încet, tăcută, parcă plutind.

— Mă bucur să te întâlnesc. Mă bucur foarte mult, i se adresă Luminosul în limba universală.

— Nu poate vorbi, îl atenționează Ulise. Nici auzi. Nu comunică.

— În compensație, încuviință Luminosul.

— Crezi?

— Sunt sigur.

Înaintă încet și Lucy așteaptă.

— Lucrul-ea, forma femelă... cum îi spuneți voi... nu are teamă.

— Nu s-a speriat nici măcar de mine, chicoti Ulise.

Luminosul întinse mâna către Lucy și, după o clipă, fata

ridică și ea una din mâini și prinse degetele tentaculare ale exterului.

Pentru un moment Enoch avu impresia că ceața aurie o învelise și pe față în strălucirea sa.

Cum se făcea, se întrebă el, că nu avea pic de teamă, nici față de Ulise, nici față de Luminos? Oare putea într-adevăr să vadă dincolo de înfățișarea exterioară, putea să simtă, într-un fel, bunătatea acestor creaturi? Poate nici ea nu era om în întregime. Firește, avea un trup și o origine pământeană, dar nimic mai mult. Îi lipsea corsetul de reguli și de legi care s-o facă să se poarte ca un om.

Lucy se desprinse din mâna Luminosului și se întoarse la sofa.

— Enoch Wallace, spuse Luminosul.

— Da.

— Ea face pate din rasa ta?

— Da, sigur că da.

— Este foarte diferită de tine. Parcă ar fi două rase.

— Nu sunt două rase, ci doar una.

— Mai sunt mulți asemenea ei?

— Nu știu, răspunse Enoch.

— Nu vrei niște cafea? Îl întrebă Ulise pe Luminos.

— Cafea?

— O băutură delicioasă. Una din marele comori ale Pământului.

— Nu am cunoștință de așa ceva, recunosc Luminosul. Și nici nu cred că voi avea.

Se întoarse greoi către Enoch.

— Știi de ce mă aflu aici? Întrebă el.

— Cred că da.

— E o problemă pe care o regret, dar trebuie...

— Dacă dorești, spuse pământeanul, putem considera că protestul a fost făcut. Așa am să notez și în jurnal.

— De ce nu? interveni Ulise. Nu e nevoie, după câte mi se pare, să trecem toți trei printr-o scenă oarecum jenantă. Luminosul ezită.

— Dacă ești de părere că trebuie, fă-o, spuse Enoch.

— Nu. Sunt mulțumit dacă protestul nerostit este

acceptat cu generozitate.

— Acceptat, dar cu o singură condiție. Să mă conving eu însumi de acuzație. Trebuie să ies afară să văd.

— Nu mă crezi?

— Nu e o problemă de încredere. Este un lucru care poate fi controlat. Nu pot accepta o vină, pentru mine și planeta mea, decât după ce verific.

— Enoch, spuse Ulise, veganii au fost amabili. Nu numai acum, ci și înainte de nefericita întâmplare. Rasa lui pronunță acuzarea fără tragere de inimă. Au avut mult de suferit ca să protejeze Pământul și pe tine.

— Zici că aș fi lipsit de tact dacă nu aș accepta implicit protestul și acuzația?

— Regret, dar asta am vrut să spun.

Bărbatul clătină din cap.

— Ani de zile am încercat să înțeleg și să mă conformez eticii și ideilor tuturor celor care au trecut prin stație. Mi-am suprimat instinctele și deprinderile omenești. Am încercat să înțeleg alte puncte de vedere și să evaluez alte moduri de gândire, din care multe intrau în conflict cu al meu. Mă bucur de toate astea, pentru că mi s-a dat o șansă să văd dincolo de calea îngustă a Pământului. Cred că am câștigat câte ceva din fiecare experiență. Dar nimic din toate astea nu a implicat Pământul, ci numai pe mine. În schimb, această problemă afectează planeta și eu sunt dator s-o tratez din punct de vedere pământean. În situația de față, nu mai sunt doar îngrijitorul unei halte galactice.

Niciunul din ei nu rosti vreun cuvânt. Enoch așteaptă o vreme, dar tăcerea nu se destrămă.

În sfârșit, se răsuși și se îndreptă spre ușă.

— Mă întorc, le spuse.

Rosti fraza și ușa începu să alunece.

— Dacă mă primești, spuse încetișor Luminosul, aș vrea să te însoțesc.

— Bine, acceptă Enoch. Haide.

Afară era întuneric și veganul privi cu atenție lampa pe care o aprinse Enoch.

— Combustibil fosil, îi explică acesta. Arde la capătul

unui fitil permanent îmbibat.

— Dar cu siguranță aveți și instrumente mai bune, se îngrozi Luminosul.

— Mult mai bune. Eu sunt însă de modă veche. Felinarul din mâna lui arunca o pată mică de lumină pe care Luminosul o urmă.

— Este o planetă sălbatică, remarcă exterul.

— Aici e sălbatică. În alte părți e îmblânzită.

— Planeta mea e controlată. Fiecare bucățică a ei este calculată.

— Știu. Am vorbit cu mulți vegani. Mi-au descris-o.

Se îndreptară spre grajd.

— Vrei să te întorci? Întrebă Enoch.

— Nu. E interesant. Cele de acolo sunt plante sălbatice?

— Noi le numim copaci.

— Vântul bate după cum dorește?

— Exact. Nu știm încă să controlăm vremea.

Enoch luă lopata sprijinită după ușa grajdului și porni către livadă.

— Desigur, știi că trupul a dispărut, făcu Luminosul.

— Sunt pregătit să descopăr asta.

— Atunci, de ce continui?

— Pentru că trebuie să fiu sigur. Nu poți înțelege asta, nu?

— În stație spuneai că ai încercat să ne înțelegi. Poate a venit vremea ca măcar unul din noi să te înțeleagă și pe tine.

Enoch îl conduse pe poteca din livadă. Ajunseră la gârdulețul grosolan al cimitirului. Portița atârna deschisă.

— Aici l-ai îngropat?

— Țsta e locul familiei mele. Părinții mei sunt aici și l-am pus alături de ei.

Îl lăsa pe vegan să țină lampa și se apropie cu lopata de mormânt. Înfipse unealta în țărână.

— Vrei să ții lumina mai aproape, te rog?

Luminosul se apropie câțiva pași.

Enoch se lăsa în genunchi și mătură cu palma frunzele căzute pe sol. Sub ele, pământul era reavăn, săpat de

curând.

Veganul mișcă felinarul și peste movilă se lăasă întunericul. Dar Enoch nu mai avea nevoie să vadă, nu trebuia să mai sape, știa ce va găsi. Ar fi trebuit să păzească locul. Nu ar fi trebuit să pună piatra funerară care să atragă atenția, dar Centrala Galactică spusese „Ca și cum ar fi de-al tău”. Și el așa făcuse.

Se îndreptă de spate, dar rămase în genunchi, simțind umezeala țărânei pătrunzând prin pânza pantalonilor.

— Nimeni nu mi-a spus, șopti Luminosul.

— Ce să-ți spună?

— De piatra funerară. Și de inscripția de pe ea. Nu știam că ne cunoști limba.

— Am învățat-o demult. Am căpătat niște lucrări pe care voiam să le citesc. Mi-e teamă că nu e prea bine scris.

— Două greșeli ortografice, recunosc exteriorul, și o ușoară stângăcie. Dar astea sunt lucruri fără importanță. Ceea ce contează foarte mult este că, atunci când ai scris, ai gândit ca unul din noi.

Enoch se ridică în picioare și întinse mâna după lampă.

— Hai să ne întoarcem, rosti tăios, aproape cu nerăbdare. Știu acum cine a făcut asta. Trebuie să dau de el.

Vârfurile copacilor foșneau în vântul care se întetea. În față, pâlcul cel mare de mesteceni se arăta alburii în lumina palidă a felinarului. Mestecenii creșteau pe buza unui povârniș abrupt care se prăvălea vreo șapte metri. Ca să continue coborâșul, Enoch avea de ocolit prin dreapta.

Se întoarse ușor și privi peste umăr. Lucy, care îl urma de aproape, îi zâmbi și-i făcu un semn liniștitor. Bărbatul îi arătă că era necesar să ocolească prin dreapta și că ea trebuia să se țină aproape. Deși, poate, n-ar fi fost nevoie. Și ea cunoștea dealul la fel de bine, ba poate chiar mai bine decât el.

Continuă de-a lungul râpei stâncoase, ajunseră la capătul ei și porniră să coboare panta. Spre stânga se auzea murmurul pârâului iute rostogolindu-se printre stânci.

Ciudat, gândi el, chiar și pe întuneric putea recunoaște unele forme, stejarul alb cel strâmb, ridicându-se într-un unghi imposibil; pâlcul de stejari roșii masivi care creșteau dintr-o grămadă de stânci prăbușite, până la care niciun tăietor de lemne n-ar fi cutezat să urce; mica mlaștină acoperită de papură, care săpase o terasă în coasta dealului.

Mult mai jos, prinse lucirea unei ferestre și se îndreptară către ea. Privi din nou peste umăr. Lucy era tot acolo, la doi pași în urmă.

Ajunseră la o îngrăditură de pari și se strecurară printre ei.

Undeva, dedesubt, lătră un câine și un altul i se alătură, apoi tot mai mulți. Haita din vale se repezi către ei. Câinii trecură pe lângă Enoch și se aruncară spre Lucy, preschimbați brusc, din paznici, într-un comitet de primire. Ea îi mângâie ușor pe cap. Ca la un semn, câinii fugiră înapoi, hârjonindu-se, apoi făcură un ocol ca să se întoarcă iarăși la ea.

Dincolo de gardul cel grosolan se întindea o grădină de

zarzavat. Enoch urmă cu grijă cărarea dintre răzoare și ajunse în curte. Casa de dinaintea lui stătea povârnită, cu contururile șterse din pricina întunericului, cu ferestrele de la bucătărie luminate cald de o lampă.

Bărbatul traversă curtea și bătu la ușa bucătăriei. Auzi zgomot de pași pe podea.

Ușa se deschise și în cadrul luminat apărură coana Fisher, o femeie înaltă, osoasă, îmbrăcată în ceva care părea mai mult sac decât rochie.

Se holbă la Enoch, pe jumătate speriată, pe jumătate înfuriată. Apoi văzu fata din spatele lui.

— Lucy!

Fata se apropie în grabă și mama o prinse în brațe.

Enoch lăasă felinarul pe pământ, strânse pușca sub braț și păși pragul.

Familia era la cină în jurul unei mese rotunde din mijlocul bucătăriei. Hank se ridicase în picioare, însă cei trei fii și străinul rămăseseră așezați.

— Deci ai adus-o înapoi, rosti bătrânul.

— Am găsit-o.

— Tocmai ne-am întors din căutare, făcu Hank. Am fost iar după ea.

— Îți amintești ce mi-ai spus azi după-amiază? întrebă Enoch.

— Ți-am spus multe.

— Mi-ai spus că-l am pe dracu în mine. Mai ridică o dată mâna asupra fetei și-ți promit că-ți arăt câți draci am.

— Nu mă sperii tu pe mine, se burzului Hank.

Era însă deja speriat. I se citea în priviri și în rigiditatea trupului.

— Vorbesc serios, spuse Enoch. Încearcă și ai să vezi.

Cei doi bărbați rămaseră față în față preț de o clipă, după care Hank se așeză.

— Mănânci cu noi? se interesă el.

Enoch clătină din cap cu privirile ațintite asupra străinului.

— Tu ești omul cu ginsengul? îl întrebă.

Bărbatul aprobă tăcut.

— Așa mă strigă lumea pe aici.

— Vreau să-ți vorbesc. Afară.

Claude Lewis se ridică.

— Nu e nevoie să ieși, interveni Hank. Nu te poate obliga să ieși. Îți poate vorbi și aici.

— Nu mă deranjează, răspunse Lewis. De fapt, chiar vreau să stau de vorbă cu el. Tu ești Enoch Wallace, nu?

— El e, se răsti Hank. Trebuia să fi murit de bătrânețe acum cincizeci de ani. Dar uită-te la el! Îl are pe dracu'. Îți spun eu, asta are o înțelegere cu necuratul.

— Taci, Hank, zise Lewis, apoi înconjură masa și ieși pe ușă.

— Noapte bună, făcu Enoch către restul familiei.

— Domnule Wallace, spuse coana Fisher, mulțam' c-ai adus fata mea înapoi. Hank n-o s-o mai lovească. Îți promit. O să am eu grijă de asta.

Enoch ieși, închise ușa, ridică felinarul și se apropie de Lewis.

— Hai să ne plimbăm puțin.

Se opriră la marginea grădinii și se întoarseră față în față.

— Mă urmărești, vorbi Enoch.

Lewis încuviință din cap.

— Oficial? Sau doar din curiozitate?

— Oficial, din păcate. Mă numesc Claude Lewis. Nu am niciun motiv să ți-o ascund, sunt de la CIA.

— Nu sunt nici trădător și nici spion, spuse Enoch.

— Nimeni nu spune că ești. Doar te urmăream.

— Știi ceva despre cimitir?

Lewis dădu din cap în semn că da.

— Ai luat ceva dintr-un mormânt.

— Da, recunosc Lewis. Din cel cu piatra ciudată.

— Unde e?

— Cadavrul? La Washington.

— N-ar fi trebuit să-l iei, făcu Enoch cu asprime. Ai dat naștere la o mulțime de necazuri. Trebuie să-l aduci înapoi cât poți de repede.

— O să ia ceva timp. Va fi nevoie să-l trimită cu avionul.

Poate dura chiar douăzeci și patru de ore.

— Mai repede de atât nu se poate?

— S-ar putea să reușesc.

— Fă tot ce poți. E important să aduci trupul înapoi.

— Așa am să fac, Wallace. Nu știam...

— Și, Lewis...

— Da?

— Nu face pe deșteptul cu mine. Fără fasoane. Fă exact ce-ți spun eu. Încerc să fiu rezonabil, pentru că nu se poate altfel. Dar dacă încerci vreo manevră...

Întinse mâna și îl apucă de cămașă, răsucind-o cu putere.

— Mă înțelegi, Lewis?

Agentul rămase nemișcat. Nu încercă să se elibereze.

— Da, înțeleg.

— Ce dracu' te-a apucat să faci asta?

— Asta mi-e meseria.

— Mda, halal meserie. Dar ea te pune să spionezi, nu să jefuiești morminte.

Îi dădu drumul la cămașă.

— Spune-mi, făcu Lewis. Chestia aia din mormânt, ce era?

— Nu te interesează. Treaba ta e să aduci înapoi trupul. Ești sigur că poți s-o faci? N-o să te împiedice nimic?

Lewis clătină din cap.

— Absolut nimic. O să-i sun de cum ajung la primul telefon. Am să le spun că e o urgență.

— Chiar și este, încuviință Enoch. Cel mai important lucru din viața ta e să aduci trupul înapoi. Să nu uiți asta nicio clipă. E o problemă care privește întreg Pământul. Pe mine, pe tine, pe toată lumea. Dacă nu reușești, ai să răspunzi în fața mea.

— Cu arma?

— Poate, spuse Enoch. Nu te juca. Să nu-ți închipui că aș ezita să te ucid. Într-o asemenea situație, aș putea ucide pe oricine. Absolut pe oricine.

— Wallace, îmi poți dezvălui ceva?

— Nimic, răspunse Enoch și ridică lampa.

— Mergi acasă?

Paznicul stației făcu din cap în semn că da.

— Nu pare să te deranjeze urmărirea noastră.

— Nu mă supăr dacă mă urmăriți, atâta timp cât nu vă băgați nasul. Adu înapoi trupul și continuă să mă pândești cât vrei. Dar nu-mi forța mâna. Nu te băga peste mine. Ține-ți mâinile acasă și nu te atinge de nimic.

— Dar, pentru Dumnezeu, omule, aici se întâmplă lucruri ciudate. Poți să-mi spui câte ceva și mie.

Enoch ezită.

— Dă-mi o idee. Nu mă interesează detaliile.

— Adu trupul înapoi și poate mai vorbim, șopti Enoch.

— O să-l ai.

— Dacă nu, gândește-te la tine ca și cum ai fi deja mort.

Enoch se răsuci pe călcâie, traversă grădina și porni să urce dealul. Lewis rămase pe loc, privind legănatul felinarului până ce dispăru.

Când Enoch ajunsese înapoi în stație, îl găsi pe Ulise singur. Exterul îl trimisese pe thuban în drumul lui și pe Luminos înapoi pe Vega.

Pe foc, ibricul de cafea aburea din nou. Ulise stătea întins pe sofa, nemișcat.

Pământeianul își agăță pușca în cui și stinse lampa, își scoase haina, o aruncă pe birou și se așeză pe un scaun înaintea exterului.

— Trupul va fi adus înapoi mâine la vremea asta.

— Sper din tot sufletul că asta va îmbunătăți situația, deși mă îndoiesc.

— Poate nu ar fi trebuit să mă zbat atât, spuse Enoch cu amărăciune.

— Ți-ai demonstrat buna credință. S-ar putea să tragă și asta în balanță până la urmă.

— Luminosul mi-ar fi putut spune unde e trupul. Dacă știa că a fost luat din mormânt, sigur știa și unde poate fi găsit.

— Bănuiesc că știa, dar, vezi tu, nu-ți putea spune. Tot ce putea face era să protesteze. Restul depindea de tine. Nu putea să-și lase demnitatea deoparte și să-ți spună ce să faci. Pentru dosar, trebuia să rămână ca parte lezată.

— Uneori, o afacere ca asta te poate înnebuni. În ciuda instrucțiunilor de la Centrala Galactică, întotdeauna ai surprize, întotdeauna se deschid tot felul de capcane. S-ar putea să vină o zi când nu va mai fi așa. Prevăd că peste câteva mii de ani, galaxia va fi unită într-o mare civilizație. Bineînțeles, vor mai exista variații locale și rasiale – așa și trebuie – dar peste toate va trona toleranța.

— Vorbești aproape ca un om. La fel au sperat mulți gânditori de-ai noștri.

— Se poate. M-au influențat o mulțime din lucrurile de pe Pământ. Nu puteam petrece atâta timp pe planeta ta fără să mă molipsesc puțin. Și, apropo, ai făcut impresie bună veganului.

— Nu am remarcat. Era bun și corect, bineînțeles, dar nimic mai mult.

— L-a impresionat inscripția aceea de pe piatra de mormânt.

— Nu am pus-o acolo ca să impresioneze pe cineva. Am scris-o pentru că așa am simțit că trebuie. Și fiindcă îmi plac Luminoșii. Am încercat să fac ce trebuia de dragul lor.

— Dacă nu ar fi fost presiunea fracțiunilor galactice, sunt convins că veganii ar fi uitat incidentul, iar asta ar fi fost o concesie mai mare decât îți închipui. Chiar și așa, s-ar putea să fie de partea noastră când se va lua hotărârea.

— Vrei să spui că datorită lor s-ar putea să salvăm stația?

Ulise scutură din cap.

— Mă îndoiesc că cineva ar putea. Dar dacă ei ar fi de partea noastră, ar ușura mult situația celor din Centrală.

Cafeaua începu să se umfle și Enoch o luă de pe foc. Ulise înghesui câteva obiecte de pe măsuță ca să facă loc celor două cești. Enoch le umplu cu cafea și puse ibricul pe podea.

Ulise își luă ceașca, rămase o vreme cu ea în mâini, apoi o așează înapoi pe masă.

— Traversăm o perioadă dificilă, spuse el. Nu mai e ca în zilele de demult. Centrala Galactică este îngrijorată din pricina certurilor, presiunilor, și scandalurilor din ultima vreme.

Se opri o clipă și îl privi pe Enoch în ochi.

— Credeai că totul e drăguț și ușor.

— Nu, răspunse Enoch, asta nu. Știam că există puncte de vedere contradictorii și că avem ceva necazuri. Dar am crezut că totul se va rezolva civilizat, ca între gentlemeni.

— Așa a fost odată. Întotdeauna au existat opinii diferite, dar numai în probleme de principiu și de etică, în niciun caz de interese. Ai auzit despre forța spirituală?

Enoch clătină din cap.

— Am citit câte ceva. Nu prea am înțeles, dar sunt în stare să o accept. Am aflat că există o cale de a intra în contact cu forța.

— Talismanul.

— Exact. Talismanul. Un fel de mașină.

— Cred că-i poți spune și așa, aprobă Ulise. Deși cuvântul „mașină” nu-i tocmai corect. Talismanul înseamnă mai mult decât un mecanism. Există doar unul singur, construit de un mistic care a trăit cu zece mii de ani de-ai tăi în urmă. Aș vrea să-ți pot spune ce este și cum a fost construit, dar din păcate, nimeni nu e în stare s-o facă. Au fost unii care au încercat să copieze Talismanul, dar niciunul nu a reușit. Misticul nu a lăsat vreo schemă, planuri, ori specificații, nici măcar o singură notiță. Nimeni nu știe nimic.

— Nu cred că există vreun motiv ca Talismanul să nu poată fi reprodus. Adică, nu există vreun tabu, nu? Nu e un sacrilegiu să faci un duplicat.

— Până la urmă, nu, recunosc Ulise. De fapt, avem mare nevoie de unul, pentru că originalul a dispărut.

Enoch sări de pe scaun.

— A dispărut?

— Pierdut, pus în alt loc, furat... Nimeni nu știe.

— Dar eu nu am...

Ulise zâmbi trist.

— Tu n-ai auzit. Știu. Nu e ceva despre care să se vorbească. Nu îndrăznim. Lumea nu trebuie să știe. Cel puțin, nu pentru moment.

— Dar cum să poți ascunde adevărul?

— Nu e prea greu. Știi obiceiul: custodele îl plimbă de la o piață la alta, unde se ține câte o adunare importantă în care Talismanul este dezvăluit și se ia contactul cu forța spirituală. Niciodată nu a existat un orar precis al aparițiilor – custodele rățăcește la voia întâmplării. Pot trece mai mult de o sută din anii tăi până ce să apară pe vreo planetă. Nimeni nu-i așteaptă vizita. Lumea știe, pur și simplu, că într-o zi el li se va înfățișa cu Talismanul.

— În felul ăsta, furtul poate fi ascuns ani de zile.

— Da, aprobă exterul. Fără nicio problemă.

— Conducătorii știu, nu? Administrativul...

Ulise clătină din cap.

— O știi foarte puțini. Numai cei de încredere. Centrala Galactică e la curent, firește, dar noi ne ținem gura.

— Atunci de ce...

— De ce ți-am spus ție? Știi, n-ar fi trebuit. Habar n-am de ce am făcut-o. Ba da, cred că știi. Cum te simți, prietene, în rol de confesor?

— Ești îngrijorat, spuse Enoch. Nu cred să te fi văzut vreodată în starea asta.

— E o afacere ciudată. Talismanul lipsește de câțiva ani și nimeni nu are habar, în afară de Centrală și de – cum să-i spun? – ierarhie, organizația preoților care se îngrijește de aspectele spirituale. Totuși, galaxia începe să-și dea seama. Se destramă. Cu timpul s-ar putea chiar distruge. Ca și cum Talismanul ar genera o forță care unește toate rasele galaxiei, ajungând să influențeze până și acolo unde nimeni nu o bănuia.

— Dar dacă e pierdut, dacă e în altă parte, observă Enoch, Talismanul tot acționează. Doar nu a fost distrus.

— Fără custodele său, fără senzitivul său, el nu poate opera. Nu mașina în sine produce efectul, ci ea reprezintă doar un intermediar între senzitiv și forța spirituală. Este o extensie a senzitivului. Mărește capacitatea lui de acțiune, ca un fel de pârghie.

— Crezi că pierderea Talismanului are de-a face cu situația de față?

— Cu stația de pe Pământ? Poate nu direct, dar e un semn care dă de gândit. În multe sectoare ale galaxiei au izbucnit certuri și dușmăanii care, în alte vremuri, s-ar fi rezolvat – cum ai spus tu – ca între gentlemeni.

Rămaseră tăcuți o vreme, ascultând șuieratul blând al vântului prin coama acoperișului.

— Asta n-ar trebui să te îngrijoreze, spuse Ulise. Nu e problema ta. Nu ar fi trebuit să-ți spun. A fost o indiscreție din partea mea.

— Te temi să n-o spun mai departe? Poți fi sigur că n-o voi face.

— Știi asta. Nici nu mi-a trecut prin minte.

— Chiar crezi că relațiile din galaxie se deteriorează?

— Odată, zise Ulise, rasele erau unite. Existau diferențe, firește, dar se găsea repede o rezolvare. Și chiar dacă soluția era artificială și nu prea satisfăcătoare, ambele părți se chinuiau să păstreze echilibrul și, de obicei, reușeau. Pentru că voiau asta, înțelegi? Există un țel comun, închegarea unei confrerii a inteligenței. Am reușit să unim toate rasele, să avem un fond comun de cunoștințe și de tehnică și am realizat ceva cu mult mai grandios decât ar fi sperat să îndeplinească o rasă de una singură. Am avut și necazuri, dar progresam. Am înlăturat animozitățile și diferențele minore și ne-am preocupat doar de lucrurile importante. Am crezut că în acest fel micile probleme vor trece neobservate. Dar iată că nu a fost așa. Se tinde acum să se exagereze problemele minore și să se ignore complet cele esențiale.

— Parcă ai vorbi despre Pământ, remarcă Enoch.

— În multe privințe, poate că da, deși scara conflictului diferă imens.

— Ai citit ziarele care ți le-am păstrat?

Ulise încuviință printr-o mișcare a capului.

— Pare cam jalnic.

— Aduce a război, spuse bărbatul direct.

Exterul se foi încurcat pe scaunul lui.

— Voi nu aveți războaie.

— Te referi la galaxie? Nu, deocamdată nu avem războaie.

— De ce? Sunteți prea civilizați?

— Nu mai fi răutăcios, protestă Ulise. Au existat vreo două situații când am fost la un pas de conflicte deschise, dar asta mai de mult. În confrerie există acum multe rase care au avut un trecut războinic.

— Atunci, avem și noi o speranță, de vreme ce și voi ați trecut prin aceleași probleme.

— În timp, poate.

— Nu e ceva sigur?

— Nu-ți pot da nicio asigurare.

— Am lucrat la un grafic, spuse pământeanul. Am folosit statistica Mizar. Graficul afirmă că va fi război.

— Nu ai nevoie de un grafic ca să vezi asta, observă Ulise.

— Dar mai e ceva. Am sperat să aflu din grafic o cale de a păstra pacea. Trebuie să existe o cale, o formulă. Dacă am putea ști cărui lucru să dăm atenție sau pe cine să întrebăm...

— Există o modalitate de a preveni războiul, rosti Ulise.

— Vrei să spui că știi...

— E o măsură drastică. Nu poate fi folosită decât în ceasul al doisprezecelea.

— Și nu crezi că am ajuns deja în acel ceas?

— Poate că da. Războiul care s-ar declanșa pe Pământ ar întârzia civilizația cu mii de ani și ar distruge toată cultura. Ar putea să nimicească o mare parte din viața de pe planetă.

— Metoda de care vorbești a mai fost utilizată?

— De câteva ori.

— Și a mers?

— O, sigur! Niciodată nu ne-am pus problema să nu meargă.

— Poate fi folosită pe Pământ?

— Poți solicita aplicarea ei.

— Eu?

— Da, ca reprezentant al Pământului. Ai putea să apari în fața Centralei Galactice și să-ți pledezi cauza. Ca membru al rasei tale, ți s-ar acorda o audiență. Centrala ar numi un grup care să investigheze condițiile și să ia o decizie.

— Numai eu aș putea s-o fac? Nu și altcineva de pe Pământ?

— Ba da. Oricine care ajunge să capete o audiență. Dar pentru asta ar trebui să știe de existența Centralei, iar tu ești singurul om la curent cu asta. Apoi, tu faci parte din personalul Centralei. Ai servit ca îngrijitor multă vreme și ai un dosar bun. Ai fi ascultat.

— Totuși un singur om! Nimeni nu poate vorbi în numele întregii rase!

— Tu ești singurul calificat.

- Măcar de m-aș putea consulta cu alți câțiva.
- Nu poți. Și chiar de-ai putea, cine te-ar crede?
- Asta-i adevărat, recunosc Enoch.

Ideea unei confrerii galactice, a unei rețele de transport între stele, nu-i mai era străină; poate câteodată îi părea ciudată, dar nu străină. Însă trecuseră ani de zile până să se obișnuiască. Pentru un alt pământean ar fi sunat drept o nebunie.

— Și care ar fi metoda asta? Întrebă el încordat, aproape înfricoșat.

— Stupiditatea, răspunse Ulise.

Bărbatul înghiți un nod.

— Stupiditatea? Nu înțeleg. Suntem destul de proști și acum, în multe privințe.

— Proști găsești o mulțime, nu numai pe Pământ, ci prin toată galaxia. Eu vorbesc de incapacitatea intelectuală, de neputința de a înțelege tehnica și știința care fac posibile războiul, care permit funcționarea mașinilor de luptă. Vorbesc de o stare mentală în care nimeni să nu mai poată înțelege avansul tehnologic și științific. Cei care știu vor uita, iar ceilalți nu vor învăța niciodată. Se vor întoarce din nou la roata și pârghia simplă. Asta va face ca războiul la o asemenea scară să devină imposibil.

Enoch rămase înlemnit, incapabil să rostească o vorbă, cuprins de groază, în vreme ce milioane de gânduri scăpate de sub control îi goneau prin creier.

— Ți-am spus că-i o măsură drastică, făcu Ulise. Trebuie să fie. Războiul e o mare nenorocire și prețul împiedicării lui este enorm.

— N-aș putea! șopti Enoch. Nimeni n-ar putea...

— Tu poate că nu. Dar gândește-te: dac-ar fi un război...

— Știu. Dac-ar fi un război, ar fi mult mai rău. Dar intervenția de care vorbești n-ar opri războiul. Nu asta aveam în minte. Oamenii ar continua să se ucidă între ei.

— Cu bâte, spuse Ulise. Eventual cu arcuri și săgeți. Cu arme de foc, atâta vreme cât o să le mai aibă și până ce s-or termina munițiile. După aceea n-o să mai știe cum să fabrice alt praf de pușcă, cum să facă rost de plumb pentru

gloanțe și nici măcar cum să le fabrice. O să continue, poate, să se înfrunte, dar n-ar mai fi un holocaust. Orașele n-ar mai fi șterse de pe fața pământului de explozii nucleare, pentru că nimeni nu va mai ști să armeze o rachetă, s-o lanseze – poate nici chiar ce reprezintă. Comunicațiile, așa cum le cunoști, o să dispară. N-o să rămână decât mijloacele de transport cele mai simple. Războiul nu va mai exista decât la scară locală.

— E groaznic, murmură pământeanul.

— Și războiul e la fel. Alegerea îți aparține.

— Dar cât o să dureze starea asta? întrebă Enoch. Oare n-o să trebuiască să ne întoarcem de fiecare dată la această soluție, la nesfârșit?

— Câteva generații, răspunse Ulise. Efectul se șterge treptat. Lumea o să iasă încet din amorteală și-o să înceapă din nou să progreseze. I se dă, de fapt, o a doua șansă.

— Dar, după alte câteva generații, ar putea să ajungă în exact aceeași situație de astăzi, obiectă Enoch.

— Posibil. Totuși eu nu m-aș aștepta la asta. E foarte greu de crezut că evoluția o să fie identică. Sunt multe șanse să se ridice o civilizație mai bună și-un popor mai pașnic.

— E prea mult pentru un om...

— E o șansă pe care-ar trebui s-o iei în calcul, spuse Ulise. Metoda e oferită doar acelor rase care merită să fie salvate.

— Trebuie să-mi dai ceva timp de gândire, șopti Enoch.

Dar știa că nu mai avea timp.

Cineva are o meserie pe care brusc nu mai știe s-o practice. La fel se întâmplă cu cei din jurul lui. Continuă, firește, să încerce o vreme, dar nu prea mult. Și deoarece treaba nu mai merge, corporația sau fabrica, încetează să mai funcționeze. Și asta nu doar pentru că nimeni nu mai poate munci, sau pentru că nu mai poate stăpâni rostul afacerii, dar și pentru că transportul și comunicațiile care făceau posibilă această afacere au încetat să mai existe.

Locomotivele nu mai merg, nici avioanele, nici vapoarele, fiindcă nimeni nu-și mai amintește cum funcționează. Oamenii care au avut odată îndemânarea să o facă, au uitat. Poate că unii mai încearcă, însă cu consecințe tragice. Câțiva își mai amintesc vag cum funcționează o mașină, un camion ori un autobuz, pentru că asta era a doua lor natură. Însă, odată stricate, nimeni nu mai știe să le repare.

În câteva ore, oamenii se trezesc din nou aruncați într-o lume cu distanțe enorme. Planeta se lărgeste, oceanele devin bariere de netrecut. După câteva zile apare panica și disperarea în fața unei situații de neînțeles.

Câtă vreme, se întreabă Enoch, i-ar trebui unui oraș să-și epuizeze rezervele de hrană din depozite și să înceapă foametea? Ce se întâmplă când electricitatea se oprește? Câtă vreme, într-o asemenea situație, o bucată de hârtie simbolică sau o monedă o să mai aibă valoare?

Transporturile se prăbușesc; comerțul și industria mor; guvernele devin umbre lipsite de putere și inteligență; comunicațiile încetează; legea și ordinea își pierde rostul; lumea se cufundă într-un nou barbarism, apoi începe, greu, să se reorganizeze. Procesul are nevoie de ani de zile și înseamnă moarte și boală, mizerie de nedescris și disperare. Cu timpul, lucrurile se liniștesc și lumea își urmează noul curs al vieții.

Dar ar putea fi toate astea mai groaznice decât războiul? Mulți ar muri de frig, de foame și de boli, dar n-ar mai

pieri milioane în răsuflarea fierbinte a exploziilor nucleare. Din cer n-ar mai curge praf otrăvit, apele ar fi mai curate ca niciodată și pământul ar rămâne fertil.

Dacă războiul ar fi un lucru sigur, alegerea n-ar fi prea grea, își spuse bărbatul. Totuși există întotdeauna o speranță ca lumea să evite războiul și să păstreze o pace fragilă. Înainte să se poată hotărî, trebuia să fie sigur. Dar cum ar fi putut să fie? Graficul din sertar indica nemilos războiul. Mulți diplomați și observatori vedeau în conferința de pace doar un factor declanșator al acestuia. Însă nimic nu era sigur.

Și chiar de-ar fi, se întrebă Enoch, cum poate un om – un singur om – să se transforme în Dumnezeuul rasei sale? Cu ce drept poate lua cineva o hotărâre care să-i afecteze pe toți ceilalți?

Cum poate ști el cât rău poate aduce războiul și cât prostia? Nu există răspuns, nici cale de a măsura dezastrul.

După un timp, orice alegere se dovedește rațională. Cu vremea, cel ce hotărăște devine convins de decizia lui și încetează să mai aibă mustărări de conștiință.

Enoch se ridică în picioare și se apropie de fereastră. Pașii stârniră ecouri în încăpere. Privi ceasul de la mână – era trecut de miezul nopții.

În galaxie existau rase care puteau ajunge repede la o decizie dreaptă, pentru că se lepădau de instincte și sentimente și acționau conduse numai de logică. Poate că asta era calea cea mai bună, dar, în efortul de-a lua o hotărâre, nu se ignorau, oare, fațete ale situației mai importante chiar decât hotărârea în sine?

Rămase la fereastră, cu privirea ațintită peste câmpul scaldat în lumina lunii, către linia întunecată a pădurii. Norii se risipiseră și noaptea era liniștită. Locul acela, gândi Enoch, avea să fie întotdeauna liniștit, fiindcă era departe de drumurile bătătorite, departe de orice țintă pentru războiul atomic. Aici nu avusese loc niciodată vreo bătălie, poate doar câte un conflict minor, vechi, neînregistrat, demult uitat, din vremuri preistorice. Și totuși regiunea n-ar fi scăpat de otravă, dacă lumea, într-un moment fatal de

furie, ar fi dezlănțuit puterea teribilelor ei arme. Atunci, cerul s-ar fi umplut de cenușă radioactivă, ștergând granița dezastrului. Oriunde s-ar fi aflat, mai devreme sau mai târziu, războiul urma să-l ajungă, dacă nu prin fulgerele monstruoase, măcar prin zăpada morții.

Plecă de lângă fereastră, strânse ziarele venite cu poșta de dimineață și le puse într-un teanc. Ulise uitase să ia cu el brațul de gazete pe care i le păstrase. Era supărat, își spusese, altfel n-ar fi uitat.

Fusese o zi plină. Nu reușise să citească decât două, trei articole din *Times*, toate legate de conferință. Se petrecuseră prea multe lucruri groaznice în ziua aceea.

Timp de o sută de ani, lucrurile merseseră bine. Existaseră momente bune și rele, dar, în mare, viața cursese lin și fără incidente deosebite. Apoi, într-o singură zi, totul se prăbușise.

Sperase ca Pământul să fie primit în familia galactică, sperase ca el să fie emisarul care să aducă această recunoaștere. Acum, orice speranță era spulberată. Stația urma să fie închisă, și asta pentru că oamenii fuseseră considerați barbari. Pământul fusese folosit ca țap ispășitor și eticheta, o dată pusă, nu mai putea fi îndepărtată. De acum, planeta era condamnată. Centrala Galactică, în speranța ei de a se salva, avea s-o părăsească.

Putea face câte ceva. Putea să rămână un pământean și să dezvăluie secretele adunate de-a lungul anilor, pe care le notase, în detalii meticuloase, printre întâmplări și impresii, în lungul șir de registre din rafturile de pe perete. Pe deasupra, avea și literatura exteră și artefactele din alte lumi. Ele poate că i-ar fi ajutat pe pământeni să ia calea către cunoaștere și către stele. Dar așteptarea ar fi fost lungă, mult mai lungă după cele întâmplăte în acea zi. Iar informațiile adunate cu greu de-a lungul unui secol erau atât de puține față de ce-ar fi putut strânge încă într-un veac (ori un mileniu), încât îi păreau un lucru de nimic.

Dacă ar mai fi fost timp, gândi el. Dar, firește, nu mai era. Și oricâte secole s-ar fi străduit, nu ar fi putut aduna toată cunoașterea; întotdeauna prada i s-ar fi părut jalnică.

Se așeză greoi în scaunul din fața biroului și abia acum, pentru prima dată, se întrebă cum să părăsească Centrala, cum să părăsească galaxia pentru o singură planetă, chiar dacă aceea era casa lui.

Își chinui mintea fără să găsească un răspuns.

Un singur om, gândi el.

Un singur om nu putea sta în calea Pământului și a galaxiei.

Soarele strecurat prin fereastră îl trezi. Rămase o clipă nemișcat, scaldându-se în căldura lui. Lumina aceea îl întărea, îl liniștea, și pentru o clipă se eliberă de griji și întrebări. Dar le simți aproape și închise din nou ochii.

Ceva însă era în neregulă, altceva decât grijile și întrebările.

Îl dureau gâtul și umerii, trupul îi înțepenise ciudat și perna o simțea prea tare.

Deschise iarăși ochii și se sprijini în mâini să se ridice. Nu se afla în pat. Stătea în scaun, iar capul i se odihni pe birou.

Se sculă încet în picioare și se întinse, încercând să-și dezmoștească încheieturile. Grijile și nevoia teribilă de răspunsuri se întoarseră la el din ascunzătoarea lor, dar le înlătură și de această dată.

Se apropie de plită și căută din priviri ibricul de cafea, apoi își aminti că noaptea trecută îl lăsase pe podea lângă măsuță. Se îndreptă spre locul cu pricina. Cele două cești erau tot pe masă, cu zaț maroniu-închis pe fund. În grămada de obiecte pe care Ulise le împinsese deoparte ca să facă loc cafelelor, piramida de sfere zăcea răsturnată, încă lucind și aruncând reflexe.

Enoch întinse mâna și o ridică. Degetele îi explorară cu grijă baza, căutând ceva – un levier, o fantă, o proeminență, un buton – prin care să fie pusă în funcțiune. Nu descoperi însă nimic. Ar fi trebuit să știe, își spuse, că nu avea ce găsi. Nu era prima oară când o cerceta. Totuși Lucy reușise. Piramida funcționa de mai bine de douăsprezece ore, fără niciun rezultat. Sau, mai exact, fără niciun rezultat vizibil.

Așeză obiectul înapoi pe masă și strânse ceștile. Se aplecă să ia ibricul de pe podea, fără să-și desprindă privirile de pe piramida de sfere.

Îl înnebunea. Nu cunoștea nicio cale de-a o porni și totuși, cumva, Lucy reușise. Acum nu găsea nicio

modalitate s-o oprească, deși probabil nu avea nicio importanță.

Puse ceștile și ibricul în chiuvetă.

În stație plutea o liniște grea, apăsătoare. Își spuse că poate impresia de apăsare nu exista decât în imaginația lui.

Traversă încăperea către mașina de mesaje. Placa era goală; în timpul nopții nu fuseseră mesaje. Era o prostie că verificase. Dacă ar fi primit vreun mesaj, soneria ar fi țârâit până ce-ar fi tras levierul.

Oare stația fusese deja abandonată și traficul oprit? Puțin probabil, pentru că abandonarea stației de pe Pământ ar fi însemnat căderea celorlalte legate de ea. În rețea nu existau scurtături. Nu era ceva neobișnuit să treacă multe ore, uneori și câte o zi întreagă, fără călători. Traficul nu avea orar. Uneori sosirile trebuiau trecute pe linia de așteptare, iar alteori echipamentul stătea degeaba, ca acum.

Nervos, gândi el. Devin nervos.

Înainte să închidă stația, l-ar înștiința, măcar din politețe.

Reveni la plită și puse pe foc ibricul. În frigider găsi pachetul cu terci de cereale, primit de pe una din lumile-junglă draconiene. Îl scoase, apoi îl puse înapoi și luă ultimele două ouă din duzina pe care Wins o adusese din oraș cu vreo săptămână în urmă.

Aruncă o privire la ceasul de la mână. Dormise mai mult decât își închipuise. Se apropiase momentul plimbării zilnice.

Puse tigaia pe foc și aruncă în ea o lingură de unt dintr-un calup. Așteptă ca untul să se topească, apoi sparse ouăle înăuntru.

Nimeni nu-l obliga să meargă la plimbare, gândi el. Ar fi fost prima lui absență deliberată. Se mai întâmplase de vreo două ori, dar atunci fusese silit de un ger teribil. Faptul că își făcuse din plimbare un obicei nu reprezenta un motiv suficient ca s-o respecte cu regularitate. Avea să coboare mai târziu, când se ducea să ia poșta. Putea recupera timpul pierdut ieri când lăsase totul baltă. Ziarele rămăseseră teanc pe birou, așteptând să fie citite. Nu-și

completase jurnalul și avea o mulțime de scris, pentru că trebuia să înregistreze în amănunt toate câte se întâmplaseră – și se întâmplaseră o sumedenie de lucruri.

În ziua în care stația își începuse funcționarea jurase că în niciun caz nu va lăsa jurnalul necompletat la zi. Uneori poate întârziase puțin, dar niciodată nu uitase vreun cuvânt.

Privi lungul șir de registre înghesuite pe rafturi și se gândi, cu mândrie și satisfacție, cât de complet era jurnalul. Între copertile caietelor zăcea aproape un secol, nu lipsea nici măcar o zi.

Asta era moștenirea pe care o lăsa lumii. Acolo se afla tot ce văzuse, auzise și gândise timp de aproape o sută de ani în slujba exterilor.

Uitându-se la registre, întrebările îl năpădiră din nou și de această dată nu le mai alungă. Le ținuse în frâu, doar atât cât să-și limpezească mintea și să-și învigoreze trupul. Acum nu se mai împotriva.

Răsturnă ouăle în farfurie. Luă ibricul cu cafea și se așează să mănânce.

Privi iarăși ceasul.

Încă mai avea timp pentru plimbare.

Omul cu ginsengul aştepta la izvor.

Enoch îl văzuse din depărtare şi se întrebuse, cu o fulgerare de mânie, dacă se afla acolo ca să-i spună că nu putuse aduce trupul Luminosului, că intervenise ceva sau că întâmpinase greutăţi neaşteptate.

Îşi aminti cum cu o noapte în urmă ameninţase că va ucide pe oricare i s-ar fi împotrivit. Poate nu făcuse bine că spusese asta. Se întrebă dac-ar fi fost în stare să omoare un om. O făcuse de multe ori în trecut, însă atunci fusese o problemă de-a ucide sau de-a fi ucis.

Închise ochii o clipă şi zări povârnişul, cu liniile lungi de oameni înaintând prin fum. Ştia că urcau spre culme doar ca să-l ucidă pe el şi pe tovarăşii lui.

În acea clipă întrezărise demenţa războiului, mânia fără rost, ideea stupidă că prin crimă se poate dovedi un drept sau un principiu.

Undeva, gândi el, pe lungul drum al istoriei, omenirea acceptase o nebunie de dragul unui principiu, iar astăzi, nebunia – transformată ea însăşi în principiu – ameninţa să nimicească întreaga rasă şi toate simbolurile umanităţii.

Lewis, care se odihnea pe un buştean răsturnat, se ridică la apropierea celuiilalt.

— Te-am aşteptat aici. Sper că nu te deranjează.

Enoch sări peste pârâu.

— Trupul va sosi cam pe la începutul serii, continuă Lewis. Washingtonul îl trimite cu avionul la Madison, iar de acolo îl aduce un camion.

— Mă bucur să aud asta.

— Au insistat mult, şovăi agentul, să te întreb încă o dată ce este trupul acela.

— Ți-am spus noaptea trecută că nu-ți pot dezvălui nimic. Aș vrea să pot. M-am chinuit ani de zile să găsesc o cale, dar n-am reușit.

— Trupul nu aparține vreunul pământean, spuse Lewis. Suntem siguri de asta.

— Dacă așa crezi tu...
— Nici casa nu-i una obișnuită.
— Casa, spuse scurt Enoch, a fost ridicată de tatăl meu.
— Totuși ceva a schimbat-o, insistă Lewis. Nu mai e la fel ca atunci când a fost construită.

— Timpul le schimbă pe toate.
— Pe toate, în afară de tine.
— Deci asta te necăjește, rânji Enoch. Crezi că-i indecent din partea mea că nu îmbătrânesc.

Agentul clătină din cap.

— Nu pot să judec pe nimeni. După ce te-am urmărit ani de zile, am ajuns să te acceptăm. Nu înțelegem nimic, dar acceptăm totul. Uneori îmi spun că sunt nebun, dar îmi trece repede. Am încercat să nu te deranjez. M-am chinuit să păstrez totul așa cum era. Iar acum, că te-am întâlnit, îmi pare bine că așa s-a întâmplat. Însă greșim unul față de altul. Ne comportăm de parcă am fi dușmani. Cred că noi doi avem multe în comun. Se întâmplă ceva și nu vreau să fac nimic care să se interfereze cu asta.

— Ai făcut deja, spuse Enoch, atunci când ai luat cadavrul. Nici dacă ai fi vrut, nu puteai găsi o cale mai bună să-mi faci rău. Și nu numai mie. De fapt, nu mie. Ai făcut rău întregii omeniri.

— Nu înțeleg. Îmi pare rău, dar nu înțeleg. Inscripția aceea de pe lespede...

— Asta a fost greșeala mea. N-ar fi trebuit să pun o piatră de mormânt. La momentul acela, așa mi s-a părut că trebuie făcut. Nu mi-am închipuit că cineva ar putea să mă iscodească...

— Era un prieten de-al tău?

— Un prieten? A, te referi la cadavru! Păi, nu chiar. Nu neapărat persoana aceea.

— Acum răul s-a-nfăptuit, oftă Lewis. Îmi pare rău.

— Regretele nu ajută.

— Nu se mai poate face nimic? În afară de a aduce trupul înapoi...

— Ba da, ar putea fi ceva. Mi-ar trebuie niște ajutoare.

— Spune-mi, zise repede Lewis. Dacă e posibil...

— Aș avea nevoie de un camion, spuse Enoch. Să duc de aici niște lucruri. Înregistrări și chestii de-alde astea.

— Pot să fac rost de-un camion și de oameni care să te ajute la încărcat.

— O să vreau să vorbesc cu o autoritate. Cineva din vârful piramidei: președintele, secretarul de stat, poate ONU, nu știu. Trebuie să mă gândesc. Și nu numai să ajung la ei, ci să am și siguranța c-o să fiu ascultat.

— Am să aranjez o instalație mobilă de radio.

— Și pe cineva care să asculte?

— Exact, aprobă Lewis. Pe oricine dorești.

— Încă ceva...

— Orice.

— Să puteți uita, spuse Enoch. Poate n-o să am nevoie de nimic din toate astea. Nici de camion, nici de restul. Poate c-o să las lucrurile așa cum sunt acum. În cazul ăsta, poți tu și toți cei implicați să uitați tot ce-am cerut?

— Cred că da. Dar am să-mi continui veghea.

— Chiar aș vrea s-o faci. Mai târziu s-ar putea să am nevoie de ceva ajutor. Însă de-acum înainte nu te mai bagi în treaba mea.

— Ești sigur că asta-i tot?

Enoch încuviință din cap.

— Tot. De restul mă ocup singur.

Poate, gândi el, vorbise deja prea mult. Nu putea fi sigur că omul acela era de încredere. Dar exista vreun om în care să se încreadă?

Totuși, dacă se hotăra să părăsească Centrala Galactică și să treacă de partea Pământului, ar fi avut nevoie de ajutor. Exterii puteau să-i interzică să-și ia jurnalele și obiectele primite cadou. Dacă voia să scape cu ele, trebuia s-o facă repede.

Voia însă cu adevărat să părăsească Centrala? Putea renunța la galaxie? Era capabil să respingă oferta de a deveni îngrijitorul altei stații planetare? Se putea despărți de toate creaturile și misterele altor stele?

Începuse deja să acționeze în această direcție. Aici, în ultimele clipe, fără să gândească prea mult – de parc-ar fi

ajuns la o hotărâre - aranjase lucrurile pentru întoarcerea sa pe Pământ.

— Aici, la izvor, va fi cineva în permanență, vorbi Lewis. Dacă nu eu, atunci cineva care poate lua legătura cu mine.

Enoch aprobă din cap, cu gândurile în altă parte.

— Cineva o să te urmărească în fiecare dimineață când îți faci plimbarea, continuă agentul. Tu ne poți întâlni aici oricând dorești.

Ca o conspirație, gândi Enoch. Ca niște copii, jucându-se de-a hoții și vardiștii.

— Trebuie să plec mai departe, spuse el. E aproape timpul să vină poșta. Wins o să se întrebe ce mi s-a întâmplat.

Începu să urce dealul.

— Ne mai vedem, strigă Lewis.

— Mda, răspunse Enoch. O să te mai văd.

Surprins, descoperi în el o senzație de căldură și mulțumire, ca și cum reparase o greșeală ori regăsise ceva pierdut.

Enoch se întâlnește cu poștașul la jumătatea drumului spre stație. Rabla sălta peste făgașele acoperite de iarbă și se freca de tufele aplecate peste cărare.

Când îl zări, Wins frână și rămase în așteptare.

— Ai făcut un ocol, rosti Enoch în loc de salut. Sau ți-ai schimbat traseul?

— Nu așteptai la cutie, răspunse Winslowe, și trebuia să te văd.

— Vreo corespondență importantă?

— Nu, nu-i vorba de asta, ci de Hank Fisher. E-n Millville, la cârciuma lui Eddie și face cinste.

— Nu-i în firea lui Hank să facă cinste.

— Spune la toată lumea c-ai încercat s-o răpești pe Lucy.

— N-am răpit-o. Hank o bătea cu biciul și eu am ascuns-o până ce s-au liniștit lucrurile.

— N-ar fi trebuit să faci asta.

— Poate. Dar Hank îi pusese gând rău. Deja îi trăsese vreo două bice pe spate.

— El e hotărât să-ți facă necazuri.

— Mi-a spus că așa o să facă.

— Zicea că ai răpit-o, apoi te-ai speriat și ai adus-o înapoi, că ai ascuns-o în casă și când a încercat să intre s-o ia n-a putut. Mai zicea că ai o casă ciudată și că a rupt un topor încercând să spargă o fereastră.

— Nu-i de mirare, făcu Enoch. Lui Hank îi place să bată câmpii.

— Până aici totul e bine, spuse poștașul. Niciunul din ei nu s-ar amesteca ziua în amiaza mare și limpede la cap. Dar la noapte o să fie beți și scoși din minți. S-ar putea ca unii să vină la tine.

— Bănuiesc că le-a spus și că îl am pe diavol în mine.

— Mai multe chiar. Am stat să-i ascult o vreme înainte să vin înapoi.

Băgă mâna în sacul de poștă, găsi teancul de ziare și i-l întinse.

— Enoch, ar trebui să știi ceva. Ceva de care nu-ți dai seama. Oricine ar fi în stare să ațâțe gloata împotriva ta, datorită felului cum trăiești. Ești ciudat. Nu, nu spun că e ceva în neregulă cu tine – eu te cunosc și știu asta – dar cei care nu te cunosc pot ușor să-și facă o impresie greșită. Te-au lăsat în pace până acum, pentru că nu le-ai dat motive să reacționeze. Totuși Hank s-ar putea să-i stârnească cu poveștile lui, și atunci...

Nu-și termină fraza.

— Încerci să-mi spui de o poteră? Întrebă Enoch.

Winslowe încuviință tăcut din cap.

— Mulțam, că m-ai prevenit.

— E-adevărat că nimeni nu poate intra în casa ta?

— Cred că da, admise Enoch. Nu pot pătrunde cu forța și nu-i pot da foc. Nu-i pot face nimic.

— Atunci, dac-aș fi în locul tău, nu m-aș îndepărta de ea, iar la noapte m-aș închide înăuntru. Nu m-aș aventura afară.

— Poate că așa o să fac. Pare o idee bună.

— Ei bine, oftă Wins, asta-i tot. M-am gândit c-ar fi bine să știi. Cred că trebuie să bag în marșarier până în drum. N-am loc să întorc aici.

— Mergi până la casă. E destul loc acolo.

— Drumul nu-i departe. Am să reușesc.

Automobilul începu să dea încet cu spatele.

Enoch rămase pe loc și ridică mâna într-un salut solemn. Wins îi răspunse cu un gest identic și mașina dispăru înghițită de tufărișul care mărginea drumul.

Bărbatul se întoarse și se îndreptă fără grabă spre stație.

O poteră, gândi el. Dumnezeuule, o poteră!

O poteră care să atace stația, lovind ușile și ferestrele cu ciocane, și împrôșcând cu gloanțe, ar fi anulat orice șansă – dacă ar mai fi existat vreuna – ca membrii Centralei Galactice să se împotrivească închiderii stației. O asemenea demonstrație de barbarie ar fi fost argumentul final pentru abandonarea expansiunii în brațul spiralei.

De ce trebuia să se întâmple toate odată? Ani de zile nu se petrecuse nimic și acum totul se năruia în câteva ore.

Totul lucra împotriva lui.

Dacă se arăta potera, nu doar soarta stației ar fi fost pecetluită, ci el însuși ar fi obligat să accepte oferta de a deveni paznicul altei halte. N-ar fi putut să rămână pe Pământ, chiar dacă ar fi dorit. Tresări apoi dându-și seama că oferta unei alte stații putea să-i fie retrasă, întrucât el însuși ar fi fost considerat barbar, laolaltă cu potera și întreaga omenire.

Poate că ar fi trebuit să se întoarcă la pârâu, ca să se întâlnească cu Lewis. Poate ei ar fi ținut în frâu gloata. Însă atunci trebuia să dea explicații, prea multe explicații... Apoi, era posibil să nu apară nicio poteră. Nimeni nu credea cu adevărat în vorbele lui Hank Fisher și poate că lăsau baltă totul.

Se rugă ca în stație să nu apară niciun călător la vremea când sosea potera. În felul ăsta, incidentul putea trece neobservat de galaxie. Dacă avea noroc, poate reușea. Prin legea compensației, ar fi avut dreptul la ceva noroc, pentru că, în ultimele zile, nu avusese nici măcar un dram.

Ajunse la poarta ruptă a curții și se opri să arunce o privire casei încercând, fără să știe de ce, să regăsească locul în care își petrecuse copilăria.

Rămăsese la fel ca întotdeauna, neschimbată, doar că pe vremuri ferestrele aveau perdele. Curtea se păraginise cu timpul, pâcul de liliac era mai stufos și mai aplecat cu fiecare primăvară; ulmii pe care tatăl său îi plantase pe vremea când erau abia niște vergele înalte de un stat de om se preschimbaseră în arbori falnici; tufa de trandafiri galbeni de la colțul bucătăriei dispăruse, victimă a unei ierni demult uitate; din răzoarele de flori rămăsese doar amintirea, iar grădina de zarzavat de lângă poartă fusese năpădită de buruieni și iarbă.

Vechiul gard de piatră era acum o simplă moviliță. Greutatea sutelor de înghețuri, a viței de vie și a bălărilor, anii de neîngrijire își făcuseră efectul. Peste încă o sută de ani, gândi Enoch, terenul va fi neted și nicio urmă nu va mai arăta că odată acolo fusese un gard. De curând de-a lungul coastei erodate, împrejmuirea dispăruse deja cu totul.

Până în acel moment abia dacă observase amănuntul, dar acum îl vedea și se gândi care era explicația. Oare pentru că revenea către Pământ el, care nu-i părăsise niciodată solul, soarele și văzduhul, dar care călătorise printre stele pentru mai mult de o viață de om?

Stătea în lumina soarelui de vară târzie, iar vântul rece, care părea să sufle dintr-o dimensiune ireală, îl făcea să tremure. Se întrebă pentru prima oară, ce fel de om era. Un blestemat; nici om, nici pe de-a-ntregul străin, bântuit de fantomele trecutului, indiferent la viața pe care urma să și-o aleagă? Un hibrid care nu înțelegea nici Pământul, nici stelele? Un fără-de-țară dezrădăcinat, o creatură rătăcitoare care nu putea despărți binele de rău pentru că văzuse atât de multe versiuni diferite (și logice) ale binelui și răului?

Întrebările îi izbeau mintea, un mare și neîncetat puhoi la care nu avea răspunsuri. Sau avea prea multe...

Poate că Mary și David urmau să-l viziteze la noapte și să discute despre asta – apoi își aminti brusc.

Ei nu mai aveau să vină. Nici Mary, nici David, și nimeni altul. După ani de zile, încetaseră să mai vină pentru că vraja se destrămasese.

Totul fusese o iluzie, își spuse cu amărăciune. Nimic, niciodată, nu fusese real. Ani de zile se păcălise singur și o făcuse cu bună știință. Încercase să-și umple colțișorul de lume de lângă șemineu cu creaturi ale imaginației lui. Ajutat de o tehnică exteră, mânat de singurătate, le dăduse ființă și un trup care păcălea orice simț, mai puțin pipăitul. Și sfidase la fel de mult orice simț al decenței. „Sărmane semi-creaturi”, gândi el, „nu aparțineți nici umbrelor, nici lumii. Mary, de-aș fi știut, nu m-aș fi apucat s-o fac. M-aș fi desemnat cu singurătatea mea”.

Acum însă nu mai putea repara nimic. Nu-i putea ajuta în niciun fel.

Ce se întâmplă cu mine? se întrebă.

Ce se petrece?

Nici nu mai putea gândi cum se cuvine. Hotărâse că va rămâne înăuntrul stației ca să scape de poteră, dar nu

putea s-o facă pentru că Lewis, la scurt timp după lăsarea întunericului, urma să aducă înapoi trupul Luminosului.

Iar dacă potera se arăta în același timp cu agentul, avea să se dezlănțuie iadul.

Înfiorat de acest gând, rămase nehotărât.

Dacă l-ar fi înștiințat pe Lewis asupra pericolului, poate ar fi refuzat să mai aducă trupul. Și trebuia să-l aducă. Până în zori, Luminosul trebuia să fie pus la loc, în mormânt.

Se hotărî să-și asume riscul.

Chiar dacă apărea potera, avea să găsească o cale de a stăpâni situația.

Se va gândi la ceva, își spuse.

Trebuia să se gândească la ceva.

Stația era la fel de tăcută cum o lăsase. Nu se recepționase niciun mesaj, iar mașinăria dormea liniștită, fără măcar să zumzăie pentru sine, cum făcea uneori.

Enoch lăsă pușca pe birou și aruncă alături pachetul de ziare. Își scoase haina și o atârna pe spătarul scaunului.

Avea ziarele de citit – nu numai de azi, dar și de ieri – și de întocmit jurnalul; iar asta, își aminti, îi lua multă vreme. Ar fi avut nevoie de câteva pagini, cu tot scrisul lui mărunț, și trebuia să fie logic și cronologic, ca și cum ar fi povestit întâmplările de ieri chiar în timp ce se petreceau și nu după aceea. Trebuia să prindă fiecare aspect al evenimentelor, propriile sale reacții și gânduri. Pentru că așa făcuse întotdeauna și așa trebuia s-o facă și acum. Vreme de un secol, fusese ca un călugăr în chilia sa, un simplu observator, interesat de cele ce vedea și străduindu-se să-și aprofundeze observațiile, dar care rămânea imparțial. În ultimele două zile își pierduse punctul de vedere obiectiv și nu mai putea fi sigur de aprecierile pe care le făcea.

Scoase din raftul cu jurnale ultimul volum și răsfoi paginile. După ultima notiță mai rămăseseră câteva pagini albe, poate nu destule cât să acopere evenimentele pe care le avea de scris. Mai mult ca sigur, gândi el, o să ajungă la sfârșitul registrului înainte să termine și o să trebuiască să înceapă unul nou.

Rămase cu jurnalul în mână și privirile ațintite pe pagina unde se terminau însemnările făcute cu două zile în urmă. Doar alaltăieri, și erau deja lucruri vechi; abia își mai amintea de ele. Era firesc; le scrisese într-o altă epocă. Fusese ultima notiță înainte de sfârșitul lumii.

Ce rost mai avea să scrie în continuare? Tot ce era important fusese deja scris. Stația urma să fie închisă și propria lui planetă, abandonată. Chiar dacă rămânea aici, ori alegea o stație pe altă planetă, Pământul era pierdut pentru el.

Furios, închise cu zgomot registrul și-l așeză înapoi pe

raft.

Pământul era pierdut și în același timp și el – pierdut, furios și confuz. Furios pe soartă și prostie. Nu numai pe prostia pământenilor, ci și pe aceea a galaxiei, pe certurile mărunte care frâneau bunul mers al frăției. Numărul și complexitatea instrumentelor, gândul nobil, înțelepciunea și erudiția – cu toate astea poți face o cultură, dar nu o civilizație. Civilizația are nevoie de ceva mult mai subtil decât tehnica și gândirea.

Simțea nevoia să acționeze, să se foiască prin stație ca o fiară în cușcă, să fugă afară și să urle până i se goleau plămânii, să spargă și să sfărâme, să-și consume într-un fel furia și dezamăgirea.

Întinse o mână și smulse pușca de pe birou. Trase un sertar și scoase o cutie de gloanțe, îi sfâșie cartonul, golind apoi cartușele în buzunar.

Rămase o clipă cu pușca în mână și liniștea în încăperea se prăbuși peste el. Puse din nou arma pe masă.

Ce copilărie, gândi el, să-și verse furia pe un lucru ireal.

Râse ușor și luă iarăși pușca.

Ireal sau nu, reprezenta ceva cu care să-și ocupe mintea, să-l smulgă o vreme din noianul de probleme.

Și avea nevoie de un antrenament de tir. Trecuseră mai bine de zece zile de când nu mai folosisese pușca.

Pivnița era enormă. Se întindea până dincolo de luminile pe care le aprinsese – un loc cu tunele și încăperi săpate adânc în stânca de sub deal.

Aici se găseau containerele masive, pline cu diferite soluții pentru călători, pompele și generatoarele funcționând după principii necunoscute. Mult sub podeaua pivniței se aflau containerele cu fluidul vâscos al trupurilor creaturilor care călătoriseră prin stație.

Enoch trecu printre cuve și generatoare până la o galerie cufundată în beznă. Găsi panoul și aprinse luminile, apoi păși în galerie. De-o parte și de alta, montase rafturi metalice pentru grămada de aparate, artefacte și tot felul de daruri aduse de călători. Rafturile erau ocupate până în tavan, cu un talmeș-balmeș de obiecte din toate colțurile galaxiei. Puține din lucrurile acelea erau stricate. Majoritatea continuau să funcționeze și aveau un rost, fie practic, fie estetic. Numai că el nu cunoștea rostul lor.

La capătul rafturilor, obiectele fuseseră așezate mai sistematic și mai grijuliu, clasate și numerotate, cu trimiteri la un catalog și la niște date din jurnal. Erau cele cărora le știa scopul, ba chiar și câteva din principiile implicate. Unele erau destul de nevinovate, altele aveau o mare valoare potențială, și în sfârșit mai existau câteva, împachetate în roșu, înaintea cărora îl cuprindeau fiorii de groază.

Galeria se lărgi într-o cameră ovală. Aici pereții erau tapetați cu un material cenușiu gros, care prindea gloanțele și nu le permitea să ricoșeze.

Enoch se îndreptă către un panou montat înăuntrul unei nișe adânci. Întinse mâna și ridică un comutator, apoi păși iute în centrul încăperii.

Lumina se micșoră încet, apoi clipi brusc.

Bărbatul se descoperi pe o colină ce cobora către un râu molatec mărginit de o mlaștină. Între mlaștină și poalele dealului se întindea o mare de iarbă înaltă și aspră. Deși nu

se simțea nicio adiere, iarba foșnea, aplecându-se sub greutatea unor trupuri ce se furișau spre el. Auzi un mârâit sălbatic, apoi din depărtare, poate de dincolo de râu, se rostogoli un urlet adânc, monoton, răgușit și obosit.

Pământeanul își simți părul zbârlindu-se pe ceafă și întinse pușca înainte. Totul era năucitor. Simțea pericolul, deși deocamdată nu-l pândea niciunul. Totuși, chiar aerul locului acela recunoscut părea îmbibat de amenințare.

Se răsuci să privească înapoia lui pădurea deasă și întunecată care se revărsa peste dealuri spre râu, oprită de savana ce împrejmuia movila pe care se găsea. Dincolo de dealuri, lucea sângeriu, un șir de munți semeți care păreau să se piardă în cer, dar fără să aibă vreo urmă de zăpadă pe piscuri.

Două făpturi ieșiră în fugă din pădure și se opriră la lizieră. Se așezară și mârâiră spre el, cu cozile înfășurate în jurul picioarelor. Aduceau la înfățișare cu lupii sau câinii, dar nu erau nici una, nici alta. În lumina slabă, blana le lucea de parcă ar fi fost unsă cu grăsime și se oprea la gât, lăsând golașe craniul și figura. Păreau niște bătrâni plecați de la un carnaval, cu trupurile învelite în blănuri de lup. Limbile atârănânde luceau stacojiu pe albul de os al fețelor.

Niciun pericol nu se zărea dinspre pădure, doar cele două fiare costelive care stăteau pe șezut și-i rânjeau ciudat, fără să-și arate colții.

Pădurea era întunecată și încâlcită, cu frunzișul de un verde atât de închis, încât bătea spre negru. Toate frunzele străluceau ca lustruite.

Enoch se întoarse din nou ca să privească râul. La marginea ierbii, văzu un șir de broaște monstruoase, ale căror trupuri, lungi de doi metri, aveau culoarea burții peștilor morți. Deasupra botului, acoperind întreaga frunte, trona un ochi ciclopic, fațetat, strălucind în lumina slabă ca ochii de pisică.

Urletele răgușite continuau să se audă dinspre râu și printre ele răzbătea un bâzâit slab, subțire furios, precum al unui țânțar.

Bărbatul ridică privirile spre cer și în adâncurile acestuia

zări o înșiruire de puncte atât de îndepărtate, încât nu reuși să le ghicească natura.

Își îndreptă iarăși atenția asupra ființelor cu înfățișare de broască, însă cu coada ochiului prinse străfulgerarea unei mișcări și se răsuci către pădure.

Lupii cu țestele dezgolite de carne urcau dealul într-o goană tăcută. Nu păreau să fugă, ci se mișcau mai degrabă ca suflați dintr-o sarbacană.

Enoch își aruncă pușca spre umăr, o potrivi acolo ca și cum ar fi fost o parte a lui și ochi chipul primei creaturi. Arma tresări și, fără să aștepte să vadă dacă focul doborâse fiara, îndreptă pușca spre a doua, aducând în același timp un alt glonte pe țeavă. Pușca reculă din nou, iar a doua ființă-lup făcu un salt, se împiedică, apoi începu să se rostogolească în vale, zbătându-se în cădere.

Enoch acționează închizătorul și cartușele goale luciră în soare când se răsuci iute către celălalt versant.

Broaștele se furișaseră mai aproape, dar când el se întoarse, se opriră și se ghemuiră, ațintindu-l cu privirea.

Băgă mâna în buzunar, scoase două cartușe și le îndesă în încărcător în locul celor trase.

Urletul de pe râu se oprise, dar acum se auzea un zgomot de claxon pe care nu-l putea localiza. Întorcându-se cu grijă, încercă să-i descopere sursa. Părea să vină din pădure, însă acolo nu mișca nimic.

Între două claxoane putea auzi bâzâitul, mai puternic acum. Aruncă o căutătură spre cer. Punctele crescuseră și nu mai stăteau în spirală, dar erau încă prea sus.

Când coborî din nou privirile, monștrii cu înfățișare de broască erau și mai aproape.

Enoch ridică pușca și trase de la șold. Ochiul celei mai apropiate creaturi explodează, ca atunci când arunci o piatră în apă. Făptura nu sări, nici nu se zbatu. Se lăsă pur și simplu pe pământ, lățindu-se ca și cum cineva ar fi apăsător cu piciorul. Rămase turtită, cu o gaură mare și rotundă pe locul ochiului, umplându-se cu un fluid galben vâscos, probabil sângele ei.

Celelalte dădură înapoi încet, temătoare. Se retraseră

până la baza dealului și se opriră la marginea ierbii.

Bâzâitul se auzea mai tare, iar zgomotul de claxon se apropiase și nu mai era nicio îndoială că venea dinspre dealuri.

Pământeanul se răsuci și îl văzu, străbătând văzduhul, coborând de pe culme și pășind printre copaci. Era un balon negru care se umfla ritmic, emițând claxoanele și sălta pe patru picioare țepene care se arcuiau, desfăcându-se larg și ținând trupul rotund deasupra pădurii. Mergea zvâcnind, ridicându-și picioarele peste coroanele arborilor. De fiecare dată când puneă unul jos, se auzea pocnetul ramurilor și scârțâitul copacilor rupți sau împinși deoparte.

Enoch își simți pielea de pe spinare încrețindu-se ca un stor de fereastră, iar părul de pe ceafă, ascultând de un instinct primar, se ridică într-o coamă de luptă.

Totuși chiar și în acel moment, aproape înghețat de spaimă, o parte a minții îi aminti de focul pe care-l trăsesese și degetele îi scotociră în buzunar după un alt cartuș cu care să umple încărcătorul.

Bâzâitul era mult mai puternic, își schimbase tonalitatea și se apropia cu viteză înfricoșătoare.

Punctele de pe cer nu mai spiralau, ci plonjau direct spre el, unul după altul.

Aruncă o privire către balon. Continua să înainteze claxonând, dar punctele în picaj erau mai rapide și urmau să-l atace primele.

Își întinse arma, gata să o lipească de umăr, și le privi apropiindu-se, deveniseră trupuri hidoase, fusiforme, cu cioc ascuțit ca o spadă. Un fel de păsări, gândi Enoch, dar mai lungi, mai subțiri, mai mari, mai ucigașe decât orice pasăre de pe Pământ.

Bâzâitul se preschimbă într-un țipăt care continuă să crească pe fondul ritmului de metronom al balonului negru.

Fără să-și judece mișcările, bărbatul duse arma la umăr și așteptă ca primul din monștrii în picaj să fie destul de aproape.

Erau mai mari decât crezuse și se prăbușeau din cer aidoma unor bolizi.

Pușca îi izbi umărul și primul atacator își pierdu forma de săgeată, se chirci și căzu. Încărcă din nou, trase, și al doilea se dezechilibra și se rostogoli. Al treilea se răsuci în aer și devie pe o parte, ca o cârpă fluturând în vânt fără vlagă, picând spre râu.

Restul virară lin și se înălțară, fâlfâind cu disperare din aripile mari.

O umbră coborî peste colină și de undeva de deasupra un stâlp uriaș se prăvăli, pe una din pante, cutremurând solul și împrôșcând cu apă.

Enoch îi văzu fața, dacă ceva atât de grotesc și obscen putea fi numit față. Avea un cioc sub care se afla o gură-ventuză și vreo duzină de alte organe – probabil, ochii.

Trupul umflat al creaturii atârna sub picioarele ca de păianjen, iar fața de dedesubt urmărea întregul teren de vânătoare.

Creatura își lăsă trupul în jos ca să-și înhațe prada.

Enoch nu-și dădu seama când ridică pușca și o armă decât după ce aceasta bubui și-i lovi umărul. Avu impresia că o jumătate a lui stătea deoparte, privindu-l cum trage.

Bucăți mari de carne zburară din balonul negru. Brusc, pe întreaga lui suprafață apărură crăpături din care țâșni cu presiune o ploaie întunecată.

Percutorul țacăni în sec. Arma se golise, dar nu mai era nevoie de un alt foc. Picioarele cele mari se chirceau și tremurau, iar trupul dezumflat se zbătea în ceața închisă la culoare. Nu se mai auzea zgomotul de claxon, doar lipăitul picăturilor negre pe iarba scurtă de pe deal.

Mirosul îl îngreșoșă pe bărbat; pe haine îi curgeau stropi lipicioși, ca uleiul rece.

Apoi lumea se topi și dispăru.

Enoch se afla iarăși în camera ovală, slab luminată. Simțea mirosul greu de praf de pușcă și în jurul său luceau cartușele goale azvârlite din armă.

Era din nou în pivniță. Tragerea la țintă se terminase.

Bărbatul coborî arma și oftă adânc. Întotdeauna era la fel, gândi el. Ca și cum ar fi fost nevoie să-și tragă sufletul după drumul lung din ireal înapoi în lumea lui.

Oricine și-ar fi dat seama de iluzie înainte și după aventură, însă în timpul acțiunii totul era atât de real, încât uita de asta.

Constructorii stației îl întrebaseră dacă avea vreo pasiune pentru care să-i amenajeze o sală specială. Optase pentru un stand de tir, așteptându-se la niște rațe pe un lanț și tuburi din lut pe o roată. Dar asta, firește, ar fi fost prea simplu pentru arhitecții trăsniți și pentru echipa de constructori.

La început nu înțeleseseră ce înseamnă un stand de tir și a trebuit să le explice cum funcționează și la ce folosește o pușcă. Le-a povestit despre vânătoarea de veverițe din diminețile însorite de toamnă, de iepurii goniți din tufișuri la prima zăpadă, despre nopțile de pândă lângă râul unde se adăpau câprioarele. Dar se feri să le spună și despre modul cum mai folosisse el arma vreme de patru ani lungi.

Și pentru că erau buni ascultători, le povestise despre visul lui din tinerețe: safariul african. Din acea zi, vânase și fusesse vânat de fiare mult mai ciudate decât ar fi putut găsi în Africa.

Nu știa de unde fuseseră copiate creaturile acelea, sau dacă proveneau exclusiv din imaginația exterilor care pregătiseră înregistrările cu scene de vânătoare. Folosise de mii de ori poligonul de tir, dar niciodată nu se repetase vreo scenă ori vreo fiară, deși poate avea un capăt de unde secvența se repeta. Însă deja nu mai conta, pentru că ar fi avut puține șanse să-și amintească vreun detaliu al aventurilor pe care le trăise cu atâția ani în urmă.

Nu pricepuse nici tehnicile, nici principiul care făcuseră posibil fantasticul stand de tir. Ca pe multe alte lucruri, îl acceptase fără să-l înțeleagă.

Se întrebase deseori ce ar putea gândi exteriorii despre

fascinația lui asupra vânătorii cu arma, despre forța primară care-l împingea să ucidă, nu atât din bucuria de a omorî, cât din dorința de a îndepărta primejdia, de a întâlni o forță mai mare și mai vicleană. Îi îngrijorase oare, îl judecaseră ei după preocuparea lui pentru arme? Oare puteau ei înțelege diferența între uciderea altor forme de viață și cea a propriei specii? Exista de fapt vreo diferență care să reziste unei examinări logice între sportul vânătorii și sportul războiului? Din punctul lor de vedere, puteau fi greu de înțeles, de vreme ce, în multe cazuri, animalul vânat deținea caracteristici mai apropiate vânătorului decât mulți dintre exeri.

Războiul reprezenta oare o acțiune instinctivă, pentru care fiecare om, era la fel de responsabil ca și politicienii și oamenii de stat? Părea imposibil. Totuși, în adâncul ființei exista un instinct de luptă, o agresivitate, un ciudat simț al competiției, toate sfârșind într-un conflict de o anume natură.

Enoch puse arma sub braț și se apropie de panou. Smulse banda de hârtie care atârna dintr-o fantă și descifră simbolurile. Rezultatul îl nemulțumi. Greșise.

Ratase primul foc asupra ființei-lup cu chip de bătrân și undeva acolo, în acea dimensiune ireală, acesta și tovarășul lui mârâiau peste grămada de carne sfâșiată și oase sfărâmate care fuseseră odată Enoch.

Traversă din nou depozitul de suveniruri care aducea cu podul uscat și prăfuit al unei case obișnuite.

Îl sâcâia hârtiuța care-l anunța că, deși reușise toate celelalte focuri, îl ratase pe primul. Nu se întâmpla des să dea greș. Și doar se antrenase special pentru felul acela de tragere, cel complet neașteptat, în care nu știi niciodată ce se va mai întâmpla și în care ucizi ca să nu fii ucis. Poate că nu practicasese îndeajuns, se consolă Enoch. Nu avusese niciun motiv să se antreneze conștiincios, fiindcă vânătoarea constituia pentru el doar o recreere și numai puterea obișnuinței îl făcea să poarte pușca în fiecare dimineață, tot așa cum altcineva ar fi dus un baston. La vremea când o făcuse pentru prima oară, avea un alt fel de pușcă. Se întrebă cu mâhnire câte discuții stârnise acest obicei al lui.

Aproape de capătul galeriei zări cufărul negru de lemn ieșind de sub rafturi, înghesuit lângă zid, însă prea mare ca să încapă cu totul.

Trecu pe lângă el, apoi se întoarse brusc. Cufărul acela, își aminti, aparținuse Luminosului care murise în stație. Era moștenirea lui de la creatura al cărei trup fusese furat și urma să fie adus înapoi în seara aceea.

Se apropie de raft și sprijini arma de perete. Lăsându-se pe vine, trase cufărul afară.

Înainte de a-l fi adus jos, ca să-l uite sub rafturi, îi trecuse în revistă conținutul, dar la acea vreme nu fusese prea atent. Acum, brusc, simți un interes nefiresc.

Ridică grijuliu capacul, proptindu-l de rafturi.

Înăuntru strălucea o mantie, împăturită cu grijă, poate un veșmânt de ceremonie. Deasupra, ca pe o pernă, lucea un flaconaș parcă cioplit dintr-un diamant uriaș. Lângă mantie se odihnea o sferă din bile violete și mate, ca o grămadă de mingi de tenis pe care cineva le cimentase ca să obțină un glob. Enoch își aminti că le luase în mână și descoperise cu surprindere că se puteau mișca liber,

păstrându-se în același timp în granițele sferei. Nicio bilă nu putea fi îndepărtată de restul, oricât de tare ar fi încercat, dar se puteau mișca, parcă plutind într-un fluid printre celelalte. Indiferent câte mișca odată, grămada își păstra forma. La început crezuse că ține în mână un fel de calculator, însă mai apoi se gândise că se înșela, de vreme ce toate bilele semănau între ele până la identificare. Poate că pentru ochii Luminoșilor erau deosebite? Și ce fel de calculator să fi fost? Matematic? Etic? Filozofic? Părea puțin prostesc: cine auzise de vreun calculator pentru etică sau filozofie? Sau, mai bine zis, care om auzise de așa ceva? Poate nici nu era un calculator, ci un joc – un fel de pasiență.

Dacă ar fi avut timp, poate ar fi ajuns la o concluzie. Totuși pe moment nu avea nici chef, nici vreme de pierdut cu un obiect anume când existau alte câteva sute la fel de fantastice și de neînțelese. S-ar fi întrebat mereu dacă nu cumva pierdea timp cu cel mai neînsemnat dintre toate.

Era victima unei plictiseli de muzeu, copleșit de mulțimea exponatelor necunoscute.

Întinse mâna, nu către globul de bile, ci ca să apuce sticluța scilpitoare de deasupra materiei. Apropiindu-o de ochi, zări săpat în material (diamant?) un șir de caractere. Studie încet scrisul. Fusesse o vreme, demult, când se putea descurca în limba Luminoșilor, chiar dacă nu fluent. Dar de câțiva ani n-o mai citea și se poticnea la fiecare simbol. Tradusă foarte liber, inscripția spunea: „Se ia când apar primele simptome”.

O sticlă de medicamente! Se ia când apar primele simptome. Poate că simptomele fuseseră atât de rapide, încât proprietarul flaconului nu reușise să ajungă la el și murise.

Puse sticla înapoi, aproape respectuos, peste mantie, potrivind-o în urma slabă pe care o adâncise în material.

Diferiți de noi, gândi Enoch, și câteodată atât de asemănători, încât era înspăimântător. Sticluța aceea cu inscripția ei constituia replica exactă a unui flacon de medicamente din orice farmacie terestră.

Alături de globul de bile se afla o cutie de lemn cu încuietoare simplă. Deschise capacul și înăuntru găsi un teanc de foi metalice, folosite de Luminoși la scris.

Încercă să o ridice pe prima și se trezi ținând de fapt o bandă lungă, pliată ca un acordeon. Dedesubt stăteau stivuite mai multe benzi din același material.

Scrisul era atât de șters, încât Enoch fu nevoit să își apropie mult ochii.

„Către..., ... prieten:” (deși nu era „prieten”, ci mai de grabă „frate de sânge”, ori „coleg”. Iar adjectivul care îl preceda îi scăpa în întregime).

Era greu de citit. Aducea puțin cu versiunea oficială a limbii, dar purta mult din amprenta personală a autorului, cu înflorituri și întortocheri de frază care făceau neclară forma. Enoch își continuă truda, încercând să prindă sensul general.

Scriitorul acelor rânduri fusese pe o altă planetă, al cărei nume nu-l desluși. Îndeplinise acolo o funcție (deși nu era clar ce anume) care avea de-a face cu moartea lui apropiată.

Enoch tresări și reveni asupra frazei. Era cea mai clară. „Moartea mea apropiată” fusese scris și nu se putea traduce greșit. Cele trei cuvinte erau limpezi.

Îndemna pe (bunul său?) prieten să facă la fel. Spunea că era bine și că drumul continua.

Nu exista nicio explicație sau vreo referință suplimentară. Doar simpla declarație că plănuise ceva care urma să se aranjeze după moartea lui. De parcă ar fi știut că moartea se apropia și nu numai că nu se temea, ci aproape, că nu-i păsa.

Pasajul următor (pentru că nu existau paragrafe) vorbea de cineva pe care-l întâlnise și despre discuția lor într-o anume problemă care nu avea niciun înțeles pentru Enoch.

Apoi: „Sunt îngrijorat pentru mediocritatea (incompetența? inabilitatea? slăbiciunea?) recentului custode al (simbolul criptic ce putea fi tradus, aproximativ, ca Talisman). Pentru (un cuvânt care, din context, părea să însemne un interval mare de timp) de la moartea ultimului

custode, Talismanul nu a servit în toată forța lui. A trecut de fapt (alt termen de lungă durată) de când a fost găsit un (senzitiv?) adevărat, care să ducă mai departe misiunea. Mulți au fost încercați și nu s-au potrivit, astfel încât galaxia a pierdut contactul strâns cu principiul conducător al vieții. Noi toți cei de aici, de la (templu? sanctuar?) suntem îngrijorați că, fără legătura adevărată între lume și (câteva cuvinte indescifrabile), galaxia va cădea în haos (încă un rând pe care nu-l desluși)“.

Următoarea frază introducea un subiect nou: planurile pentru un festival al cărui rost era cel puțin neclar.

Enoch împături încet scrisoarea și o puse înapoi în cutie. Se simțea stingher, de parcă și-ar fi băgat nasul într-o relație pe care nu avea dreptul să o cunoască. „Noi cei de aici, de la templu” spunea scrisoarea. Poate că autorul fusese un mistic Luminos, adresându-se vechiului său prieten, filozoful. Și celelalte scrisori erau, probabil, de la același mistic – scrisori pe care bătrânul Luminos le prețuise atât de mult, încât le luase cu el în călătorii.

O briză ușoară păru să sufle peste umărul lui Enoch, mai mult o mișcare ciudată și o răceală în aer.

Aruncă o privire peste umăr: nimic nu se vedea mișcând în galerie.

Briza încetase. Dispăruse după numai o clipă. Ca o fantomă în trecere, gândi Enoch.

Oare Luminoșii aveau fantome?

Cei de pe Vega XXI cunoscuseră momentul morții și toate circumstanțele ei. Ștuseră, de asemenea, de dispariția cadavrului. Iar scrisoarea pomenea calm, mult mai calm decât ar fi stat în puterile unui om, despre moartea apropiată a autorului.

Era posibil ca Luminoșii să cunoască mai multe despre viață și moarte decât se putea spune? Sau poate că totul fusese deja spus și scris în vreo bibliotecă din galaxie?

Răspunsul exista oare acolo? se întrebă.

Poate că cineva știa deja sensul vieții și al destinului. Gândul că vreo inteligență rezolvase ecuația misterioasă a universului și legătura cu forța spirituală avea darul să-l

liniștească.

Încercase în zadar să-și închipuie ce ar fi simțit, dacă ar fi intrat în contact cu forța aceea. Se întrebă dacă cei care o făcuseră ar fi putut găsi cuvintele potrivite. Poate că era imposibil.

Ulise nu-i spusese tot adevărul despre Talisman. Nu-i spusese că vreme de mulți ani puterea și gloria sa fuseseră micșorate de neputința custodelui de a face legătura între lume și forță. Asta distrusese confreria galactică.

Enoch închise capacul cutiei și o puse în cufăr. Într-o zi, își spuse, când avea să fie într-o stare de spirit corespunzătoare, când presiunea evenimentelor va înceta și va putea ignora remușcarea provocată de scotocitul prin lucrurile unui străin, avea să facă o traducere conștiințioasă și corectă a scrisorilor. Simțea că astfel ar fi putut înțelege mai bine acea rasă stranie.

Făcu gestul să închidă capacul cufărului, apoi ezită.

Într-o bună zi, își spuse. Dar poate că nu mai avea șansa unei alte zile. Viața în stație îl obișnuise cu ideea zilelor fără capăt, pentru că acolo timpul își pierdea sensul. Poate că totul se terminase, iar timpul avea să-și recapete locul lui de drept. Dacă ar fi părăsit stația, nesfârșita procesiune a zilelor ar fi luat sfârșit.

Sprijini din nou capacul cufărului de rafturi, scoase cutia și o așeză pe podea lângă el. Avea de gând să o pună alături de celelalte lucruri pe care voia să le ia, dacă trebuia să părăsească stația.

Dacă? se întrebă. Mai era asta o incertitudine? Luase deja decizia cea mare?

Dacă ajunsese la acea hotărâre, trebuia să fi ajuns și la cealaltă. Părăsind stația, nu mai putea apărea în fața Centralei să ceară vindecarea Pământului de boala războiului.

„Tu ești reprezentantul Pământului” îi spusese Ulise. „Tu ești singurul care poate vorbi în numele lui”. Putea el, oare, într-adevăr, să o facă? Mai era un individ reprezentativ al rasei umane? Cum ar fi putut un om al secolului nouăsprezece să hotărască pentru cei din secolul douăzeci?

Cât de mult se schimbă caracterul oamenilor cu fiecare generație? La urma urmei, trăise aproape o sută de ani izolat și în condiții speciale.

Îngenuncheat acolo, se examina cu mirare și cu ușoară compătimire, întrebându-se dacă era măcar om, dacă nu cumva, fără să știe, absorbise prea mult din amestecul de viziuni externe la care fusese supus, dacă nu devenise un soi de hibrid ciudat, un altoi galactic.

Încet, lăsă capacul în jos și-l apăsă cu putere, apoi împinse cufărul sub rafturi.

Vârî cutia cu scrisori sub braț, se ridică, își luă pușca și se îndreptă spre scară.

Într-un colț al bucătăriei, Enoch găsi niște cutii goale de carton pe care le folosisese Winslowe să-i aducă alimente din oraș. Începu să împacheteze.

Jurnalele, stivuite în ordine, umplură o ladă mare și o parte din alta. Luă câteva ziare vechi, înveli cu grijă cele douăsprezece sticle de diamant de pe poliță și le așeză în altă cutie, fixându-le bine, ca să le protejeze de șocuri. Din comodă scoase caseta muzicală vegană și o împachetă cu atenție. Literatura exteră își găsi locul în a patra cutie. Cotrobăi prin birou, dar nu mai găsi decât lucruri fără importanță împrăștiate pe ici, pe colo, prin sertare. Mototoli graficul și-l aruncă în coșul de hârtii de lângă birou.

Aranjă cutiile lângă ușă, la îndemână. Putea să mai treacă ceva timp până ce Lewis ajungea cu camionul, dar dacă toate lucrurile importante erau împachetate, le putea scoate el însuși din stație.

„Lucrurile importante”, se gândi Enoch. Cine le putea judeca importanța? Jurnalele și literatura exteră erau, bineînțeles, valoroase. Dar restul? Fiecare obiect avea importanța lui și trebuia luat. Dacă avea timp și nu mai apăreau alte complicații, putea căra totul din cameră și din pivniță. Îi aparțineau și avea dreptul la ele, pentru că îi fuseseră dăruite. Asta nu însemna însă că Centrala Galactică urma să fie de acord.

Iar dacă așa stăteau lucrurile, era vital să poată scăpa cu cele mai importante. Poate ar fi trebuit să coboare în pivniță și să le aducă pe acelea împachetate, al căror rost îl cunoștea. Sau poate ar fi fost mai bine să ia câteva materiale despre care știa căte ceva, decât o mulțime complet necunoscute.

Privi nehotărât prin încăpere. Mai rămăseseră obiectele de pe măsuță și piramida de globuri lucitoare pusă în funcțiune de Lucy.

„Vietatea” se târâse din nou pe masă și căzuse pe podea. Se aplecă și o luă în mâini. De când o văzuse ultima

oară îi crescuse încă un mugure sau doi și-și schimbase culoarea, din roz delicat și palid în albastru-cobalt.

Poate că greșea când îi spunea „Vietatea”. Poate nu era vie. Însă dacă era, el nu-și putea imagina felul acela de viață. Obiectul nu era nici din metal și nici din piatră, pila nu lăsa nicio urmă și, în vreo două rânduri, fusese ispitit să-l lovească cu un ciocan să-i vadă reacția, deși putea să parieze că nu avea niciun efect. Creștea încet și se mișca, dar nu reușise să afle cum o făcea. Dacă îl lăsa nesupravegheat o vreme, constata că se deplasase. Cât timp se știa privit, nu se clintea. Până acum nu mâncase și nu lăsase deșeuri. Își modificase culoarea, totuși fără să aibă un ciclu, ori vreun motiv aparent.

I-l dăruise doar cu un an sau doi în urmă, o ființă de undeva dinspre Săgetător, un fel de plantă fusiformă de care atârnau o mulțime de cerculețe ce zornăiau precum clopoței din argint.

Încercase să afle ce fel de dar era, dar planta mergătoare își clătina clopoțeiii fără să răspundă.

Enoch lăsase cadoul pe o margine a biroului, iar după câteva ore, mult după ce creatura plecase, îl găsisese la capătul celălalt. Ideea ca un obiect să se poată deplasa i se păruse nebunească și își spusese că se înșelase asupra locului unde îl pusese. Abia după mai multe zile se convinsese că într-adevăr mișca.

Trebuia să ia și „Vietatea”, laolaltă cu piramida și cubul care arăta imagini din alte lumi.

Rămase cu „Vietatea” în mâini și, pentru prima oară, se întrebă de ce anume împacheta.

Acționa de parcă s-ar fi decis să părăsească stația, ca și cum ar fi ales Pământul în locul galaxiei. Dar când și cum, se întreba, se hotărâse? Ar fi trebuit să judece decizia, însă el n-o făcuse. Nu cântărise avantajele și neajunsurile. Nu se gândise să o facă. Cumva i se strecurase în minte această idee care odată i s-ar fi părut imposibilă, dar pe care o luase acum atât de ușor.

Absorbise oare, în mod inconștient, etica exteră, evoluând fără să-și dea seama la un nou mod de a gândi,

letargic până în acea clipă?

Mai știa vreo două cutii goale în baracă și avea de gând să le ia, să termine de împachetat lucrurile din cameră, apoi să încarce pachetele din pivniță. Aruncă o privire spre fereastră și-și dădu seama, surprins, că trebuia să se grăbească, deoarece soarele era aproape la asfințit. Curând avea să se întunece.

Își aminti că sărise peste masa de prânz, dar deocamdată nu avea timp să mănânce. Putea s-o facă mai târziu.

Când se întoarse să așeze „Vietatea” pe masă auzi un sunet slab care îl îngheță.

Era semnalul materializatorului în funcțiune. Nu se putea înșela; auzise sunetul prea des ca să mai aibă vreo îndoială.

Cu siguranță era materializatorul oficial, pentru că nimeni nu putea călători prin celălalt fără să trimită un mesaj prealabil.

Ulise, gândi el, se întorcea Ulise. Sau mai degrabă un alt membru al Centralei Galactice, pentru că și Ulise ar fi trimis un mesaj.

Din colțul umbrat, o siluetă zveltă și întunecată, părasea cercul de țintă.

— Ulise! strigă Enoch, dar realizează iute că se înșela.

Pentru o clipă avu impresia că zărește o creatură elegantă, cu joben, cravată albă și frac, apoi își dădu seama că are dinainte un fel de șobolan ridicat pe picioarele din spate, cu blana întunecată, linsă, și o față ascuțită de rozător. Când creatura își întoarse capul spre el, îi surprinse o lucire roșie în ochi. Apoi făptura scoase un obiect cu luciri metalice dintr-un toc de piele prins la brâu.

Lui Enoch ceva i se păru în neregulă. Exterul ar fi trebuit să-l salute și să-i vină în întâmpinare. În loc de asta, abia dacă îi aruncase o privire sângerie și se întorsese din nou către colț.

Obiectul metalic nu putea fi decât o armă.

În felul ăsta, gândi Enoch, voiau ei să închidă stația? Trimiteau pe cineva care să-l execute, altcineva decât Ulise, pentru că nu-l puteau obliga să-și ucidă un prieten

vechi?

Nu avea timp să ajungă la pușca de pe birou. Totuși creatura nu se întorsese spre el – privea doar spre colțul încăperii, cu arma lucind în mână.

Brusc alarmat, Enoch răcni și aruncă „Vietatea” într-acolo.

Șobolanul nu avea de gând să ucidă îngrijitorul, ci să distrugă halta. Singurul obiect din colțul respectiv era complexul de control, centrul nervos al stației. Dacă acela cădea, stația era moartă. Ca să poată fi repus în funcțiune, ar fi trebuit să se trimită o echipă de tehnicieni cu o navă spațială de la stația cea mai apropiată, călătorie care ar fi durat ani mulți.

La strigătul lui Enoch, făptura tresări și se întoarse. „Vietatea” care zbura spre el, rostogolindu-se în aer, îl lovi în burtă și-l izbi de perete.

Enoch se năpusti cu brațele întinse ca să placheze creatura. Arma zbură și zăngăni pe podea. Enoch căzu peste exter și nările i se umplură cu duhoarea trupului împlănit.

Prinse șobolanul în brațe și-l ridică. Nu era atât de greu pe cât se așteptase. Îl azvârli puternic, departe de colț.

Creatura alunecă pe podea, se lovi de un scaun și se opri, dar în clipa următoare sări ca un arc de oțel și se repezi după armă.

Enoch făcu doi pași, îl apucă de gât și-l scutură atât de sălbatic încât pistolul îi căzu din nou din mână, iar sacul de pe umăr, legat cu o curea, i se lovi de coaste.

Mirosul devenise atât de greu, încât pământeanului i se păru că devenise vizibil; apoi, brusc simți că pieptul îi ia foc. Dădu drumul șobolanului și dădu înapoi, se încovoie de mijloc și vomită. Își duse mâinile la față și încercă să împingă duhoarea deoparte, să-și curețe nările și gura, să-și limpezească ochii.

Își văzu, ca prin ceață, adversarul ridicându-se, smulgând arma și grăbindu-se către ușă. Nu auzi ceea ce rostise, dar ușa se deschise și creatura dispăru dincolo de ea.

Enoch se împletici și se prinse de birou. Mirosul dispărea încet și capul i se limpezea. Asistase la ceva de-a dreptul incredibil. Creatura călătorise prin materializatorul oficial, pe care-l puteau folosi doar membrii Centralei Galactice. Era convins că niciunul din ei nu ar fi acționat în felul ăsta. Totuși, străinul știuse fraza care deschidea ușa. Numai el și Centrala cunoșteau parola aceea.

Întinse mâna și apucă pușca de pe birou...

În stație, totul era în regulă, nimic nu fusese stricat. Atât că pe Pământ umbla în libertate un exter și asta nu putea fi permis. Pământul era interzis exterilor. Fiind o planetă nerecunoscută de confreria galactică, reprezenta un teritoriu în afara granițelor.

Știa ce avea de făcut – trebuia să prindă șobolanul și să-l expedieze înapoi.

Rosti parola și ieși grăbit afară.

Exterul traversase câmpul și aproape ajunsese la liziera pădurii.

Enoch alergă disperat după el, dar înainte de a ajunge la jumătatea distanței, șobolanul dispăruse în desiș.

Se întuneca. Razele piezișe ale soarelui luminau încă etajele înalte ale frunzișului, totuși în pădure umbrele începeau să se adune.

Fugind prin lizieră, Enoch zări o clipă creatura coborând povârnișul și luând pieptiș cealaltă pantă, afundată până la brâu într-un covor de ferigi.

Bărbatului îi convenea direcția aceea, pentru că versantul se termina într-o terasă stâncoasă atârnată deasupra râului. Poate era mai dificil să scoată exterul dintre stânci, dar măcar știa că acesta nu mai putea scăpa de acolo. Deși, își aminti, nu avea vreme de pierdut. Curând avea să se întunece cu totul.

Enoch ocoli ușor către apus ca să înconjure povârnișul. Șobolanul continua să urce panta și bărbatul se grăbi și mai tare. Acum exterul era prins în capcană. Trecuse deja de

punctul fără întoarcere. Curând avea să ajungă pe marginea stâncii și nu mai rămânea decât să se ascundă printre bolovani.

Traversând iute zona de ferigi, pământeanul ieși la câțiva zeci de metri de grămada de bolovani. Aici solul era acoperit doar cu tufe rare și câțiva copaci. Solul moale și gras al pădurii lăsa loc unui teren din sfărâmături de pietre, ciobite de vreme și geruri din stâncile de deasupra și acoperite cu mușchi gros.

Enoch aruncă o privire peste bolovani, dar nu zări niciun semn al prezenței exterului. Apoi, cu coada ochiului, întrezări o mișcare și se trânti la pământ înapoia unei tufe. Prin împletitura ramurilor, silueta șobolanului se contura pe fundalul cerului, cu arma pe jumătate ridicată.

Bărbatul rămase nemișcat, cu pușca în mână. Îl dureau încheieturile degetelor, pe care le jupuisese de pietre când se azvârlise în adăpost.

Exterul dispăru îndărătul bolnavilor și Enoch își potrivea arma, gata s-o folosească dacă i se oferea o țintă.

Se întrebă de ce trebuia să-și facă griji în privința asta. Ar fi cutezat să tragă? Ar fi cutezat să ucidă un exter?

Creatura ar fi putut să-l omoare în stație, când fusese amețit de mirosul acela îngrozitor, dar nu o făcuse. Oare se speriasse atât de tare, încât nu reușise să se gândească decât la scăpare? Sau, poate, îi venise greu să ucidă paznicul unei stații, așa cum și lui îi era greu acum?

Cercetă stâncile de deasupra, însă nu văzu nicio mișcare. Trebuia să urce panta, și asta repede, fiindcă timpul lucra împotriva sa. Mai avea o jumătate de oră de lumină și trebuia să termine înainte să cadă întunericul. Dacă exterul scăpa, avea puține șanse să-l mai găsească.

Se întrebă de ce trebuia să-și facă griji în privința sa. De ce îl oprise să scoată din funcțiune stația? I-ar fi asigurat izolarea pentru mulți ani și ar fi fost în sfârșit liber să facă ce voia cu tot materialul dinăuntru. Ar fi fost în avantajul lui să nu intervină în desfășurarea evenimentelor.

„Dar nu puteam!”, strigă Enoch în sinea lui. „Nu-ți dai seama că nu puteam? Nu-nțelegeți?”

Un foșnet în tufișurile din stânga îl făcu să se întoarcă cu pușca pregătită.

Lucy Fisher apăruse la mai puțin de douăzeci de pași.

— Pleacă de aici! strigă el, uitând că nu-l poate auzi.

Fata nu părea să-l ia în seamă. Făcu un gest larg cu mâna și arătă spre bolovani.

— Pleacă, șopti bărbatul. Pleacă de aici!

Făcu semne de respingere care să-i arate că nu avea ce căuta acolo.

Ea clătină din cap și porni în fugă, aplecată, în sus spre stânci.

Enoch se repezi după ea. În urmă, aerul sfârâi și se simți izul înțepător al ozonului.

Se aruncă instinctiv la pământ. Locul unde se adăpostise cu o clipă în urmă fierbea, iar pietrele se transformaseră într-o piftie clocotită.

Un laser, gândi Enoch. Arma exterului era un laser, o rază îngustă de lumină cu forță teribilă.

Se ghemui și făcu un salt scurt până la adăpostul unui pâlc de mesteceni răsușiți.

Văzduhul şuieră iarăși, fierbinte și încărcat de ozon. Pe panta opusă ardea o altă fâșie de sol. De sus ninse cu cenușă, care se așeză pe brațul lui Enoch. Acesta înălță iute privirea. Coroana pâlcului de mesteceni dispăruse, sfâșiată de laser și transformată în scrum. Rotocoale subțiri de fum se ridicau leneș de pe cioturile retezate.

Exterul se știa încolțit și se înrăise.

Pământeanul se ghemui la pământ, îngrijorat din pricina fetei. „Nebuna asta mică”, își spuse „ar fi trebuit să stea deoparte”. Aici nu era un loc pentru ea și nici n-ar fi trebuit să fie prin pădure la o asemenea oră. Bătrânul Hank avea s-o caute din nou.

Întunericul sporise. Doar vârfurile înalte ale copacilor mai prindeau ultimele raze de soare. Răcoarea începuse să pună stăpânire pe vale, iar din pământ se înălța miros reavăn de verdeață. Dintr-un cuib ascuns, o rândunică de noapte se tânguia.

Enoch țâșni dinapoia pâlcului de mesteceni, ajuns la un

buștean căzut pe care-l alesese drept pavăză și se aruncă îndărătul lui. De această dată, exterul nu mai reacționează.

Bărbatul studie terenul ce se întindea în față. Încă două salturi, unul până la grămada de bolovani și al doilea până la marginea stâncilor și ar fi căzut peste exter. Însă, odată ajuns acolo, nu mai știa ce avea de făcut.

Să scoată creatura din ascunzătoare, bineînțeles.

Nu-și putea face un plan dinainte. Ajuns la poalele stâncilor, trebuia să improvizeze. Nu voia să improvizeze. Nu voia să ucidă exterul, numai să-l captureze și să-l aducă, cu forța, dacă era nevoie, înapoi în casă.

Poate că în aer liber nu-și mai putea folosi arma olfactivă la fel de eficient ca între zidurile stației. Cercetă grămada de stânci fără să poată localiza exterul.

Se strecură cu grijă, ca niciun sunet să nu-l trădeze, pregătindu-se de următorul salt.

Cu coada ochiului întrezări o umbră urcând din vale spre el. Se ridică iute, țintind cu arma, dar înainte să poată trage, umbra se prăbuși deasupra lui lipindu-l de pământ. O palmă cu degete lungi îi acoperi gura.

— Ulise! bolborosi Enoch, dar silueta înfricoșătoare suieră amenințător, silindu-l să tacă. Încet, greutatea se ridică și mâna îi alunecă de pe gură.

Ulise făcu un gest către bolovăniș și Enoch încuviință din cap.

— Talismanul! El are Talismanul! îi șopti Ulise la ureche.

— Talismanul! exclamă Enoch, încercând în zadar să-și gătuie strigătul.

De pe culme se desprinsese o piatră, care începu să se rostogolească. Enoch se lipi de pământ înapoia trunchiului prăbușit.

— Jos! răcni spre Ulise. Jos! Are o armă!

Dar mâna exterului îl apucă de umăr.

— Enoch! rosti el. Enoch, privește!

Bărbatul ridică ochii spre vârful stâncii. Pe fundalul cerului, două figuri întunecate erau încleștate în luptă.

— Lucy! strigă el.

Fata se strecurase până la șobolan. Nebuna, gândi el, s-a

furișat până acolo! În vreme ce exterul era atent la el, Lucy îi căzuse în spate. Ținea deasupra capului un vreasc, însă făptura o prinsese de mână, împiedicând-o să lovească.

— Trage, spuse Ulise cu un glas sec.

Enoch ridică arma și ținti. Din cauza întunericii nu vedea prea bine. Iar cei doi erau atât de aproape unul de celălalt! Erau prea apropiați

— Trage! țipă Ulise.

— Nu pot, scânci pământeanul. E prea întuneric.

— Trebuie să tragi, spuse Ulise cu vocea încordată. Trebuie să riști!

Enoch înălță arma din nou. Parcă vedea mai bine acum. Își dădu seama că nu întunericul îl necăjea, cât focul pe care-l ratase în timpul antrenamentului. Dacă ratase atunci, putea la fel de bine să greșească și acum.

Ochi spre capul creaturii, dar ținta nu era stabilă, ci se apleca înainte și înapoi.

— Trage! țipă Ulise.

Enoch apăsă trăgaciul și arma tuși. Pe vârful stâncii, creatura rămase fulgerată, fără jumătate de cap. Bucăți de carne țâșniră ca niște insecte negre pe cerul de apus abia luminat.

Bărbatul aruncă arma și se prăbuși, înfigându-și degetele în mușchiul moale, îngrozit de ceea ce s-ar fi putut întâmpla, mulțumind cerului că nu se întâmplase, că anii de antrenament în fantasticul poligon de tir își arătaseră rezultatele în cele din urmă.

Se gândi la cât de multe lucruri fără sens îi modelaseră destinul. La urma urmei poligonul de tir fusese un lucru fără sens, ca o masă de biliard sau un joc de cărți – creat pentru plăcere. Totuși, orele pe care le petrecuse acolo îl pregătiseră pentru acel moment final, pentru acea clipă unică.

Slăbiciunea și răul se scurseră în pământ și îl cuprinse pacea.

— Enoch, șopti Ulise. Enoch, fratele meu...

Vocea exterului ascundea un soi de tristețe. Niciodată, până în acea clipă, nu-l numise frate.

Enoch se ridică în genunchi. De pe stânci venea o lumină caldă, de parcă un licurici gigantic își aprinsese lampa și o lăsase să ardă.

Lumina cobora către ei odată cu Lucy, ca și cum fata ar fi ținut un felinar în palme.

Mâna lui Ulise ieși din întuneric și-i prinse cu putere brațul.

— Vezi? întrebă el.

— Da, văd. Ce e...

— E Talismanul, spuse Ulise vrăjit, cu răsuflarea tăiată. Iar ea este noul nostru custode. Cel pe care îl căutam de ani de zile.

Nu era obișnuit cu un astfel de sentiment. Și-l dorise întotdeauna și ar fi vrut să-l aibă la nesfârșit.

Depășea orice descriere - iubire, mândrie, adorație, apropiere - toate astea și mai mult de-atât. Era un sentiment care apropia și simplifica totul, care înlătura teama și tristețea, deși în spatele său se ascundea un fel de nostalgie, de parcă ar fi știut că nu va mai cunoaște în veci un asemenea moment, că după o clipă se va pierde pentru totdeauna. Dar extazul se încăpățâna să continue.

Lucy păși printre ei cu sacul în care se afla Talismanul lângă piept, cuprins în brațe, cu înfățișarea unei fete ducându-și pisicuța iubită.

— Niciodată nu a strălucit atât de tare, spuse Ulise. Eu unul nu-mi pot aminti când a mai fost astfel. Este minunat, nu?

— Da, răspunse Enoch. Este minunat.

— Acum vom fi din nou uniți, șopti Ulise. De acum vom fi iarăși un singur popor.

— Dar creatura care îi...

— Deșteaptă, spuse Ulise. Îl ținea pentru răscumpărare.

— Deci fusese furat.

— Nu știm toate circumstanțele, dar le vom afla, bineînțeles.

Mergeau tăcuți prin pădure și undeva spre răsărit printre copaci se zărea prima rază de lună.

— Mai e ceva, spuse Enoch.

— Întreabă-mă.

— Cum putea creatura aceea să-l ducă și să nu simtă nimic?

— Doar o ființă dintr-un milion poate - cum să spun? - să se acordeze cu el. Pentru noi, n-ar fi avut niciun efect. Nu ne-ar fi răspuns. Oricât l-am fi ținut în mâini, nu s-ar fi întâmplat nimic. Dar dacă acel animal dintr-un milion îl atinge cu un deget, Talismanul învie. Există un anume raport, o sensibilitate - nu știu cum să-i spun - care unește

acest aparat ciudat și forța spirituală cosmică. De fapt, nu instrumentul este cel care atinge forța, ci mintea, ajutată de el.

O mașină, un mecanism, nu mai mult decât o unealtă înfrățită cu sapa, cheia sau ciocanul, dar atât de departe de acestea, pe cât era creierul de primul aminoacid. Poți crede, gândi Enoch, că ai în față culmea tehnologiei, ultimul lucru la care poate ajunge o minte genială. Dar nu este așa, nu poate exista o limită, sau un moment în care să te oprești și să spui: „până aici pot merge, nu are rost să încerc mai departe”. Fiecare descoperire deschide nenumărate căi și fiecare pas înainte dezvăluie tot mai multe. Nimic nu are sfârșit, gândi el, nimic nu are capăt.

Ajunseră la marginea câmpului și se îndreptară către stație. De pe drum se auzi zgomot de pași în alergare.

— Enoch! strigă o voce din întuneric. Enoch, tu ești?

Bărbatul recunoscuse vocea.

— Da, Wins. Ce s-a întâmplat?

Poștașul apărură din întuneric și se opri gâfâind.

— Enoch, vin! Două mașini pline. Le-am pus o stavilă. Acolo unde șoseaua cotește spre câmpul tău – în locul acela strâmt, știi? Am aruncat două livre de cuie în făgașurile roților. Asta o să-i țină în loc o vreme.

— Cuie? Întrebă Ulise.

— E o poteră, îi spuse Enoch. Mă urmărește. Cuiele...

— Ah, înțeleg, ca să dezumfle cauciucurile.

Winslowe făcu încet un pas mai aproape, cu privirea îndreptată spre strălucirea Talismanului acoperit.

— Asta-i Lucy Fisher, nu?

— Firește, răspunse Enoch.

— Bătrânul ei a intrat urlând în oraș, țipând că iar a dispărut. Lucrurile se liniștiseră, dar moș Hank i-a ațâțat din nou. Așa că am fugit la fierărie, am luat cuiele și le-am aruncat înaintea lor, pe drum.

— Poteră? Întrebă Ulise. Eu nu...

Winslowe îl întrerupse, grăbit să-și deșerte informațiile.

— Omul cu ginsengul e acolo, te așteaptă la casă. A venit cu un camion.

— Țsta, îi explică Enoch lui Ulise, e Lewis cu trupul Luminosului.

— E cam supărat, spuse Wins. Spunea că trebuia să-l aștepți.

— Poate că n-ar trebui să stăm aici, sugeră Ulise. După mintea mea slabă, mi se pare că intrăm în criză.

— Auzi, strigă poștaşul, ce se întâmplă aici? Ce duce Lucy acolo și cine-i tovarășul tău?

— Îți spun mai târziu, făcu Enoch. Acum n-avem timp de povești.

— Enoch, acolo e o poteră!

— Mă descurc eu cu ei, zise Enoch încruntat, când o să vină timpul. Acum am ceva mai important de făcut.

Alergară, toți patru, printre buruienile înalte până la brâu. În fața lor, stația se înălța întunecată pe fundalul cerului de seară.

— Au ajuns la cotitură, gâfâi Wins. Lumina aceea de pe culme vine de la farurile mașinilor.

Intrară în curte și fugiră către casă. Silueta camionului lucea în lumina Talismanului. O figură se desprinsese din umbră și se grăbi spre ei.

— Tu ești, Wallace?

— Da. Îmi pare rău că nu m-ai găsit.

— Am fost un pic supărat, recunosc Lewis.

— A intervenit ceva neașteptat, explică Enoch. Ceva de care a trebuit să mă ocup.

— Trupul celui onorat? întrebă Ulise. E-n camion?

Lewis aprobă din cap.

— Mă bucur că putem să reparăm greșeala.

— O să-l ducem prin livadă, spuse Enoch. Nu poți merge cu mașina pe acolo.

— Data trecută l-ai cărat, făcu exterul.

Enoch încuviință.

— Prietene, rosti Ulise, mă-ntreb dacă de data aceasta mi s-ar putea permite onoarea.

— Desigur, se bucură Enoch. I-ar fi plăcut și lui asta.

Ar fi vrut să-i mulțumească pentru gestul care-l elibera de litera nescrisă a legii vegane, dar tăcu.

— Sosesc! Pot să-i aud! șopti Wins.

Într-adevăr, de pe drum venea sunetul moale de pași, stârnind praful, fără grabă – mersul batjocoritor al unei fiare sigure de pradă.

Enoch se răsuci și ridică pe jumătate arma, îndreptând-o într-acolo...

Înapoia lui, Ulise murmură:

— Poate-ar fi mai bine să-l ducem spre mormânt, însoțit de lumina Talismanului regăsit.

— Fata nu te poate auzi, spuse Enoch. Nu uita că e surdă. Va trebui să-i arăți ce trebuie să facă.

Nu terminase încă de vorbit și o strălucire orbitoare îi învăluia.

Cu un țipăt târziu, Enoch se întoarse cu fața spre camion. Sacul gol stătea la picioarele fetei și Talismanul strălucea în mâinile ei ridicate deasupra capului, răspândindu-și lumina peste curte, casa veche și o parte din câmp.

Se lăasă o tăcere de mormânt, ca și cum întreaga lume își ținu răsuflarea, căzută în adorație.

Și odată cu tăcerea se abătu o pace care părea să se strecoare în fiecare fibră. Nu era o pace artificială, ci una adevărată, pacea amurgului unei zile lungi și fierbinți de vară sau cea a unui răsărit scânteietor de primăvară. O pace care pătrundea înăuntrul ființei și se întindea în jur până la infinit.

Încet, Enoch se răsuci către câmp. Sătenii erau acolo, la marginea luminii date de Talisman, un grup cenușiu, ghemuit, ca o haită de lupi furișată până lângă focul de tabără.

Priveau și se retrăgeau în întunericul din care veniseră. Doar unul se năpustise spre pădure, urlând înnebunit de groază.

— Uite-l și pe Hank, spuse Wins. El e ăla care fuge la vale.

— Îmi pare rău că s-a speriat, făcu trist Enoch. Niciun om n-ar trebui să se teamă de asta.

— De el s-a speriat, comentă poștașul. Hank trăiește cu

groaza înăuntrul lui.

Era adevărat, gândi Enoch. Întotdeauna Omul fusese așa. Dusese frica în el și lucrul de care se temea cel mai mult era chiar propria-i persoană.

Cei cinci rămaseră un moment lângă mormântul acoperit, ascultând vântul care foșnea în livada de meri scăldată în lumina lunii. Departe, din cuiburile de deasupra văii râului, se auzea tânguital rândunicilor de noapte.

Enoch încercă să citească pasajul gravat pe piatra de mormânt neșlefuită, dar lumina nu era suficientă. De fapt, nu avea nevoie să citească, îl știa pe de rost.

„Aici zace cel de pe o stea îndepărtată, însă pământul nu-i este străin, pentru că, în moarte, el aparține universului”.

În noaptea dinaintea morții Luminosul îi spusese că textul acela fusese scris de unul de-ai lor. Însă veganul greșise. Și oamenii aveau aceleași sentimente ca și veganii.

Cuvintele fuseseră săpate stângaci și cu vreo două greșeli de ortografie, pentru că limba Luminoșilor nu era ușor de stăpânit. Piatra era mai moale decât marmura ori granitul lespezilor de mormânt și inscripția nu avea să dureze. Peste câțiva ani, soarele, ploaia și înghețul urmau să șteargă literele și numai asprimea pietrei avea să stea mărturie că acolo fuseseră cândva niște cuvinte. Dar asta conta prea puțin, gândi Enoch, pentru că epitaful acela urma să dăinuie în memorie mai mult decât piatra însăși.

Privi peste mormânt, către Lucy. Talismanul se odihnea din nou în sac și lumina mai blând. Fata continua să-l țină strâns la piept, cu o expresie exaltată și absentă, de parcă n-ar mai fi trăit în acea lume, ci într-o altă dimensiune, singură, uitând trecutul.

— Crezi că va merge cu noi? Întrebă Ulise. Crezi că o putem lua? Pământul va...

— Pământul nu are niciun cuvânt de spus, îl întrerupse Enoch. Noi, pământenii, suntem liberi. Totul depinde numai de ea.

— Crezi că va merge?

— Da. Cred că ăsta e momentul după care a tânjit toată viața. Mă întreb dacă nu avea puterea respectivă chiar și

fără Talisman.

Fata fusese întotdeauna în legătură cu ceva mai presus de puterile omenești. Deținea ceva inexistent în alți oameni. Nu exista nume pentru acel lucru. Ea încercase să-l folosească fără să știe cum. Vindecase fluturi și numai Dumnezeu știa ce mai făcuse departe de privirile oamenilor.

— Părinții ei? Întrebă Ulise. Cel care urla, fugind?

— Mă descurc eu cu el, îl liniști Lewis. Îl cunosc bine.

— Vrei să o iei la Centrala Galactică? se interesă Enoch.

— Dacă e de acord, răspunse Ulise. Trebuie să comunicăm Centralei imediat.

— Iar de acolo va merge în toată galaxia?

— Da. Avem mare nevoie de ea.

— Mă întreb dacă n-am putea s-o împrumutăm vreo două zile.

— S-o împrumutați?

— Da, încuviință Enoch. Pentru că și noi avem nevoie de ea. Poate mai mult decât oricine.

— Firește, acceptă exterul. Dar nu...

— Lewis, făcu Enoch, crezi că guvernul nostru - eventual, secretarul de stat - ar putea fi convins să o numească pe Lucy Fisher drept membru al delegației la conferința de pace?

Agentul dădu să spună ceva, se opri, apoi începu din nou:

— Cred că s-ar putea aranja.

— Poți să-ți închipui, întrebă Enoch, impactul pe care l-ar avea această fată și Talismanul la masa conferinței?

— Cred că pot, spuse Lewis. Însă cu siguranță, secretarul de stat va dori să vorbească cu tine înainte să ia vreo decizie.

Enoch se întoarse pe jumătate către Ulise, dar nu avu nevoie să rostească întrebarea.

— Bineînțeles, aprobă exterul. Anunță-mă și voi participa la conferință. I-ai putea spune bunului secretar că nu ar fi o idee rea să înceapă formarea unui comitet mondial.

— Un comitet mondial?

— Ca să punem la punct, continuă Ulise, intrarea Pământului în confreria noastră. Doar nu putem accepta un custode de pe altă planetă nemembră...

Sub razele de lună, stâncile luceau alburii, precum scheletul unei fiare preistorice.

Enoch stătea sprijinit de un bolovan și privea în jos către silueta chircită. Sărmanul, gândi el, mort atât de departe de casă și pentru atât de puțin lucru.

În creierul lui, acum spart și împrăștiat, scripise un plan măreț, un vis de putere, conceput cu cinism, atât de grandios, încât se eliberase de orice morală.

Încercă pentru o clipă să-și închipuie ce fel de plan fusese acela, dar își dădu seama că nu avea niciun rost. Existau cu siguranță factori pe care nu-i cunoștea și considerații ce-i depășeau înțelegerea.

Oricum, ceva mersese prost, fiindcă în planul acela Pământul jucase doar rolul de ascunzătoare la vreme de restriște. Creatura care zăcea acolo fusese disperată, își jucase ultima carte și pierduse.

Și, culmea ironiei, fugarul pusese Talismanul în brațele custodelui, pe o planetă unde nimeni n-ar fi căutat un senzitiv. Lucy îl simțise și fusese atrasă de el ca un magnet. Probabil, în acele clipe, fata nu gândea decât că Talismanul era acolo și că trebuia să-l capete. Îl așteptase în singurătatea ei, fără să aibă habar ce putea fi și fără speranță. Aidoma unui copil vrăjit de un glob strălucitor din pomul de Crăciun, despre care știe că e lucrul cel mai de preț de pe Pământ și că trebuie să-i aparțină.

Creatura ucisă la picioarele lui trebuie să fi fost capabilă și inventivă ca să poată fura Talismanul, să-l ascundă ani de zile, să pătrundă în secretele și dosarele Centralei Galactice. Ar fi fost oare posibil așa ceva, dacă Talismanul ar fi funcționat efectiv? Ar mai fi fost făptura în stare de atâta imoralitate și avariție, încât să continue în planul său?

Acum însă totul se sfârșise. Talismanul fusese recăpătat și exista un nou custode, o surdo-mută de pe Pământ, cea mai umilă dintre ființele omenești. Și avea să fie pace, iar Pământul se îndrepta către confreria galactică.

Toate problemele lui Enoch încetaseră. Nu mai trebuia să ia nicio hotărâre. Lucy luase toată povara asupra ei.

Stația avea să rămână și el putea să despacheteze și să pună jurnalele înapoi pe rafturi. Putea reveni în casă, să se liniștească și să-și continue treaba.

„Îmi pare rău”, îi spuse formeii chircite dintre bolovani. „Îmi pare rău că a mea a fost mâna care te-a ucis”.

Se întoarse și se apropie de marginea stâncii suspendate deasupra râului. Ridică pușca, o ținu o clipă nemișcată, apoi o aruncă, urmărindu-i cu privirea rostogolirea și lucirea metalului în lumina lunii. Mult mai jos, auzi plescăitul mulțumit al apei înghițind arma.

Avea să fie pace pe Pământ, gândi el. Războaiele luaseră sfârșit. Atâta timp cât Lucy stătea la masa conferinței, nimeni nu se mai putea gândi la război. Chiar dacă unii aveau să fugă urlând de frica dinăuntrul lor.

Totuși mai era cale lungă până ce pacea adevărată urma să trăiască în inima oamenilor.

Până când nimeni să nu mai fugă sălbăticit de teamă (orice fel de teamă), nu putea fi o pace adevărată. Până ce ultimul om nu-și arunca arma (oricare ar fi fost aceasta), în tribul Omului nu avea să fie pace. Iar pușca lui, își spuse Enoch, era un simbol pentru toate celelalte arme.

Rămase pe marginea stâncii și privi peste râu și peste umbra întunecată a văii împădurite. Își simțea mâinile ciudat de goale fără armă.

Râul se rostogolea sub el nepăsător. Pentru el nimic nu avea importanță; căra și fildeșul de mastodont și craniul de tigru și toracele de om, copacul mort, ori piatra aruncată, ori pușca. Le înghițea pe toate, le acoperea cu noroi sau nisip și se rostogolea peste ele, ascunzându-le privirii.

Enoch se întoarse încet și se strecură printre bolovani către vale. Auzea foșnetul ușor al micilor vietăți ascunzându-se pe sub frunzele căzute. Peste întreaga pădure domnea pacea acelei străluciri minunate.

Ieși dintre copaci, traversă câmpul și urcă spre casa de pe culme. Clădirea nu-i mai părea doar o stație. Cu mulți ani în urmă fusese casa lui, apoi devenise o haltă pentru

galaxie. Acum le îmbina, în sfârșit, pe amândouă.

Stația era liniștită și cumva parcă ireală. O lampă ardea pe birou, iar pe măsuță, mica piramidă de sfere lucea multicolor, ca o orgă de lumini. Petele de culoare pâlpâiau prin încăpere precum un roi amețit de licurici Tehnicolor.

Rămase o clipă nehotărât, neștiind ce să facă. Îi lipsea ceva și deodată își dădu seama ce. În toți acești ani, avusese de agățat în cui o pușcă. Acum ea nu mai exista.

Trebuia să se liniștească și să treacă din nou la treabă. Trebuia să despacheteze și să aranjeze obiectele. Trebuia să scrie jurnalul și să citească ziarele vechi. Avea o mulțime de lucruri de făcut.

Ulise și Lucy plecaseră cu o oră, două înainte către Centrala Galactică, dar efectul Talismanului mai stăruia în odaie. Ori, poate în el însuși. Poate avea să ducă în el asta pentru totdeauna.

Traversă încăperea și se așeză pe canapea. În fața lui, piramida de sfere își arunca dușul cristalin de culori. Întinse mâna să o apuce, apoi o trase încet înapoi. De ce să o examineze iar? De vreme ce nu-i aflase secretele atâta timp, la ce se putea aștepta acum?

Un lucru drăguț, gândi el, dar inutil.

Trebuia să se întoarcă la lucru. Avea o grămadă de treabă de recuperat. Acum însă n-o mai făcea doar pentru el. Pământul urma să-i bată la ușă. Poate că în câteva ore ziarele aveau să fie acolo. Dar înainte ca asta să se întâmple, Ulise urma să vină înapoi ca să-l ajute, poate însoțit de alții.

După ce-și făcea ceva de mâncare, trecea la treabă. Dacă lucra până târziu în noapte, putea rezolva o mulțime de probleme.

Noaptea de singurătate, își spuse, sunt cele mai bune pentru muncă. Deși nu mai era chiar așa de singur pe cât crezuse cu câteva ore în urmă. Acum avea Pământul și galaxia, pe Lucy și Ulise, pe Winslowe și pe Lewis și pe bătrânul filozof din livada de meri.

Luă de pe birou statueta pe care i-o sculptase poștaşul. O ținu sub lampă și o răsuci încet în mâini. Înțelegea acum singurătatea figurinei.

Trebuise să meargă singur. Nu fusese altă cale. Nu avusese de ales. Slujba era pentru un singur angajat.

Puse statueta înapoi pe birou și își aminti că nu-i dăruise încă poștaşului bucata de lemn adusă de călătorul thuban. Acum putea să-i spună de unde proveniseră lemnele acelea. Puteau să răsfoiască împreună jurnalele și să găsească datele și originea fiecărei bucăți. Asta i-ar fi plăcut bătrânului Wins.

Auzi foșnetul mătăsos și se răsuci surprins.

— Mary! strigă el.

Femeia stătea chiar la marginea penumbrei și sclipirile colorate ale piramidei o făceau să pară o făptură magică. Iubita lui din lumea umbrelor se întorsese.

— Trebuia să mai vin, rosti ea. Erai singur, Enoch, și nu am rezistat să stau deoparte.

Dorința ei era o capcană, își spuse el, din care nu putea scăpa. Nu mai era vorba de voință, ci de precizia ingrată a mecanismului orb pe care-l făurise el însuși.

Nu trebuia să vină să-l vadă și ea știa asta la fel de bine, fără să poată face însă nimic. Așa avea să fie pentru totdeauna?

Enoch rămase nemișcat, sfâșiat între dorință și deșertăciunea irealității ei.

Mary se apropie și el așteptă clipa când ea avea să se oprească pentru a păstra iluzia.

Dar femeia nu se opri. Veni atât de aproape, încât îi simți mirosul de flori de măr. Ridică o mână și o puse pe brațul lui.

Nu era atingerea unei umbre. Putea simți presiunea degetelor ei reci.

Rămase încremenit cu Mary strângându-i brațul.

Lumina pâlpâitoare! gândi el. Piramida de sfere!

Acum își amintea cine i-o dăruise: o creatură din rasele aberante ale sistemului Alphard. Din cărțile lor învățase arta magiei. Încercaseră să-l ajute, dăruindu-i piramida și el

nu pricepuse. Fusese un eșec de comunicare, dar asta se întâmpla destul de des. În babilonul galaxiei era ușor să nu înțelegi, sau pur și simplu să nu poți afla.

Piramida de sfere era deci mecanismul minunat și simplu, agentul de fixare al iluziilor, cel care transforma tărâmul magic în realitate.

Cu toate astea, gândi el, rămânea o iluzie, oricât de reală ar fi părut.

Făcu un gest către Mary, dar ea îi lăsă brațul și făcu un pas înapoi.

Rămaseră tăcuți, față în față, scăldați în curcubeul piramidei.

— Îmi pare rău, spuse Mary, dar nu mai am niciun rost. Nu ne putem păcăli.

Enoch amuți, rușinat.

— Am așteptat clipa asta, continuă femeia. M-am gândit la ea și am visat-o fără încetare.

— Și eu, șopti Enoch. Nu am crezut că o să se împlinească vreodată.

Firește, atâta vreme cât nu se putea îndeplini, rămânea un lucru la care putea visa. Era romantic, depărtat și imposibil. Probabil romantic tocmai pentru că fusese depărtat și imposibil.

— Mă simt ca o păpușă, zise ea, sau ca un ursuleț de pluș. Regret, Enoch, dar tu nu poți iubi o păpușă. Întotdeauna îți vei aminti cum am fost înainte. Păpușa cu zâmbetul fix pictat, ursulețul cu plușul ieșind pe la cusături.

— Nu! strigă pământeanul. Nu!

— Sărmane Enoch... Aș vrea să te pot ajuta. Mai ai atât de mult de trăit cu gândul ăsta!

— Dar tu! strigă el. Dar tu? Ce-ai să faci acum?

Mary avusese curaj, gândi el. Curajul de a înfrunta lucrurile așa cum erau.

De unde știuse?

— Am să plec, oftă ea. N-am să mă mai întorc. N-am să mai vin nici chiar când vei avea nevoie de mine. Nu se poate altfel.

— Dar nu poți pleca, protestă Enoch. Ești prinsă în

capcană ca și mine.

— Nu e ciudat ce ni se întâmplă? Amândoi, victime ale iluziei...

— Doar eu! Pentru tine, eu am fost întotdeauna real.

Ea încuviință din cap cu gravitate.

— Și eu. Tu nu poți iubi păpușa pe care ai făcut-o, dar nici eu nu pot iubi păpușarul. Totuși amândoi am crezut asta, amândoi o mai credem și ne simțim vinovați când descoperim că nu suntem în stare.

— Putem încerca. Numai de-ai rămâne.

— Și să sfârșesc prin a te urî? Sau, mai rău de atât, prin a mă urî tu pe mine? Să rămânem cu vinovăția - e mai bună decât ura.

Mary luă cu un gest rapid piramida de sfere și o ridică.

— Nu, asta nu! răcni Enoch. Nu, Mary...

Piramida sclipi, se răsuci în aer și se sparse de cămin. Luminile se stinseră. Ceva - sticlă? metal? piatră? - zornăi pe podea.

— Mary!

Însă acolo nu mai era nimeni.

— Mary! strigă el din nou și strigătul se transformă în geamăt.

Ea plecase și nu mai avea să se întoarcă.

Nici chiar atunci când bărbatul ar fi avut nevoie de ea.

Îl părăsiseră pentru totdeauna, întâi fata de la ferma din vale, apoi frumoasa din sud care îl privise trecând pe lângă poarta ei, iar acum Mary.

Se strecură cu greu prin întuneric și bâjbâi după lampă. O găsi și aprinse lumina.

Rămase lângă birou și aruncă o privire prin încăpere. În colțul unde stătea acum fusese odată bucătăria, iar acolo, înspre cămin, camera de zi. Interiorul fusese schimbat de multă vreme. Totuși încă mai putea vedea totul cu ochii minții, de parcă ar fi fost abia ieri.

Trecuse atâta timp și, dintre toți cei de atunci, doar el mai rămăsese.

Își pierduse lumea, o lăsase în urmă...

Și asemenea lui, în ziua aceea chiar fără să știe, toți

oamenii de pe Pământ făcuseră la fel.

Niciodată nu mai avea să fie la fel ca înainte.

Aveau de spus adio atâtor iubiri, atâtor vise...

— Adio, Mary. Iartă-mă și Dumnezeu să te ocrotească.

Se așeză la masă și scoase jurnalul din teancul dinaintea lui. Îl răsfoi, căutând paginile pe care trebuia să le umple.

Avea treabă.

Acum era pregătit.

Își luase ultimul adio.